

СЛ
НА СОЦИЈА

СТ

РЕПУБЛИКА СРПСКА БИЛКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски, односно хрватско-српски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. – Огласи според тарифата – Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-21943

Петок, 25 јануари 1985

БЕЛГРАД

БРОЈ 3

ГОД. XLI

Цена на овој број е 85 динари. – Претплатата за 1984 година изнесува 1.852 динари. Рок за рекламации 15 дена. – Редакција: Улица Јована Ристика број 1. Пошт. факс 226. – Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

22:

Врз основа на член 36 став 3, член 37 став 2 и член 56 став 1 од Законот за книговодството („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/81), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА КОНТНИОТ ПЛАН И ЗА БИЛАНСИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

Член 1

Основната организација на здружен труд, работната организација, сложената организација на здружен труд, основната задружна организација, земјоделската задруга, сложената земјоделска задруга, основната организација на кооперанти, работната организација на кооперантите, занаетчиската и друга задруга, договорната организација на здружен труд, работната организација во основање, привремената основна организација на здружен труд во состав на работната организација во основање, привремената или трајната работна заедница од член 101 на Законот за здружениот труд и работната заедница (во натамошниот текст: организацијата на здружен труд) води книговодство по системот на единствените сметки пропишани со Контниот план за организациите на здружен труд, што е отпечатен кон оваа уредба и претставува нејзин составен дел.

Книговодство по системот на единствените сметки пропишани со Контниот план за организациите на здружен труд води и деловната заедница преку која се остварува заедничкиот приход за работење во врска со остварувањето и распоредувањето на заедничкиот приход и општествено-политичката организација или друга со закон определена општествена организација односно здружение на граѓани за стопанска или друга општествена дејност што непосредно ја врши, сообразно со одредбата на член 379 од Законот за здружениот труд.

Член 2

Средствата и изворите на средствата, промените на средствата и на изворите на средствата, приходите, вкупниот приход, материјалните трошоци, другите трошоци на работењето и амортизацијата, заедничкиот доход и распоредот на заедничкиот доход, доходот на организацијата на здружен труд и распоредот на тој доход, како и чистиот доход и распоредот на чистиот доход, организацијата на здружен труд ги искажува на соодветните синтетички сметки (троцифрени конта) пропишани во Контниот план за организациите на здружен труд.

Сметките пропишани во Контниот план за организациите на здружен труд, организацијата на здружен труд ги расчленува на аналитички сметки според своите потреби (аналитички контен план).

Член 3

На контата од класа 5 односно класа 6 организацијата на здружен труд ги обезбедува податоците по елементи-

те на калкулацијата на производите односно на услугите, во согласност со својот самоуправен општ акт.

Организацијата на здружен труд која, во рамките на своето работење врши и дејност за потребите на општествениот стандард (исхрана, одморалишта, детски установи и сл.) посебно го утврдува финансискиот резултат од работењето за таа дејност (вкупен приход, доход и чист доход) во посебното книговодство или на аналитичките конта на кои ги искажува податоците врз основа на кои го утврдува финансискиот резултат за таа дејност.

Ако организацијата на здружен труд одлучи финансискиот резултат од работењето на дејноста за потребите на општествениот стандард да го искажува во посебно книговодство, за тоа ја известува надлежната служба за општествено книговодство.

Член 4

Состојбата на средствата и на изворите на средствата организацијата на здружен труд ја искажува на образецот Биланс на состојбата, на _____ 19 _____ година, што е отпечатен кон оваа уредба и претставува нејзин составен дел.

Член 5

Заедничкиот приход, вкупниот приход, потрошените средства, заедничкиот доход и распоредот на заедничкиот доход, доходот и распоредот на доходот, чистиот доход и распоредот на чистиот доход, организацијата на здружен труд ги искажува на обрасците: Деловен резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година и Посебни податоци кон Деловниот резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година, што се отпечатени кон оваа уредба и претставуваат нејзин составен дел.

Член 6

Резултатот од работењето во текот на годината (периодична пресметка) организацијата на здружен труд го искажува на образецот Деловен резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година и на образецот Посебни податоци кон Деловниот резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година.

Член 7

Резултатот од работењето за деловната година (завршна сметка) организацијата на здружен труд го искажува на обрасците: Биланс на состојбата на _____ 19 _____ година, Деловен резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година и Посебни податоци кон Деловниот резултат во текот на годината – Биланс на успехот од 1 јануари до _____ 19 _____ година.

Член 8

Ако организацијата на здружен труд одлучила за дејноста за потребите на општествениот стандард да води посебно книговодство, финансискиот резултат од работењето за таа дејност се искажува во согласност со чл. 6 и 7 од оваа уредба.

Ако организацијата на здружен труд одлучила за дејност за потребите на општествениот стандард податоците да ги искажува на аналитички конта во рамките на другите конта, финансискиот резултат од работењето за таа дејност се искажува на образецот Финансиски резултат од работењето на дејноста за потребите на општествениот стандард од 1 јануари до _____ 19 _____ година, што е отпечатен кон оваа уредба и претставува нејзин составен дел.

Член 9

Обрасците од чл. 4, 5 и 8 на оваа уредба Службата на општественото книговодство на Југославија ќе ги приспособи за механиграфска обработка.

Член 10

Организацијата на здружен труд која основа претпријатие во странство односно мешовито претпријатие во странство во кое учеството на средствата на основачот односно на соосновачот од Југославија е поголемо од 50%, за тоа претпријатие води книговодство според одредбите на оваа уредба.

Ако организацијата на здружен труд одлучи да врши самостојна пресметка за работна единица односно за деловна единица во странство, за таа единица води посебно книговодство според одредбите на оваа уредба.

Член 11

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за контиот план и за билансите за организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ”, бр. 2/81, 34/81 и 71/83).

Член 12

Книговодството според оваа уредба се води од 1 јануари 1985 година.

Член 13

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е.п. бр. 6
10 јануари 1985 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Мијат Шуковиќ, с. р.

КОНТЕН ПЛАН ЗА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

КЛАСА 0: ОСНОВНИ СРЕДСТВА, ДОЛГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСЕБНИ НАМЕНИ

00 - ОСНОВНИ СРЕДСТВА ВО УПОТРЕБА

- 000 - Земјиште
- 001 - Шуми
- 002 - Градежни објекти
- 003 - Опрема
- 004 - Повеќегодишни засади
- 005 - Основно стадо
- 006 - Материјални права
- 007 - Средства за иновации и основачки вложувања
- 008 - Други основни средства

01 - ОСНОВНИ СРЕДСТВА ВО ПОДГОТОВКА

- 010 - Издвоени парични средства за инвестиции
- 011 - Побарувања за аванси по основ на инвестиции
- 012 - Побарувања по основ на заедничка изградба на основни средства
- 013 - Залихи на инвестиционен материјал
- 014 - Инвестиции во тек - градежни објекти
- 015 - Инвестиции во тек - опрема
- 016 - Инвестиции во тек - друго

02 - ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ОСНОВНИТЕ СРЕДСТВА

- 022 - Исправка на вредноста на градежните објекти
- 023 - Исправка на вредноста на опремата
- 024 - Исправка на вредноста на повеќегодишните засади
- 025 - Исправка на вредноста на основното стадо
- 026 - Исправка на вредноста на материјалните права
- 027 - Исправка на вредноста на средствата за иновации и основачки вложувања
- 028 - Исправка на вредноста на другите основни средства
- 029 - Пресметана амортизација во текот на годината

03 - ПОБАРУВАЊА ЗА ЗДРУЖЕНИ И ВЛОЖЕНИ СРЕДСТВА

- 030 - Побарувања за здружени средства во други ОЗТ
- 031 - Побарувања за здружени средства во СИЗ на материјалното производство
- 032 - Побарувања за здружени средства во интерна банка
- 033 - Побарувања за здружени средства во банки
- 034 - Побарувања за здружени средства во ОЗТ на територијата на стопански недоволно развиените републики и САП Косово
- 035 - Побарувања за здружени средства кај други КОС
- 036 - Побарувања за здружени средства со земјоделци и со други работни луѓе
- 037 - Побарувања за вложени средства во странски фирми
- 038 - Побарувања за здружени средства за развој на материјалната основа на здружениот труд во ОПЗ

04 - ПОБАРУВАЊА ПО ДРУГИ ДОЛГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ

- 040 - Долгорочни депозити и кауции
- 041 - Побарувања по долгорочни кредити
- 042 - Побарувања по долгорочни стоковни кредити
- 043 - Побарувања по долгорочни потрошувачки кредити
- 044 - Побарувања по долгорочни кредити за санација
- 045 - Побарувања по долгорочни кредити на странски лица
- 046 - Заем на фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој

- 047 - Заем според прописите на ОПЗ
 048 - Долгорочни пласмани во хартии од вредност и други долгорочни пласмани
- 05 - СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ**
- 050 - Парични средства на резервите
 051 - Побарувања за здружени средства во фондот на заедничките резерви на ОЗТ
 052 - Побарувања за здружени средства во фондот на заедничките резерви на ОПЗ
 053 - Побарувања за другите здружени средства на резервите
 054 - Побарувања по кредитите за санација од средствата на резервите
 055 - Пласмани во хартии од вредност и други пласмани на средствата на резервите
 057 - Парични средства на резервите на жиро-сметка
 058 - Други побарувања од средствата на резервите
- 06 - СРЕДСТВА ЗА СОЛИДАРНОСТ И ДРУГИ НАМЕНИ**
- 060 - Парични средства за солидарност
 061 - Побарувања за здружени средства за солидарност
 063 - Парични средства за солидарност на жиро-сметка
 064 - Други пласмани на средствата за солидарност
 065 - Парични средства за други намени
 066 - Побарувања за здружени средства за други намени
 067 - Парични средства за други намени на жиро-сметка
 068 - Други пласмани на средствата за други намени
- 07 - СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ДОМУВАЊЕТО**
- 070 - Парични средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
 071 - Здружени станбени згради и станови во СИЗ за домување
 072 - Побарувања за други здружени средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето во СИЗ за домување
 073 - Побарувања за здружени средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
 074 - Други пласмани на средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
 075 - Станбени згради и станови во изградба
 076 - Побарувања по кредитите дадени на работниците за потребите на домувањето
 077 - Побарувања од средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
 078 - Станбени згради и станови во користење што не се здружени во СИЗ за домување
 079 - Исправка на вредноста на станбените згради и станови во користење што не се здружени во СИЗ за домување
- 08 - СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ДРУГИ ПОТРЕБИ**
- 080 - Парични средства за заедничка потрошувачка за други потреби
- 081 - Побарувања за здружени средства за заедничка потрошувачка за други потреби во ОЗТ
 082 - Побарувања за други здружени средства за заедничка потрошувачка за други потреби
 083 - Други пласмани на средствата за заедничка потрошувачка за други потреби
 084 - Парични средства за заедничка потрошувачка за други потреби на жиро-сметка
 085 - Објекти за заедничка потрошувачка во употреба
 086 - Опрема за заедничка потрошувачка во употреба
 087 - Објекти и опрема за заедничка потрошувачка во подготовка
 088 - Побарувања од средствата за заедничка потрошувачка за други потреби
 089 - Исправка на вредноста на објектите и опремата за заедничка потрошувачка
- 09 - СРЕДСТВА НАДВОР ОД УПОТРЕБА И ЗАГУБА**
- 090 - Трајно неупотребливи основни средства
 091 - Исправка на вредноста на трајно неупотребливите основни средства
 092 - Запрени инвестиции
 093 - Сомнителни и спорни побарувања
 094 - Исправка на вредноста на сомнителните и спорните побарувања
 095 - Непокриена загуба
 096 - Загуба покриена од деловниот фонд до износот на внесениот чист доход во претходната година
 097 - Загуба покриена од деловниот фонд до износ од 50% на пресметаната амортизација
 098 - Загуба покриена со кредит за санација
- КЛАСА 1: ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПОБАРУВАЊА**
- 10 - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА**
- 100 - Жиро-сметка
 101 - Благајна
 102 - Девизна сметка - девизи остварени по основ на извоз
 103 - Девизна сметка - девизи остварени по други основи
 104 - Отворени акредитиви и издвоени средства за исплата на чекови
 105 - Интерна сметка
 106 - Проодна сметка
 107 - Проодна девизна сметка
 108 - Други парични средства
- 11 - ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ - ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПЛАЌАЊЕ**
- 110 - Чекови
 111 - Меници
 112 - Обврзници
 118 - Други хартии од вредност
- 12 - ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ПРОДАЖБА**
- 120 - Покриени побарувања од купувачи

- 121 – Покриени побарувања по основ на компензација, регреси, премии и др.
- 122 – Покриени побарувања од купувачи во странство
- 123 – Покриени побарувања од купувачи во странство за сметка на производствени и други организации
- 124 – Контокорентна сметка со домашни лица
- 125 – Побарувања од купувачи
- 126 – Побарувања по основ на компензација, регреси, премии и др.
- 127 – Побарувања од купувачи во странство
- 128 – Побарувања од купувачи во странство за сметка на производствени и други организации
- 129 – Контокорентна сметка со странски лица
- 13 – ДРУГИ ПОБАРУВАЊА ОД ДЕЛОВНИ ОДНОСИ**
- 130 – Побарувања за аванси
- 131 – Побарувања од работници
- 132 – Други побарувања од деловни односи
- 133 – Побарувања по основ на платени даноци од доходот
- 134 – Побарувања по основ на платни придонеси од доходот
- 135 – Побарувања по основ на платени други обврски од доходот
- 136 – Побарувања по основ на надомести на личните доходи и на додаточите
- 137 – Побарувања од извозници по основ на извршен извоз
- 138 – Побарувања од производствени и други организации по основ на извршен увоз
- 14 – ПОБАРУВАЊА ОД ЗАЕДНИЧКИОТ ПРИХОД И ОД ЗАЕДНИЧКИОТ ДОХОД**
- 140 – Побарувања за предадени производи
- 141 – Покриени побарувања од заедничкиот приход
- 142 – Побарувања по распоредениот заеднички приход
- 145 – Побарувања од заедничкиот доход
- 146 – Побарувања по основ на извршените плаќања при преземањето на производи за заедничка работа односно за заедничко работење
- 147 – Побарувања за аванси дадени по основ на заедничка работа односно на заедничко работење
- 148 – Побарувања по контокорентна сметка за испорачени репродукциони материјали по основ на заедничка работа односно на заедничко работење
- 15 – ПОБАРУВАЊА ПО КРАТКОРОЧНИ ПЛАСМАНИ**
- 150 – Краткорочни депозити и кауции
- 151 – Побарувања по краткорочни кредити
- 152 – Побарувања по краткорочни стокковни кредити
- 153 – Побарувања по краткорочни потрошувачки кредити
- 154 – Побарувања од странски лица по краткорочни кредити
- 155 – Краткорочни пласмани во хартии од вредност
- 156 – Побарувања за здружени средства во други ОЗТ
- 157 – Побарувања за здружени средства во интерна банка
- 158 – Побарувања за други краткорочни пласмани
- 16 – ПОБАРУВАЊА ВО РАМКИТЕ НА РО**
- 160 – Побарувања за пренесени средства по основ на загуба во текот на годината
- 161 – Побарувања од работната заедница
- 162 – Побарувања по краткорочни кредити
- 163 – Побарувања по долгорочни кредити
- 164 – Побарувања по кредити за санација
- 165 – Побарувања за краткорочно здружени средства
- 166 – Побарувања за долгорочно здружени средства
- 167 – Побарувања за здружени средства за работење на РЗ
- 168 – Други побарувања од односите во РО
- 17 – ПОБАРУВАЊА ОД ПРЕТПРИЈАТИЈА И ОД РАБОТНИ ОДНОСНО ДЕЛОВНИ ЕДИНИЦИ ВО СТРАНСТВО**
- 171 – Побарувања по краткорочни кредити
- 172 – Побарувања по долгорочни кредити
- 173 – Побарувања за вложени средства во претпријатија и работни односно деловни единици во странство
- 174 – Побарувања од претпријатија во странство по основ на добивка
- 175 – Побарувања од работни односно деловни единици во странство по основ на добивка
- 176 – Побарувања од основачи за покривање на загуби
- 178 – Други побарувања
- 18 – РАЗГРАНИЧЕН ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ПО ОСНОВ НА ЗАЛИХИ И ВРАЌАЊА НА ДАНОЧНИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ**
- 180 – Разграничени лични доходи по основ на залихи и враќања на даночни и други давачки
- 181 – Разграничени други обврски од доходот по основ на залихи и враќања на даночни и други давачки
- 19 – АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА**
- 190 – Трошоци за инвестиционо одржување
- 191 – Други материјални трошоци
- 192 – Платени обврски од доходот
- 193 – Курсни разлики
- 194 – Наплатени приходи од заедничкиот приход
- 195 – Наплатени приходи
- 196 – Данок на промет во наплатени приходи
- 197 – Утврдени приходи од продажба на кредит
- 198 – Втасани а неплатени обврски од доходот од претходните пресметковни периоди
- 199 – Други активни временски разграничувања
- КЛАСА 2: ТЕКУШТИ ОБВРСКИ**
- 20 – ОБВРСКИ ЗА ДАНОЦИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ И ПО ИНТЕРНА СМЕТКА**
- 200 – Обврски по запреен данок на промет

- 201 – Обврски по запрени давачки наплатени со продажната цена
 202 – Обврски по запрени даноци и придонеси на услуги од граѓани
 203 – Обврски по запрени други даноци и придонеси
 204 – Обврски за царини и други давачки при увозот
 205 – Обврски по интерна сметка
 206 – Обврски по запирања од работници
 207 – Обврски по запрен данок на добивка на странски лица
- 21 – ОБВРСКИ ПО ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПЛАЌАЊЕ**
- 210 – Обврски по чекови
 211 – Обврски по меници
 218 – Обврски по други инструменти за плаќање
- 22 – ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИТЕ**
- 220 – Добавувачи за основни средства
 221 – Добавувачи за основни средства во странство
 222 – Добавувачи за обртни средства
 223 – Добавувачи за обртни средства во странство
 224 – Обврски за нефактурирани стоки и услуги
 225 – Добавувачи граѓани
 226 – Обврски од кооперативните односи со земјоделци и со други работни луѓе
 227 – Обврски за стоки примени во консигнација и комисион
- 23 – ДРУГИ ОБВРСКИ ОД ДЕЛОВНИ ОДНОСИ**
- 230 – Обврски за аванси по основ на инвестиции
 231 – Обврски за аванси по други основи
 232 – Обврски спрема работници
 233 – Обврски по основ на помалку платени даноци од доходот
 234 – Обврски по основ на помалку платени придонеси од доходот
 235 – Обврски по основ на помалку платени други обврски од доходот
 236 – Обврски за парични средства за резерви, солидарност и други фондови на жиро-сметка
 237 – Обврски спрема производствени и други организации по основ на извршен извоз
 238 – Обврски спрема извозници по основ на извршен увоз
 239 – Други обврски од деловни односи
- 24 – ОБВРСКИ ОД ЗАЕДНИЧКИОТ ПРИХОД И ЗАЕДНИЧКОТ ДОХОД**
- 240 – Обврски за преземени производи
 241 – Покриени обврски по заедничкиот приход
 242 – Обврски по распоредениот заеднички приход
 244 – Обврски за преземени продадени производи
 245 – Обврски од заедничкиот доход
 246 – Обврски спрема отрански лица по основ на добивка
 247 – Обврски за аванси примени по основ на заедничка работа односно заедничко работење
 248 – Обврски по контокорентната сметка за примен репродукционен материјал по основ на заедничка работа, односно заедничко работење
- 25 – ЛИЧНИ ДОХОДИ**
- 250 – Личен доход од работниот однос
 251 – Надомести на личниот доход за време на боледување
 252 – Надомести по основ на инвалидско осигурување
 253 – Други надомести на личниот доход
 256 – Разграничени лични доходи
 257 – Распоредени средства на чистиот доход за лични доходи
- 26 – ОБВРСКИ ВО РАМКИТЕ НА РО**
- 260 – Обврски за примени средства по основ на загуба во текот на годината
 261 – Обврски спрема работната заедница
 262 – Обврски по краткорочни кредити
 263 – Обврски по долгорочни кредити
 264 – Обврски по кредити за санација
 265 – Обврски за краткорочно здружени средства
 266 – Обврски за долгорочно здружени средства
 267 – Обврски на РЗ за здружени средства
 268 – Други обврски од односите во РО
 269 – Втасани а неплатени кредити спрема ООЗТ во рамките на РО
- 27 – ОБВРСКИ СПРЕМА ПРЕТПРИЈАТИЈА И РАБОТНИ, ОДНОСНО ДЕЛОВНИ ЕДИНИЦИ ВО СТРАНСТВО**
- 270 – Обврски по краткорочни кредити за основни средства
 271 – Обврски по краткорочни кредити за обртни средства
 272 – Обврски по долгорочни кредити за основни средства
 273 – Обврски по долгорочни кредити за обртни средства
 274 – Обврски за краткорочно вложени средства на основачот
 275 – Обврски за долгорочно вложени средства на основачот
 276 – Обврски спрема основачот по основ на добивка
 277 – Обврски по основ на покритие на загубите на претпријатија и работни, односно деловни единици во странство
 278 – Други обврски
 279 – Обврски за втасани а неплатени кредити
- 28 – ОБВРСКИ ЗА ЛИЧНИ ДОХОДИ И НАДОМСТИ НА ЛИЧНИТЕ ДОХОДИ**
- 280 – Обврски за чистиот личен доход од работен однос
 281 – Обврски за надмести на чистиот личен доход за време на боледувања
 282 – Обврски за надместок по основ на инвалидско осигурување
 283 – Обврски за други надомести на чистиот личен доход
 284 – Обврски за даноци од личниот доход
 285 – Обврски за придонеси од личниот доход
 286 – Обврски за придонеси за станбената изградба од личниот доход

29 – ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

- 290 – Пресметани трошоци за инвестиционо одржување
- 291 – Пресметани други материјални трошоци
- 292 – Пресметани обврски од доходот
- 293 – Пресметани курсни разлики
- 294 – Пресметани приходи од заедничкиот приход
- 295 – Пресметани приходи
- 296 – Данок на промет во пресметаните приходи
- 297 – Пресметани приходи од продажба на кредит
- 298 – Надоместени обврски од доходот втасани а не платени во претходните пресметковни периоди
- 299 – Други пасивни временски разграничувања

КЛАСА 3. МАТЕРИЈАЛ И СИТЕН ИНВЕНТАР**30 – НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ**

- 300 – Вредност на сировини и материјали по пресметката на добавувачите
- 301 – Трошоци за набавка на сировини и материјали
- 302 – Царини и други увозни давачки за сировини и материјал
- 303 – Данок на промет за сировини и материјал
- 309 – Пресметана набавна вредност на сировини и материјал

31 – СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛ

- 310 – Сировини и материјал
- 311 – Резервни делови
- 315 – Сировини и материјал на доработка и обработка
- 319 – Отстапувања од цените на сировините и материјалот

35 – СИТЕН ИНВЕНТАР И АМБАЛАЖА НА ЗАЛИХИ

- 350 – Ситен инвентар на залиха
- 351 – Автогуми на залиха
- 352 – Амбалажа на залиха

36 – СИТЕН ИНВЕНТАР И АМБАЛАЖА ВО УПОТРЕБА

- 360 – Ситен инвентар во употреба
- 361 – Исправка на вредноста на ситниот инвентар во употреба
- 362 – Автогуми во употреба
- 363 – Исправка на вредноста на автогумите во употреба
- 365 – Амбалажа во употреба
- 366 – Исправка на вредноста на амбалажата во употреба

КЛАСА 4. ТРОШОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕ**40 – МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ**

- 400 – Потрошени сировини и материјал
- 401 – Потрошена енергија
- 402 – Транспортни услуги

- 403 – Трошоци за инвестиционо одржување на основните средства
- 404 – Други производни услуги
- 405 – Отпис на ситен инвентар и амбалажа
- 406 – Материјални трошоци за освојување на ново производство и истражувања и откривања на рудно и друго минерално благо
- 407 – Трошоци за тековни потреби за заштита на работа и заштита на работната средина
- 408 – Други материјални трошоци

41 – ДРУГИ ИЗДАТОЦИ

- 410 – Непроизводни услуги
- 411 – Издатоци за тековни потреби за стручно образование
- 412 – Издатоци за тековни потреби за научно-истражувачка работа
- 413 – Авторски хонорари
- 414 – Издатоци за привремени и повремени работи
- 415 – Закупнина за средства на трудот на граѓаните

42 – ПРЕЗЕМЕНИ ВРЕДНОСТИ НА ПРОИЗВОДИ ОДНОСНО УСЛУГИ

- 420 – Преземени вредности на производи односно услуги од земјоделци
- 421 – Преземени вредности на производи односно услуги од други работни луѓе

43 – АМОРТИЗАЦИЈА

- 430 – Амортизација до висината на стапките пропишани со републички, односно покраински закон
- 431 – Амортизација над стапките пропишани со републички односно покраински закон

45 – ДРУГИ ТРОШОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕ ЗА КОИ РАБОТНИЦИТЕ ДОНЕСУВААТ ОДЛУКА ЗА ВИДОТ И ВИСИНАТА

- 450 – Дневници за службени патувања
- 451 – Надомести за трошоците за превоз на службено патување
- 452 – Надомести за трошоците за превоз на работа и од работа
- 453 – Надомести за сместување и исхрана на терен и надомести за одвоен живот
- 454 – Издатоци за реклама и пропаганда
- 455 – Издатоци за репрезентација
- 456 – Издатоци за исхрана на работниците
- 457 – Надоместени материјални трошоци на работната заедница
- 458 – Надомести на работниците за други трошоци

46 – ДРУГИ ТРОШОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕ ШТО СЕ НАДОМЕСТУВААТ ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД ВО ПЕРИОДОТ КОГА СЕ НАПРАВЕНИ

- 460 – Камати (освен каматите на кредити за основни средства)
- 461 – Надомести за банкарски услуги и надомести на трошоците за платен промет во земјата
- 462 – Надомести на штетите сторени на други лица
- 463 – Негативни курсни разлики
- 464 – Дополнително утврдени материјални трошоци од работењето во поранешните години

- 465 -- Отпишани побарувања и исправка на вредноста на сомнителни и сиорни побарувања
- 466 -- Покритие на загубите на претпријатија во странство
- 467 -- Покриете на загубите на работни односно деловни единици во странство
- 47 -- **ДРУГИ ТРОШОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕ ШТО СЕ НАДОМЕСТУВААТ ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД ВО ПЕРИОДОТ КОГА СЕ НАПРАВЕНИ**
- 470 -- Исправка на вредноста и надоместот на кусоците на залихи на недовршено производство, полупроизводи, делови за сопствено производство и готови производи
- 471 -- Исправка на вредноста и надоместите на кусок на залихи на сировини и материјали, ситен инвентар, амбалажа, стоки и други материјални вредности
- 472 -- Надомести на штети на обртни средства
- 473 -- Надомести на штети и оштетувања на неамортизираната вредност на основни средства
- 474 -- Издатоци за санирање на оштетувања на основните средства
- 475 -- Надомести на неамортизираната вредност на основни средства продадени по пониска цена, пренесени без надомест или расходувани
- 476 -- Исправка на финансискиот резултат на работењето за невнесена добивка во Југославија остварена со вршење на стопанска дејност во странство
- 478 -- Други издатоци што ќе се јават повремено а кои се непосреден услов за работа и производство
- 49 -- **РАСПОРЕД НА ТРОШОЦИТЕ ЗА РАБОТЕЊЕ**
- 490 -- Распоред на трошоците за работење што се пресметуваат на товар на обртните средства по основ на залихи
- 491 -- Распоред на трошоците за работење што се надоместуваат од вкупниот приход во периодот кога се направени
- КЛАСА 5. СЛОБОДНА**
- КЛАСА 6. ПРОИЗВОДСТВО И ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДИ И СТОКИ**
- 60 -- **ПРОИЗВОДСТВО**
- 600 -- Производство, недовршени производи и услуги, полупроизводи и делови
- 605 -- Недовршени производи, полупроизводи и делови на сопствено производство дадени на доработка и обработка
- 609 -- Отстапување од цените на производство, недовршени производи и услуги, полупроизводи и делови.
- 63 -- **ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ**
- 630 -- Готови производи на складиште
- 631 -- Готови производи во продавница
- 632 -- Готови производи на пат
- 633 -- Разграничен дел на трошоците по основ на враќање на даночни и други давачки
- 635 -- Готови производи предадени за заедничка работа односно заедничко работење
- 639 -- Отстапување од цените на готовите производи
- 64 -- **ПРОИЗВОДИ ПРЕЗЕМЕНИ ОД ПРОИЗВОДИТЕЛИ**
- 640 -- Производи преземени од производители на складиште
- 642 -- Производи преземени од производители на пат
- 649 -- Разлика во цената на преземени производи
- 65 -- **НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА СТОКИ**
- 650 -- Вредност на стоки по пресметката на добавувачите
- 651 -- Зависни трошоци за набавка на стоки
- 652 -- Царини и други увозни давачки за стоки
- 659 -- Пресметана набавна вредност на стоки
- 66 -- **СТОКИ**
- 660 -- Стоки на склад
- 661 -- Стоки во продавница
- 662 -- Стоки на пат
- 665 -- Стоки дадени на доработка и обработка
- 668 -- Вкалкулиран данок на промет
- 669 -- Разлика во цената на стоки
- 67 -- **СТОКИ ПРИМЕНИ ВО КОНСИГНАЦИЈА И КОМИСИОН**
- 670 -- Стоки примени во консигнација
- 671 -- Стоки примени во комисион
- 679 -- Разлика во цената на стоки во консигнација и комисион
- 68 -- **СТОКИ ВО ИЗВОЗ ОДНОСНО УВОЗ**
- 680 -- Стоки на склад преземени од производни организации за извоз
- 681 -- Стоки преземени од производни организации за извоз на пат
- 685 -- Стоки на склад увезени за производни и други организации
- КЛАСА 7. ЗАЕДНИЧКИ ПРИХОД, ВКУПЕН ПРИХОД И НИВНО РАСПОРЕДУВАЊЕ**
- 70 -- **РАСПОРЕД НА ЗАЕДНИЧКИОТ ПРИХОД**
- 700 -- Распоред на заедничкиот приход остварен на домашниот пазар преку производни ОЗТ
- 701 -- Распоред на заедничкиот приход остварен со извоз преку производни ОЗТ
- 702 -- Распоред на заедничкиот приход остварен на домашниот пазар преку ОЗТ за промет на големо

- 703 – Распоред на заедничкиот приход остварен со извоз преку ОЗТ за надворешна трговија
- 704 – Распоред на заедничкиот приход остварен по работи на увоз, застапништво и посредување
- 705 – Распоред на заедничкиот приход остварен во промет на мало
- 71 – ТРОШОЦИ ЗА ПРОДАДЕНИ ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ
- 710 – Материјални трошоци и трошоци за амортизација содржани во продадени производи и услуги
- 711 – Материјални трошоци и трошоци за амортизација за остварување на заедничкиот приход
- 712 – Други трошоци за работење
- 718 – Трошоци по основ на продажба на стоки во консигнација и комисион
- 72 – НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ
- 720 – Набавна вредност на продадени стоки
- 725 – Набавна вредност на продаден материјал и отпадоци
- 728 – Трошоци за продадени стоки
- 74 – ПРЕСМЕТКА НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ ВО КОНСИГНАЦИЈА И КОМИСИОН
- 740 – Распоред на приходите од продадени стоки во консигнација
- 741 – Распоред на приходите од продадени стоки во комисион
- 745 – Приходи од продадени стоки во консигнација
- 746 – Приходи од продадени стоки во комисион
- 75 – ОСТВАРЕН ЗАЕДНИЧКИ ПРИХОД
- 750 – Заеднички приход остварен на домашниот пазар преку производни ОЗТ
- 751 – Заеднички приход остварен со извоз преку производни ОЗТ
- 752 – Заеднички приход остварен на домашниот пазар преку ОЗТ за промет на големо
- 753 – Заеднички приход остварен со извоз преку ОЗТ за надворешна трговија
- 754 – Заеднички приход остварен по работи на увоз, застапништво и посредување
- 755 – Заеднички приход остварен во промет на мало
- 76 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАДЕНИ ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ
- 760 – Приходи остварени со продажба на домашниот пазар
- 761 – Приходи остварени на странскиот пазар
- 762 – Приходи остварени во рамките на РО
- 763 – Приходи остварени од заедничкиот приход на домашниот пазар
- 764 – Приходи остварени по основ на употреба на производи и услуги за сопствени потреби
- 765 – Приходи остварени со слободна размена на труд
- 766 – Приходи остварени во ОЗТ на општествени дејности од граѓани
- 767 – Приходи остварени од заеднички приходи на странскиот пазар
- 768 – Приходи остварени од приходот по основ на продажба на стоки во консигнација и комисион
- 77 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАДЕНИ СТОКИ
- 770 – Приходи остварени со продажба на стоки на големо
- 771 – Приходи остварени со продажба на стоки на мало
- 772 – Приходи остварени со продажба на стоки на странскиот пазар
- 773 – Приходи остварени со продажба на стоки во рамките на РО
- 774 – Приходи остварени со употреба на стоки за сопствени потреби
- 775 – Приходи остварени со продажба на материјал и отпадоци
- 78 – ДРУГИ ПРИХОДИ
- 780 – Приходи од камати
- 781 – Приходи од дотации, субвенции, компензации, регреси, премии и др.
- 782 – Вишоци на недовршено производство, полу-производи, делови на сопствено производство и готови производи
- 783 – Вишоци на суровини и материјал, ситен инвентар и амбалажа и стоки
- 784 – Приходи по основ на учество во заедничкиот доход што е остварен во банка
- 785 – Приходи по основ на учество во заедничкиот доход што е остварен во ОЗТ и кај други КОС
- 786 – Приходи од работни, односно деловни единици во странство
- 787 – Приходи од претпријатија во странство
- 788 – Други приходи
- 79 – ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ
- 790 – Разлика на приходите и расходите
- КЛАСА 8. ЗАЕДНИЧКИ ДОХОД, ДОХОД И НИВНИ РАСПОРЕД**
- 80 – ЗАЕДНИЧКИ ДОХОД И ЗАГУБА ВО ЗАЕДНИЧКОТО РАБОТЕЊЕ
- 800 – Заеднички доход
- 809 – Загуба во заедничкото работење
- 81 – РАСПОРЕД НА ЗАЕДНИЧКИОТ ДОХОД
- 810 – Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други ОЗТ по основ на надомест за стопанисување со здружените средства
- 811 – Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на земјоделци и други работни луѓе по основ на надомест за стопанисување со здружени средства

- 813 - Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други ОЗТ за враќање на вредноста на здружените средства
- 814 - Дел од заедничкиот доход кој им припаѓа на земјоделци и други работни луѓе за враќање на вредноста на здружените средства
- 819 - Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на ОЗТ
- 82 - ДОХОД**
- 820 - Доход
- 83 - РАСПОРЕД НА ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ОПШТО-ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ**
- 830 - Обврски спрема основни организации кои вршат дејност на образование
- 831 - Обврски спрема основни организации кои вршат дејност на наука и култура
- 832 - Обврски за остварување на солидарност во изградбата и користењето на станови
- 833 - Обврски спрема основни организации кои вршат дејност на здравство
- 834 - Обврски спрема основни организации кои вршат дејност на социјална заштита
- 835 - Обврски спрема основни организации кои вршат други општествени дејности определени со закон
- 836 - Обврски по основ на пензиско и инвалидско осигурување
- 837 - Обврски за вработување и социјална сигурност на работниците
- 838 - Даноци од доход на општината
- 839 - Даноци од доход на републиката, односно автономната покраина
- 84 - РАСПОРЕД НА ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ДРУГИ ОБВРСКИ**
- 840 - Обврски спрема работни заедници
- 841 - Издатоци за зачувување, унапредување и заштита на човековата работна и животна средина
- 842 - Членарини
- 843 - Издатоци за општонародна одбрана и општествена самозаштита
- 844 - Придонеси за стопански комори и други здруженија на организации на здружен труд
- 845 - Парични казни за стопански престапи и прекршоци, административни такси и судски трошоци
- 846 - Премии за осигурување на општествени средства и материјални права што претставуваат основни средства
- 847 - Камати по кредити за основни средства
- 848 - Други обврски од доход
- 85 - РАСПОРЕД НА ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ НАМЕНИ**
- 850 - Дел од доходот што е резултат од посебни погодности
- 851 - Дел од доходот по основ на развојни премии или по други основи за определени намени
- 852 - Дел од доходот што е резултат од примената на иновација, рационализација или други видови творештво на работници
- 853 - Дел од доходот што му припаѓа на основачот на работната односно деловната единица во странство
- 854 - Дел од доходот што му припаѓа на основачот на претпријатие во странство од Југославија
- 855 - Дел од доходот што му припаѓа на стрнски лица по основ на надомест за стопанисување со вложени средства
- 856 - Посебни надомести за работниците по основ на иновации, рационализација или други видови творештво
- 858 - Дел од доходот за други определени намени
- 86 - ЧИСТ ДОХОД**
- 860 - Чист доход
- 87 - РАСПОРЕД НА ДЕЛ ОД ЧИСТИОТ ДОХОД ЗА ЛИЧНА И ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА**
- 870 - Дел од чистиот доход за лични доходи
- 876 - Дел од чистиот доход за заедничка потрошувачка за потреби на домувањето
- 878 - Дел од чистиот доход за заедничка потрошувачка за други потреби
- 88 - РАСПОРЕД НА ДЕЛ ОД ЧИСТИОТ ДОХОД ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ И ПРОШИРУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛНАТА ОСНОВА НА РАБОТАТА И РЕЗЕРВИ**
- 880 - Дел од чистиот доход за деловниот фонд (за проширување на материјалната основа на трудот)
- 881 - Дел од чистиот доход за унапредување на материјалната основа на трудот
- 882 - Дел од чистиот доход што е резултат на посебни погодности за деловниот фонд
- 883 - Дел од чистиот доход што е резултат на посебни погодности за развој на материјалната основа на здружениот труд во ОПЗ
- 884 - Дел од чистиот доход за покритие на загубите на други ОЗТ
- 885 - Дел од чистиот доход за резервниот фонд
- 886 - Дел од чистиот доход што е резултат од посебни погодности за резервниот фонд
- 887 - Дел од чистиот доход за други потреби
- 888 - Дел од чистиот доход за други фондови
- 89 - ЗАГУБА**
- 890 - Загуба
- 899 - Покритие на загубата
- КЛАСА 9. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА**
- 90 - ТРАЈНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА**
- 900 - Деловен фонд - дел за трајни обртни средства
- 901 - Деловен фонд - дел за други потреби
- 902 - Извори на средства отстапени на трајно користење

- 903 – Извори на средства за развој на материјалната основа на здружениот труд во ОПЗ
- 909 – Обврски за користениот дел на деловниот фонд за покритие на загубата
- 91 – ОБВРСКИ ЗА ДОЛГОРОЧНО ЗДРУЖЕНИ И ВЛОЖЕНИ СРЕДСТВА**
- 910 – Обврски за долгорочно здружени средства на ОЗТ
- 911 – Обврски за долгорочно здружени средства на СИЗ за материјалното производство
- 912 – Обврски за долгорочно здружени средства на банките
- 913 – Обврски за долгорочно здружени средства на други КОС
- 915 – Обврски за долгорочно здружени средства на земјоделци
- 916 – Обврски за долгорочно здружени средства на работни луѓе
- 917 – Обврски за долгорочно вложени средства на странски лица
- 92 – ОБВРСКИ ЗА ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ ЗА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА**
- 920 – Обврски за долгорочни кредити за основни средства
- 921 – Обврски за долгорочни стоковни кредити за основни средства
- 922 – Обврски за долгорочни кредити за основни средства од странство
- 923 – Обврски за долгорочни кредити за трајни обртни средства
- 924 – Обврски за долгорочни кредити за други обртни средства
- 925 – Обврски за долгорочни стоковни кредити за обртни средства
- 926 – Обврски за долгорочни кредити за обртни средства од странство
- 927 – Обврски за долгорочни стоковни кредити за основни средства од странство
- 928 – Обврски за долгорочни кредити за санација
- 929 – Втасани а неплатени долгорочни кредити за деловни средства
- 93 – ОБВРСКИ ЗА КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ ЗА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА**
- 930 – Обврски за краткорочни кредити за основни средства
- 931 – Обврски за краткорочни стоковни кредити за основни средства
- 932 – Обврски за краткорочни кредити за основни средства од странство
- 933 – Обврски за краткорочни кредити за обртни средства во кои учествува примарна емисија
- 934 – Обврски за други краткорочни кредити за обртни средства
- 935 – Обврски за краткорочни стоковни кредити за обртни средства
- 936 – Обврски за краткорочни кредити за обртни средства од странство
- 938 – Обврски за краткорочни кредити за санација
- 939 – Втасани а неплатени краткорочни кредити за деловни средства
- 94 – ОБВРСКИ ЗА КРАТКОРОЧНО ЗДРУЖЕНИ И ВЛОЖЕНИ СРЕДСТВА**
- 940 – Обврски за краткорочно здружени средства на ОЗТ
- 941 – Обврски за краткорочно здружени средства на СИЗ за материјалното производство
- 942 – Обврски за краткорочно здружени средства на банки
- 943 – Обврски за краткорочно здружени средства на други КОС
- 945 – Обврски за краткорочно здружени средства на земјоделци
- 946 – Обврски за краткорочно здружени средства на други работни луѓе
- 947 – Обврски за краткорочно вложени средства на странски лица
- 95 – ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА ЗА РЕЗЕРВИ**
- 950 – Резервен фонд
- 951 – Обврски за здружени средства за резерви
- 953 – Други обврски по основ на средства за резерви
- 958 – Други извори на средства за резерви
- 96 – ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА ЗА СОЛИДАРНОСТ И ДРУГИ НАМЕНИ**
- 960 – Фонд за солидарност
- 961 – Обврски за здружени средства за солидарност
- 962 – Обврски по основ на средства за солидарност за отстранување на последиците од елементарни непогоди
- 963 – Други обврски по основ на средства за солидарност
- 964 – Други извори на средства за солидарност
- 965 – Фонд за унапредување на материјалната основа на работењето
- 966 – Други фондови
- 967 – Обврски за здружените средства за други намени
- 968 – Други обврски по основ на средства за други намени
- 969 – Други извори на средства за други намени
- 97 – ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ДОМУВАЊЕТО**
- 970 – Фонд за заедничка потрошувачка – дел за потребите на домувањето
- 971 – Обврски за здружени средства за потребите на домувањето
- 972 – Кредити за станбена изградба
- 973 – Други обврски по основ на средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
- 978 – Други извори на средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето
- 98 – ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ДРУГИ ПОТРЕБИ**
- 980 – Фонд за заедничка потрошувачка – дел за други потреби

- 981 – Обврски за здружени средства за заедничка потрошувачка за други потреби
 982 – Кредити за други потреби за заедничка потрошувачка
 983 – Други обврски по основ на средства за заедничка потрошувачка за други потреби
 988 – Други извори на средства за заедничка потрошувачка за други потреби
 99 – ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА
 990 до 999 – Слободни конта

З а б е л е ш к а :

Кратенките употребени во овој контен план го имаат следното значење:

- 1) ООЗТ – основна организација на здружен труд
- 2) ОЗТ – организација на здружен труд
- 3) РО – работна организација
- 4) РЗ – работна заедница
- 5) СИЗ – самоуправна интересна заедница
- 6) ОПЗ – општествено-политичка заедница
- 7) КОС – корисник на општествени средства

Основна организација на здружен труд _____

Организација на здружен труд: _____

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА

НА ДЕН _____ 19 _____ ГОДИНА

АКТИВА

Реден број	Конто	Позиција	Износ	
			во претходната година	во текушната година
1	2	3	4	5
А. ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА				
І. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА НА ПОБАРУВАЊА И ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА				
а) Парични средства				
1	100	Жиро-сметка		
2	101	Благајна		
3	102	Девизна сметка – девизи остварени по основ на извоз		
4	103	Девизна сметка – девизи остварени по други основи		
5	104	Отворени акредитиви и издвоени средства за исплата на чекови		
6	105	Интерна сметка		
7	106	Преодна сметка		
8	107	Преодна девизна сметка		
9	108	Други парични средства		
б) Хартии од вредност				
10	110	Чекови		
11	111	Меници		
12	112	Обврзници		
13	118	Други хартии од вредност		
в) Побарувања од деловни односи				
14	120	Покриени побарувања од купувачи		
15	121	Покриени побарувања по основ на компензации, регреси, премии и др.		
16	122	Покриени побарувања од купувачи во странство		
17	123	Покриени побарувања од купувачи од странство за сметка на производни и други организации		
18	124	Побарувања по контокорентна сметка со домашни лица		
19	125	Побарувања од купувачи		
20	126	Побарувања по основ на компензации, регреси, премии и др.		
21	127	Побарувања од купувачи во странство		
22	128	Побарувања од купувачи во странство за сметка на производни и други организации		
23	129	Побарувања по контокорентна сметка со странски лица		

1	2	3	4	5
24	130	Побарувања за аванси		
25	131	Побарувања од работници		
26	132	Други побарувања од деловни односи		
		г) Побарувања од доходот		
27	133	Побарувања по основ на платени даноци од доходот		
28	134	Побарувања по основ на платени придонеси од доходот		
29	135	Побарувања по основ на платени други обврски од доходот		
30	136	Побарувања по основ на надомести на личните доходи и додатоци		
31	137	Побарувања од извозниците по основ на извршен извоз		
32	138	Побарувања од производните и другите организации по основ на извршен увоз		
33	140	Побарувања за предадени производи		
34	141	Покриени побарувања од заеднички приход		
35	142	Побарувања по распоредениот заеднички приход		
36	145	Побарувања од заедничкиот доход		
37	146	Побарувања по основ на извршени плаќања при преземање на производи за заедничка работа, односно заедничко работење		
38	147	Побарувања за аванси дадени по основ на заедничка работа односно заедничко работење		
39	148	Побарувања по контокорентна сметка за испорачен репродукционен материјал по основ на заедничка работа, односно заедничко работење		
		д) Побарувања од ООЗТ		
40	160	Побарувања за пренесени средства по основ на загуби во текот на годината		
41	161	Побарувања од работни заедници		
42	162	Побарувања по краткорочни кредити		
43	163	Побарувања по долгорочни кредити		
44	164	Побарувања по кредити за санација		
45	165	Побарувања за краткорочно здружени средства		
46	166	Побарувања за долгорочно здружени средства		
47	167	Побарувања за здружени средства за работење на РЗ		
48	168	Други побарувања од односите во ОЗТ		
		ѓ) Побарувања од претпријатија и единици во странство		
49	171	Побарувања по краткорочни кредити		
50	172	Побарувања по долгорочни кредити		
51	173	Побарувања за вложени средства во претпријатија и работни, односно деловни единици во странство		
52	174	Побарувања од претпријатија во странство по основ на добивка		
53	175	Побарувања од работни односно деловни единици во странство по основ на добивка		
54	176	Побарувања од основачот за покритие на загуби		
55	178	Други побарувања		
		е) Разграничен дел на доходот по основ на залихи и повратени даночни и други давачки		
56	180	Разграничени лични доходи по основ на залихи и повратени даночни и други давачки		
57	181	Разграничени и други обврски од доходот по основ на залихи и повратени даночни и други давачки		
		ж) Активни временски разграничувања		
58	191	Други материјални трошоци		
59	192	Платени обврски од доходот		
60	193	Курсни разлики		

1	2	3	4	5
61	196	Данок на промет во неплатените приходи		
62	198	Достасани а неплатени обврски од доходот од претходните пресметковни периоди		
63	199	Други активни временски разграничувања		
II. ЗАЛИХИ				
64	310 и дел 319	Суровини и материјал		
65	311 и дел 319	Резервни делови		
66	315 и дел 319	Суровини и материјал на доработка и обработка		
67	350	Ситен инвентар на залихи		
68	351	Автогуми на залихи		
69	352	Амбалажа на залихи		
70	360, 361	Ситен инвентар во употреба		
71	362, 363	Автогуми во употреба		
72	365, 366	Амбалажа во употреба		
73	600 и дел 609	Производство, недовршени производи, полупроизводи и делови		
74	605 и дел 609	Недовршени производи и делови од сопствено производство дадени на доработка и обработка		
75	630 и дел 639	Готови производи на складиште		
76	631 и дел 639	Готови производи во продавница		
77	632 и дел 639	Готови производи на пат		
78	633 и дел 639	Разграничен дел на трошоците по основ на повратени даночни и други давачки		
79	635	Готови производи предадени за заедничка работа односно заедничко работење		
80	640 и дел 649	Производи преземени од произведувачот на складиште		
81	642 и дел 649	Производи преземени од произведувачот на пат		
82	660 и дел 668 и 669	Стоки на складиште		
83	661 и дел 668 и 669	Стоки во продавница		
84	662 и дел 668 и 669	Стоки на пат		
85	665 и дел 668 и 669	Стоки дадени на доработка и обработка		
86	670 и дел 679	Стоки примени во консигнација		
87	671 и дел 679	Стоки примени во комисион		
88	680	Стоки преземени од производните организации за извоз на складиште		
89	681	Стоки преземени од производните организации за извоз на пат		
90	685	Стоки увезени за производни и други организации на складиште		
91		ВКУПНО (ред. бр. 64 до ред. бр. 90)		

III. ПЛАСМАНИ ОД ДЕЛОВНИТЕ СРЕДСТВА**а) Краткорочни пласмани**

92	150	Краткорочни депозити и кауции		
93	151	Побарувања по краткорочни кредити		
94	205	Обврски по интерна сметка во РО		
95	152	Побарувања по краткорочни стокковни кредити		
96	153	Побарувања по краткорочни потрошувачки кредити		
97	154	Побарувања од странски лица по краткорочни кредити		

1	2	3	4	5
98	155	Краткорочни пласмани во хартии од вредност		
99	156	Побарувања за здружени средства во други ОЗТ		
100	157	Побарувања за здружени средства во интерна банка		
101	158	Побарувања за други краткорочни пласмани		
		б) Долгорочни пласмани		
102	030	Побарувања за здружени средства во други ОЗТ		
103	031	Побарувања за здружени средства во СИЗ за материјално производство		
104	032	Побарувања за здружени средства во интерна банка		
105	033	Побарувања за здружени средства во банки		
106	034	Побарувања за здружени средства во ОЗТ на територијата на стопански недоволно развиените републики и САП Косово		
107	035	Побарувања за здружени средства кај другите КОС		
108	036	Побарувања за здружени средства со земјоделци и други работни луѓе		
109	037	Побарувања за вложени средства во странски фирми		
110	038	Побарувања за здружени средства за развој на материјалната основа на здружениот труд во ОПЗ		
111	040	Долгорочни депозити и кауции		
112	041	Побарувања по долгорочни кредити		
113	042	Побарувања по долгорочни стоковни кредити		
114	043	Побарувања по долгорочни потрошувачки кредити		
115	044	Побарувања по долгорочни кредити за санација		
116	045	Побарувања по долгорочни кредити на странски лица		
117	046	Заем на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој		
118	047	Заем по прописите на ОПЗ		
119	048	Долгорочни пласмани во хартии од вредност и други долгорочни пласмани		
		IV. ОСНОВНИ СРЕДСТВА		
		а) Основни средства во употреба		
120	000	Земјишта		
121	001	Шуми		
122	002	Градежни објекти		
123	003	Опрема		
124	004	Повеќегодишни засади		
125	005	Основно стадо		
126	006	Материјални права		
127	007	Средства за иновации и основачки вложувања		
128	008	Други основни средства		
129		ВКУПНО ОСНОВНИ СРЕДСТВА ВО УПОТРЕБА ПО НАБАВНАТА ВРЕДНОСТ (ред. бр. 120 до 128)		
130	022	Исправка на вредноста на градежни објекти		
131	023	Исправка на вредноста на опрема		
132	024	Исправка на вредноста на повеќегодишните засади		
133	025	Исправка на вредноста на основното стадо		
134	026	Исправка на вредноста на материјалните права		
135	027	Исправка на вредноста на средствата за иновации и основачки вложувања		
136	028	Исправка на вредноста на другите основни средства		
137		ВКУПНО ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ОСНОВНИТЕ СРЕДСТВА (ред. бр. 130 до 136)		
138		ВКУПНО ОСНОВНИ СРЕДСТВА ВО УПОТРЕБА ПО СЕГАШНА ВРЕДНОСТ (ред. бр. 129 минус ред. бр. 137)		
		б) Основни средства во подготовка		
139	010	Издвоени парични средства за инвестиции		

1	2	3	4	5
140	011	Побарувања за аванси по основ на инвестиции		
141	012	Побарувања по основ на заедничка изградба на основни средства		
142	013	Залихи на инвестиционен материјал		
143	014	Инвестиции во тек – градежни објекти		
144	015	Инвестиции во тек – опрема		
145	016	Инвестиции во тек – друго		
		в) Деловни средства надвор од употреба		
146	090, 091	Трајно неупотребливи основни средства		
147	092	Запрени инвестиции		
148	093, 094	Сомнителни и спорни побарувања		
149	095	Непокриена загуба		
150	096	Загуба покриена од деловниот фонд до износ на внесениот чист доход во претходната година		
151	097	Загуба покриена од деловниот фонд до износ од 50% на пресметаната амортизација		
152	098	Загуба покриена со кредит за санација		
		Б. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ		
153	050	Парични средства на резервите		
154	051	Побарувања за здружени средства во Фондот на заедничките резерви на ОЗТ		
155	052	Побарувања за здружени средства во Фондот на заедничките резерви на ОПЗ		
156	053	Побарувања за други здружени средства на резервите		
157	054	Побарувања по кредитите за санација од средствата на резервите		
158	055	Пласмани во хартии од вредност и други пласмани на средствата на резервите		
159	057	Парични средства на резервите на жиро-сметка		
160	058	Други побарувања од средствата на резервите		
		Б. СРЕДСТВА НА СОЛИДАРНОСТА И ЗА ДРУГИ НАМЕНИ		
161	060	Парични средства на солидарноста		
162	061	Побарувања за здружени средства на солидарноста		
163	063	Парични средства на солидарноста на жиро-сметка		
164	064	Други пласмани на средствата на солидарноста		
165	065	Парични средства за други намени		
166	066	Побарувања за здружени средства за други намени		
167	067	Парични средства за други намени на жиро-сметка		
168	068	Други пласмани на средствата за други намени		
		Г. СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРАШУВАЧКА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ДОМУВАЊЕТО		
169	070	Парични средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		
170	071	Здружени станбени згради и станови во СИЗ за домување		
171	072	Побарувања за други здружени средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето во СИЗ за домување		
172	073	Побарувања за здружени средства за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето во ОЗТ		
173	074	Други пласмани на средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		
174	075	Станбени згради и станови во изградба		
175	076	Побарувања по кредити дадени на работници за потребите на домувањето		
176	077	Побарувања од средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		
177	078	Станбени згради и станови во користење што не се здружени во СИЗ за домување		
178	079	Исправка на вредноста на станбените згради и станови во користење што не се здружени во СИЗ за домување		

1	2	3	4	5
Д. СРЕДСТВА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ДРУГИ ПОТРЕБИ				
179	080	Парнични средства за заедничка потрошувачка за други потреби		
180	081	Побарувања за здружени средства за заедничка потрошувачка за други потреби во ОЗТ		
181	082	Побарувања за здружени средства за заедничка потрошувачка за други потреби		
182	083	Други пласмани на средствата за заедничка потрошувачка за други потреби		
183	084	Парични средства за заедничка потрошувачка за други потреби на жиро-сметка		
184	085	Објекти за заедничка потрошувачка во употреба		
185	086	Опрема за заедничка потрошувачка во употреба		
186	087	Објекти и опрема за заедничка потрошувачка во подготовка		
187	088	Побарување од средствата за заедничка потрошувачка за други потреби		
188	089	Исправка на вредноста на објектите и опремата за заедничка потрошувачка		
ВКУПНА АКТИВА				
АКТИВНИ КОНТА НА ВОНБИЛАНСНАТА ЕВИДЕНЦИЈА				

ПАСИВА

1	2	3	4	5
А. ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА				
I. ТРАЈНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА				
189	900	Деловен фонд - дел за трајни обртни средства		
190	901	Деловен фонд - дел за други потреби		
191	902	Извори на средства отстапени на трајно користење		
192	903	Извори на средства за развој на материјалната основа на здружениот труд во ОПЗ		
193	909	Обврски за користениот дел на деловниот фонд за покритие на загуби		
II. ДОЛГОРОЧНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА				
а) Долгорочно здружени средства				
194	910	Обврски за долгорочно здружени средства во ОЗТ		
195	911	Обврски за долгорочно здружени средства на СИЗ на материјалното производство		
196	912	Обврски за долгорочно здружени средства на банките		
197	913	Обврски за долгорочно здружени средства на другите КОС		
198	915	Обврски за долгорочно здружени средства на земјоделците		
199	916	Обврски за долгорочно здружени средства на работните луѓе		
200	917	Обврски за долгорочно здружени средства на странските лица		
б) Долгорочни кредити				
201	920	Обврски за долгорочни кредити за основни средства		
202	921	Обврски за долгорочни стоковни кредити за основни средства		
203	922	Обврски за долгорочни кредити за основни средства од странство		
204	923	Обврски за долгорочни кредити за трајни обртни средства		
205	924	Обврски за долгорочни кредити за други обртни средства		
206	925	Обврски за долгорочни стоковни кредити за обртни средства		
207	926	Обврски за долгорочни кредити за обртни средства од странство		
208	927	Обврски за долгорочни стоковни кредити за основни средства од странство		
209	928	Обврски за долгорочни кредити за санација		
210	929	Достасани а неплатени долгорочни кредити за деловни средства		
III. КРАТКОРОЧНИ ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА				
а) Краткорочни кредити				
211	930	Обврски за краткорочни кредити за основни средства		

1	2	3	4	5
212	931	Обврски за краткорочни стоковни кредити за основни средства		
213	932	Обврски за краткорочни кредити за основни средства од странство		
214	933	Обврски за краткорочни кредити за обртни средства		
215	100	Искористени рамковни кредити на жиро-сметка по принципот на текушта сметка		
216	105	Искористени кредити на интерна сметка по принципот на текушта сметка		
217	934	Обврски за другите краткорочни кредити за обртни средства		
218	935	Обврски за краткорочни стоковни кредити за обртни средства		
219	936	Обврски за краткорочни кредити за обртни средства, од странство		
220	938	Обврски за краткорочни кредити за санација		
221	939	Достасани а неплатени краткорочни кредити за деловни средства		
б) Обврски за краткорочно здружени средства				
222	940	Обврски за краткорочно здружени средства на ОЗТ		
223	941	Обврски за краткорочно здружени средства на СИЗ за материјално производство		
224	942	Обврски за краткорочно здружени средства на банките		
225	943	Обврски за краткорочно здружени средства на другите КОС		
226	945	Обврски за краткорочно здружени средства на земјоделците		
227	946	Обврски за краткорочно здружени средства на работните луѓе		
228	947	Обврски за краткорочно здружени средства на странските лица		
в) Обврски од деловните односи				
229	220	Добавувачи за основни средства		
230	221	Добавувачи за основни средства во странство		
231	222	Добавувачи за обртни средства		
232	223	Добавувачи за обртни средства во странство		
233	224	Обврски на нефактурисаните стоки и услуги		
234	225	Добавувачи граѓани		
235	226	Обврски од кооперативните односи со земјоделците и другите работни луѓе		
236	227	Обврски за стоки примени во консигнација и комисион		
237	124	Обврски по контокорентна сметка со домашни лица		
238	129	Обврски по контокорентни сметки со странски лица		
239	210	Обврски по чекови		
240	211	Обврски по меници		
241	218	Обврски по други инструменти на плаќање		
242	230	Обврски за аванси по основ на инвестиции		
243	231	Обврски за аванси по други основи		
244	232	Обврски спрема работници		
245	233	Обврски по основ на помалку платени даноци од доходот		
246	234	Обврски по основ на помалку платени придонеси од доходот		
247	235	Обврски по основ на помалку платени други обврски од доходот		
248	236	Обврски за парични средства на резервите, солидарноста и другите фондови на жиро-сметка		
249	205	Обврски по интерна сметка		
250	237	Обврски спрема производни и други организации по основ на извршен извоз		
251	238	Обврски спрема увозници по основ на извршен извоз		
252	239	Други обврски		

1	2	3	4	5
г) Обврски од доходот				
253	240	Обврски за преземени производи		
254	241	Покриени обврски по заеднички приход		
255	242	Обврски по распореден заеднички приход		
256	244	Обврски за преземени продадени производи		
257	245	Обврски од заедничкиот доход		
258	246	Обврски спрема странски лица по основ на добивка		
259	247	Обврски за аванси примени по основ на заедничка работа, односно заедничко работење		
260	248	Обврски по контокорентна сметка за примен репродукционен материјал по основ на заедничка работа, односно заедничко работење		
261	257	Распоредени средства на чистиот доход за лични доходи		
д) Обврски по запрени даноци и придонеси				
262	200	Обврски по запрен данок на промет		
263	201	Обврски по запрени давачки наплатени со продажната цена		
264	202	Обврски по запрени даноци и придонеси на услуги од граѓани		
265	203	Обврски по запрени други даноци и придонеси		
266	204	Обврски за царини и други давачки при увозот		
267	206	Обврски по запирања од работници		
268	207	Обврски по запрен данок на добивка на странски лица		
269	280	Обврски за чист личен доход од работен однос		
270	281	Обврски за надомест на чист личен доход за време на боледување		
271	282	Обврски за надомест по основ на инвалидско осигурување		
272	283	Обврски за други надомести на чистиот личен доход		
273	284	Обврски за даноци од личниот доход		
274	285	Обврски за придонеси од личниот доход		
275	286	Обврски за придонеси за станбена изградба од личниот доход		
ѓ) Обврски спрема ООЗТ				
276	260	Обврски за примени средства по основ на загуби во текот на годината		
277	261	Обврски спрема работната заедница		
278	262	Обврски по краткорочни кредити		
279	263	Обврски по долгорочни кредити		
280	264	Обврски по кредити за санација		
281	265	Обврски за краткорочно здружени средства		
282	266	Обврски за долгорочно здружени средства		
283	267	Обврски на РЗ за здружени средства		
284	268	Други обврски од односи во ОЗТ		
285	269	Достасани а неплатени кредити спрема ООЗТ во рамките на РО		
џ) Обврски спрема претпријатија и единици во странство				
286	270	Обврски по краткорочни кредити за основни средства		
287	271	Обврски по краткорочни кредити за обртни средства		
288	272	Обврски по кредити за основни средства		
289	273	Обврски по долгорочни кредити за обртни средства		
290	274	Обврски за краткорочно вложени средства на основачот		
291	275	Обврски за долгорочно вложени средства на основачот		
292	276	Обврски спрема основачот по основ на добивка		
293	277	Обврски по основ на покритие на загубите на претпријатијата, работните односно деловните единици во странство		

1	2	3	4	5
294	278	Други обврски		
295	279	Обврски за достасани а неплатени кредити		
		е) Пасивни временски разграничувања		
296	290	Пресметани трошци за инвестиционо одржување		
297	291	Пресметани други материјални трошоци		
298	292	Пресметани обврски од доходот		
299	293	Пресметани курсни разлики		
300	294	Пресметани приходи од заедничкиот приход		
301	295	Пресметани приходи		
302	296	Данок на промет во пресметаните приходи		
303	297	Пресметани приходи од продажба на кредит		
304	298	Надоместени обврски од доходот достасани а неплатени во претходните пресметковки периоди		
305	299	Други пасивни временски разграничувања		
		Б. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА НА РЕЗЕРВИТЕ		
306	950	Резервен фонд		
307	951	Обврски за здружените средства на резервите		
308	953	Други обврски по основ на средствата на резервите		
309	958	Други извори на средствата на резервите		
		В. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА НА СОЛИДАРНОСТА И ЗА ДРУГИ НАМЕНИ		
310	960	Фонд на солидарноста		
311	961	Обврски за здружените средства на солидарноста		
312	962	Обврски по основ на средствата на солидарноста за отстранување на последиците од елементарни непогоди		
313	963	Други обврски по основ на средствата на солидарноста		
314	964	Други извори на средствата на солидарноста		
315	965	Фонд за унапредување на материјалната основа на трудот		
316	966	Други фондови		
317	967	Обврски на здружените средства за други намени		
318	968	Други обврски по основ на средствата за други намени		
319	969	Други извори на средствата за други намени		
		Г. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ДОМУВАЊЕТО		
320	970	Фонд за заедничка потрошувачка – дел за потребите на домувањето		
321	971	Обврски за здружените средства за потребите на домувањето		
322	972	Кредити за станбена изградба		
323	973	Други обврски по основ на средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		
324	978	Други извори на средствата за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		
		Д. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА ЗА ДРУГИ ПОТРЕБИ		
325	980	Фонд за заедничка потрошувачка – дел за други потреби		
326	981	Обврски за здружените средства за заедничка потрошувачка за други потреби		
327	982	Кредити за заедничка потрошувачка за други потреби		

1.	2	3	4	5
328	983	Други обврски по основ на средствата за заедничка потрошувачка за други потреби		
329	988	Други извори на средствата за заедничка потрошувачка за други потреби		
ВКУПНА ПАСИВА				
ПАСИВНИ КОНТА НА ВОНБИЛАНСНАТА ЕВИДЕНЦИЈА				

Раководител на книговодството,

Раководител на основната организација на здружен труд

Забелешка:

Кратенките употребени во овој образец ги имаат следните значења:

- 1) ООЗТ – основна организација на здружен труд
- 2) ОЗТ – организација на здружен труд
- 3) РО – работна организација
- 4) РЗ – работна заедница
- 5) СИЗ – самоуправни интересна заедница
- 6) ОПЗ – општествено-политичка заедница
- 7) КОС – корисник на општествени средства

Основна организација на здружен труд _____

Организација на здружен труд _____

ДЕЛОВЕН РЕЗУЛТАТ ВО ТЕКОТ НА ГОДИНАТА – БИЛАНС НА УСПЕХОТ
ОД 1 ЈАНУАРИ ДО _____ 19 ____ ГОДИНА

Реден број	Група на конта-конто	Елементи	Износ	
			во претходната година	во текушната година
1	2	3	4	5

А. УТВРДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

I. РАСХОДИ

1	60, 63	Залихи на производство и на готови производи (вредност на супстанцијата) на почетокот на годината		
а) Материјални трошоци				
2	400	Потрошени сировини и материјали		
3	401	Потрошена енергија		
4	402	Транспортни услуги		
5	403	Трошоци за инвестиционо одржување на средствата на трудот		
6	404	Други производствени услуги		
7	405	Отпис на ситниот инвентар		
8	406	Материјални трошоци за освојување на ново производство и истражување и откривање на рудно и друго минерално богатство		
9	407	Трошоци за текушти потреби за заштита на работата и заштита на работната средина		
10	408	Други материјални трошоци		
11	410	Непроизводствени услуги		
12	411	Издатоци за текушти потреби за стручно образование и научноистражувачка работа		
13	412	Издатоци за текушти потреби на научноистражувачката работа		
14	413	Авторски хонорари		
15	414	Издатоци за привремени и повремени работи		

1	2	3	4	5
16	415	Закупнина за средства на трудот на граѓани		
17	420	Преземени вредности на производи односно услуги од земјоделците		
18	421	Преземени вредности на производи односно услуги од работните луѓе		
19		ВКУПНО (ред.бр. 2 ДО 18)		
б) Трошоци за амортизација				
20	430	Амортизација до стапките пропишани со републички односно покраински закон		
21	431	Амортизација над стапките пропишани со републички односно покраински закон		
		ВКУПНО (ред. бр. 20 и 21)		
в) Други трошоци на работењето				
23	450	Дневници за службени патувања		
24	451	Надомести за трошоци за превоз на службено патување		
25	452	Надомести за трошоците за превоз на работа и од работа		
26	453	Надомести за сместување и исхрана на терен и надомести за одвоен живот		
27	454	Издатоци за реклама и пропаганда		
28	455	Издатоци за репрезентација		
29	456	Издатоци за исхрана на работниците		
30	457	Надоместени материјални трошоци на работната заедница		
31	458	Надомести на работниците за други трошоци		
32	460	Камати (освен каматите на кредитите за основни средства)		
33	461	Надомести за банкарски услуги и надомести на трошоците за платниот промет во земјата		
34	462	Надомести за штети сторени на други лица		
35	463	Негативни курсни разлики		
36	464	Дополнително утврдени материјални трошоци од работењето во поранешните години		
37	465	Отпишани побарувања и исправка на вредностите на сомнителни и спорни побарувања		
38	466	Покривање на загуби на претпријатија во странство		
39	467	Покривање на загуби на работни односно деловни единици во странство		
40	470	Исправка на вредностите и надомести на кусоците на залихите на недовршено производство, полупроизводи, делови на сопствено производство и на готови производи		
41	471	Исправка на вредностите и надомести на кусоците на залихите на суровини на материјали, на ситен инвентар, на амбалажа, на стоки и на други материјални вредности		
42	472	Надомести за штети на обртни средства		
43	473	Надомести за штети и оштетувања на неамортизирана вредност на основните средства		
44	474	Издатоци за санирање на оштетувања на основни средства		
45	475	Надомест на неамортизираната вредност на основните средства продадени по пониска цена пренесени без надомест или расходувани		
46	476	Исправка на финансискиот резултат од работењето за невнесена добивка во Југославија остварена со вршење на стопанска дејност во странство		
47	478	Други издатоци што се јавуваат повремено, а кои се непосреден услов за работа во производството		
48		ВКУПНО (ред. бр. 23 до 47)		
г) Набавна вредност на продадени стоки				
49	720	Набавна вредност на продадени стоки		
50	725	Набавна вредност на продаден материјал и отпадоци		
51		ВКУПНО (ред. бр. 49 до 50)		
52		ВКУПНО (ред. бр. 19, 22, 48 и 51)		

1	2	3	4	5
53		Ефект од ревалоризацијата во текуштата година на суровини и материјали содржани во залихите на производство и на готови производи		
54	60, 63	Залихи на производството и на готови производи (вредност на супстанцијата) на крајот на периодот		
55		ПОТРОШЕНИ СРЕДСТВА (ред. бр. 1, 52 и 53 минус ред. бр. 54)		
56		Доход (ред. бр. 82 минус ред. бр. 55 = ред. бр. 85 + 86 + 87 + 88 + 132)		
57		ВКУПНО (ред. бр. 55 плус ред. бр. 56)		

II. ПРИХОДИ

58	760	Приходи остварени со продажба на домашен пазар		
59	761	Приходи остварени на странски пазар		
60	762	Приходи остварени во рамките на РО		
61	763	Приходи остварени од заедничкиот приход на домашен пазар		
62	764	Приходи остварени по основ на употреба на производи и услуги за сопствени потреби		
63	765	Приходи остварени со слободна размена на трудот		
64	766	Приходи остварени во ОЗТ на општествените дејности од граѓани		
65	767	Приходи остварени од заедничките приходи на странски пазар		
66	768	Приходи остварени од приходите по основ на продажба на стоки во консигнација и во комисион		
67	770	Приходи остварени со продажба на стоки на големо		
68	771	Приходи остварени со продажба на стоки на мало		
69	772	Приходи остварени со продажба на стоки на странски пазар		
70	773	Приходи остварени со продажба на стоки во рамките на РО		
71	774	Приходи остварени со употреба на стоки за сопствени потреби		
72	775	Приходи остварени со продажба на материјали и отпадоци		
73	780	Приходи од камати		
74	781	Приходи од дотации и субвенции		
75	782	Вишоци од недовршено производство, полупроизводи, делови од сопствено производство и готови производи		
76	783	Вишоци на суровини и материјали, ситен инвентар, амбалажа и стоки		
77	784	Приходи по основ на учество во заедничкиот доход што е остварен во банка		
78	785	Приходи по основ на учество во заедничкиот доход што е остварен во ОЗТ и кај други КОС		
79	786	Приходи од погони, работни односно од деловни единици во странство		
80	787	Приходи од претпријатија во странство		
81	788	Други приходи		
82		ВКУПЕН ПРИХОД (ред. бр. 59 до 81)		
83		ПОТРОШЕНИ СРЕДСТВА НЕНАДОМЕСТЕНИ ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД (ред. бр. 55 минус ред. бр. 82)		
84		ВКУПНО (ред. бр. 82 плус ред. бр. 83 = ред. бр. 55)		

Б. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИОТ ДОХОД

I. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИОТ ДОХОД

85	810	Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други ОЗТ по основ на надомест за стопанисување со здружени средства
86	811	Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на земјоделците и на други работни луѓе по основ на надомест за стопанисување со здружени средства
87	813	Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други ОЗТ за враќање на вредноста на здружените средства

1	2	3	4	5
88	814	Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на земјоделците и на други работни луѓе за враќање на вредноста на здружените средства		
89	819	Дел од заедничкиот доход што им припаѓа на ОЗТ		
90		ВКУПНО (ред. бр. 85 до 89)		

II. ЗАЕДНИЧКИ ДОХОД ОДНОСНО ЗАГУБА ВО ЗАЕДНИЧКОТО РАБОТЕЊЕ

91	800	Заеднички доход (ред.бр. 90 минус ред.бр. 92)		
92	809	Загуба во заедничкото работење (ред.бр. 90 минус ред.бр. 91)		

V. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

I. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ СПОРЕД НАМЕНАТА

а) Распоредување на доходот за обврски

93	830	Обврски спрема основните организации што вршат дејност на образование		
94	831	Обврски спрема основните организации што вршат дејност на науката и културата		
95	832	Обврски за остварување на солидарноста во изградбата и користењето на станови		
96	833	Обврски спрема основните организации што вршат дејност на здравството		
97	834	Обврски спрема основните организации што вршат дејност на социјалната заштита		
98	835	Обврски спрема основните организации што вршат други општествени дејности определени со закон		
99	836	Обврски по основ на пензиското и инвалидското осигурување		
100	837	Обврски за вработување и социјална сигурност на работниците		
101	838	Даноци од доходот на општината		
102	839	Даноци од доходот на републиката односно автономната покраина		
103	840	Обврски спрема работните заедници		
104	841	Издатоци за зачувување, унапредување и заштита на човековата работна и животна средина		
105	842	Членарини		
106	843	Издатоци за општонародната одбрана и општествената самозаштита		
107	844	Придонеси на стопанските комори и на други здруженија на организации на здружен труд		
108	845	Парични казни за стопански престапи и прекршоци, административни такси и судски трошоци		
109	846	Премии за осигурување на општествените средства и материјалните права што ги сочинуваат основните средства		
110	847	Камати по кредити за основни средства		
111	848	Други обврски од доходот		
112	853	Дел од доходот што му припаѓа на основачот на работната односно деловната единица во странство		
113	854	Дел од доходот што му припаѓа на основачот на претпријатие во странство од Југославија		
114	855	Дел од доходот што им припаѓа на странски лица по основ на надомест за стопанисување со вложени средства		
115	856	Посебни надомести на работниците по основ на иновации, рационализации или други видови на творештво		
116	858	Дел од доходот за други определени намени		
117		ВКУПНО (ред. бр. 93 до 116)		

б) Распоредување на чистиот доход

118	870	Дел од чистиот доход за лични доходи		
119	876	Дел од чистиот доход за заедничка потрошувачка за потребите на домувањето		

1	2	3	4	5
120	878	Дел од чистиот доход за заедничка потрошувачка за други потреби		
121	880	Дел од чистиот доход за деловниот фонд (за проширување на материјалната основа на трудот)		
122	881	Дел од чистиот доход за унапредување на материјалната основа на трудот		
123	882	Дел од чистиот доход што е резултат од исклучителни погодности за деловниот фонд		
124	883	Дел од чистиот доход што е резултат од исклучителни погодности за развојот на материјалната основа на здружениот труд и на ОПЗ		
125	884	Дел од чистиот доход за покривање на загуба на други ОЗТ		
126	885	Дел од чистиот доход на резервниот фонд		
127	886	Дел од чистиот доход што е резултат од исклучителни погодности за резервниот фонд		
128	887	Дел од чистиот доход за други потреби		
129	888	Дел од чистиот доход за други потреби		
130		Распореден чист доход (ред.бр. 118 до 129)		
131		Распореден доход (ред.бр. 117 плус ред.бр. 130)		

II. СТРУКТУРА НА ДОХОДОТ И ЗАГУБАТА

132	дел 820	Остварен доход (ред.бр. 56 минус ред.бр. 85 до 88)		
133	дел 820	Зголемување на доходот		
134	дел 820	Намалување на доходот		
135	820	Доход за распоредување (ред.бр. 132 плус ред.бр. 133 минус ред.бр. 134)		
136	860	Остварен чист доход		
137		Непокриени обврски од доходот (ред.бр. 117 минус ред.бр. 135)		
138		Исплатени аконтации на лични доходи и други обврски непокриени со чист доход (ред.бр. 130 минус ред.бр. 136)		
139		Вкупно (ред.бр. 137 плус ред.бр. 139)		
140		Распореден доход (ред.бр. 135 плус ред.бр. 139 = ред.бр. 131)		

Г. ЗАГУБА И ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА

I. ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА

141		Покривање на загубата од средствата на резервите		
142		Покривање на загубата од средствата на заедничките резерви на ОЗТ		
143		Покривање на загубата по основ на заеднички ризик		
144	дел 096	Покривање на загубата врз товар на деловниот фонд до износот на внесениот чист доход во претходната година		
145	дел 097	Покривање на загубата од деловниот фонд до износ од 50% од пресметаната амортизација		
146		Покривање на загубата од други извори без обврска на враќање		
147	дел 095	Непокриена загуба од текуштата година		
148		ВКУПНО (ред.бр. 141 до 147 = ред.бр. 149)		

III. ЗАГУБА

149	890	Загуба		

Раководител на книговодството,

Раководител на основната организација на здружен труд,

Забелешка:

- Кратенките употребени во овој образец ги имаат следните значења:
 1) ОЗТ – организација на здружен труд
 2) ОПЗ – општествено-политичка заедница

Основна организација на здружен труд _____

Организација на здружен труд _____

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ
КОН ДЕЛОВНИОТ РЕЗУЛТАТ ВО ТЕКОТ НА ГОДИНАТА - БИЛАНС НА УСПЕХОТ
ОД 1 ЈАНУАРИ ДО _____ 19 _____ ГОДИНА

Реден број	Група на конта-конто	Е л е м е н т и	И з н о с	
			во претход-ната година	во текушта-та година
1	2	3	4	5
1	дел 000	Земјоделско земјиште		
2	014, 015, 016	Вложувања во инвестиции во текот на годината		
3	014, 015, 016	Основни средства ставени во употреба		
4	дел 014, 015, 016	Употребени сопствени производи, стоки и услуги за инвестиции во текот на годината		
5	200	Запрен данок на промет		
6	201	Запрени давачки наплатени со продажната цена		
7	280	Пресметани чисти лични доходи		
8	281	Пресметани надомести на чистиот личен доход за време на боледување		
9	282	Пресметани надомести по однос на инвалидско осигурување		
10	283	Пресметани други надомести на чистиот личен доход		
11	284	Пресметани даноци од личниот доход		
12	285	Пресметани придонеси од личниот доход		
13	286	Пресметан придонес за станбена изградба од личниот доход		
14	280, 281, 282, 283	Исплатени чисти лични доходи и надомести на чистиот личен доход		
15		Исплатени чисти лични доходи за работа подолга од полното работно време		
16	дел 232	Исплатени надомести на работниците од делот на доходот што е резултат од примената на иновација, рационализација или на други видови творештво		
17	302	Царини и други увозни давачки за сировини и материјал		
18	303	Данок на промет за сировини и материјал		
19	309	Пресметана набавна вредност на сировини и материјали		
20	652	Царини и други увозни давачки за стоки		
21	659	Пресметана набавна вредност на стоки		
22	дел 833	Обврски од доходот по основ на непосредна слободна размена на трудот со основните организации што вршат дејност на здравството		
23	850	Дел од доходот што е резултат од исклучителни погодности		
24	851	Дел од доходот по основ на развојните премии или по други основи за определени намени		
25	852	Дел од доходот што е резултат од примената на иновација, рационализација или на други видови творештво		
26	920	Искористени долгорочни кредити за основни средства во земјата - во текот на годината		
27	921	Искористени долгорочни стоковни кредити за основни средства во земјата - во текот на годината		
28	922	Искористени долгорочни кредити за основни средства од странство - во текот на годината		
29	927	Искористени долгорочни стоковни кредити за основни средства од странство - во текот на годината		
30	272 и дел од 263	Искористени други долгорочни кредити за основни средства - во текот на годината		

1	2	3	4	5
31	920, 921, 922, 927, 272 дел од 263	Извршени отплати по долгорочни кредити за основни средства		
32	933, 924, 935, 926, 273 и дел од 263	Извршени отплати по дологорчни кредити за обртни средства		
33	928, 938, 264	Извршени отплати по кредити за санација		
34	929 и делови од 269 и 279	Втасани а ненаплатени долгорочни кредити		
35	939 и делови од 269 и 279	Втасани, а ненаплатени краткорочни кредити		
36		Отплати по долгорочни кредити што втасуваат во наредната година		
37		Приходи наплатени по истекот на пресметковниот период		
38	дел од 876	Дел од чистиот доход по основ на придонеси за станбена изградба во текот на годината		
39		Непотрошени средства за заедничка потрошувачка за станбена изградба, пренесени од претходната година		
40		Потрошени средства за заедничка потрошувачка за станбена изградба -- во текот на годината		
41		Потрошени средства за заедничка потрошувачка за станбена изградба на работниците во приватна сопственост -- во текот на годината		
42		Потрошени средства за заедничка потрошувачка за други потреби -- во текот на годината		
43		Потрошени средства за заедничка потрошувачка за исхрана на работниците -- во текот на годината		
44		Потрошени средства за заедничка потрошувачка за регрес за годишен одмор -- во текот на годината		
45		Други лични примања врз товар на средствата за заедничка потрошувачка во текот на годината		
46		Обврски од средствата за заедничка потрошувачка за потреби на домувањето		
47		Покривање на загуба од претходната и од поранешните години извршено во текот на текуштата година без обврска за враќање		
48		Покривање на загуба од претходната и од поранешните години извршено во текот на текуштата година со санационен кредит		
49		Заем на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини		
50		Заем според прописите на ОПЗ		
51		Резултат од ревалоризацијата на набавната вредност на основните средства		
52		Резултат од ревалоризацијата на отпишаната вредност на основните средства		
53		Ефект од ревалоризацијата на суровини и материјали на залиха и на ситен инвентар и амбалажа на залихи и во употреба		
54		Просечно користени деловни средства		
55		Просечно користени основни средства		
56		Просечен број на вработени врз основа на часовите на работа		
57		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот		
58		Број на месеци на работењето		
59		Планиран вкупен приход		
60		Планиран доход		
61		Планиран чист доход		
62		Планиран личен доход		
63		Планирана акумулација		
64		Заштеди на материјални трошоци		
65	100	Жиро-сметка		

1	2	3	4	5
66	100	Обврски за искористени рамковни кредити на жиро-сметката по принцип на текушата сметка		
67	102, 103	Девизна сметка		
68	010, 101, 104, 106, 107, 108, 112, 118	Други парични средства и хартии од вредност		
69	105	Интерна сметка		
70	105	Обврски за искористен рамковен кредит на интерна сметка по принцип на текушата сметка		
71	120, 121	Покриени побарувања		
72	122, 123	Покриени побарувања од купувачи во странство		
73	125, 126	Непокриени побарувања		
74	127, 128	Побарувања од купувачи во странство		
75	124	Побарувања на контокорентна сметка со домашни лица		
76	124	Обврски на контокорентна сметка со домашни лица		
77	129	Побарувања на контокорентна сметка со странски лица		
78	129	Обврски на контокорентна сметка со странски лица		
79	011	Побарувања за аванси по основ на инвестиции		
80	130	Побарувања за аванси		
81	210, 211	Обврски по чекови и меници		
82	22	Обврски спрема добавувачите		
83	230, 231	Обврски за аванси		
84	31, 35, 36	Залихи на сировини и материјали, ситен инвентар и амбалажа		
85	60	Залихи на недовршено производство		
86	63	Залихи на готови производи		
87	66, 67	Залихи на стоки		
88	90 без 909	Трајни извори на деловни средства		
89	91, 94, 265, 266	Здружени и вложени средства		
90	920, 921, 922, 927, 930, 931, 270, 272, 932 и делови од 262, 263	Кредити за основни средства		
91	923, 924, 925, 926, 273 и дел од 263	Долгорочни кредити за обртни средства		
92	933, 934, 935, 936, 271 и дел од 262	Краткорочни кредити за обртни средства		
93	928, 938, 264	Кредити за санација		
94	950	Резервен фонд		
95	294 минус	Ненаплатени заеднички приходи		
96	195	Ненаплатени приходи		
97	297 минус 197	Неутврден приход од продажба на кредит		
98	дел од 095	Непокриена загуба од претходната и од поранешните години		

(Раководител на книговодството)

(Раководител на основната организација на здружен труд)

Основна организација на здружен труд _____

Организација на здружен труд _____

**ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СТАНДАРД
ОД 1 ЈАНУАРИ ДО _____ 19 _____ ГОДИНА**

Реден број	Група на конта-конто	Елементи	Износ	
			во претход- ната година	во текушта- та година
1	2	3	4	5
А. УТВРДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ				
I. РАСХОДИ				
1		Залихи на производство и на готови производи (вредност на супстанцијата) на почетокот на годината	_____	_____
2		Материјални трошоци		
3		Трошоци на амортизацијата		
4		Други трошоци на работењет	_____	_____
5		ВКУПНО (ред. бр. 2 + 3 + 4)	_____	_____
6		Ефект од ревалоризацијата во текуштата година на суровини и материјали содржани во залихите на производство и на готови производи	_____	_____
7		Залихи на производство и на готови производи (вредност на супстанцијата) на крајот на периодот	_____	_____
8		Потрошени средства (ред. бр. 1 + 5 + 6 минус ред. бр. 7)	_____	_____
9		Доход (ред. бр. 11 минус ред. бр. 8)	_____	_____
10		ВКУПНО (ред. бр. 8 плус ред. бр. 9)	_____	_____
II. ПРИХОДИ				
11		Вкупен приход	_____	_____
12		Потрошени средства ненадоместени од вкупниот приход (ред. бр. 8 минус ред. бр. 11)	_____	_____
13		ВКУПНО (ред. бр. 11 плус ред. бр. 12 = ред. бр. 10)	_____	_____
Б. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ				
14		Распоредување на доходот за обврски	_____	_____
15		Распоредување на чистиот доход	_____	_____
16		ВКУПНО (ред. бр. 14 плус ред. бр. 15)	_____	_____
В. СТРУКТУРА НА ДОХОДОТ И ЗАГУБАТА				
17		Остварен доход (ред. бр. 9)	_____	_____
18		Остварен чист доход	_____	_____
19		Непокриени обврски од доходот (ред. бр. 14 минус ред. бр. 17)	_____	_____
20		Исплатени аконтации на лични доходи и други обврски непокриени со чист доход (ред. бр. 15 минус ред. бр. 18)	_____	_____
21		ВКУПНО (ред. бр. 19 плус ред. бр. 20)	_____	_____
22		Распореден доход (ред. бр. 17 плус ред. бр. 21 = ред. бр. 16)	_____	_____

1	2	3	4	5

Г. ЗАГУБА И ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА**I. ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА**

23	Покривање на загубата од средствата за заедничка потрошувачка
24	Покривање на загубата од личните доходи на работниците
25	Покривање на загубата од други извори без обврска за враќање
26	Непокриена загуба од текуштата година
27	ВКУПНО (ред. бр. 23 до 26)

II. ЗАГУБА

28	Загуба

(Раководител на книговодството)

(Раководител на основната организација на здружен труд)

23.

Врз основа на точка 1 од Одлуката за условите за купување на непреработено злато („Службен лист на СФРЈ”, бр. 32/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СТОКОВНИОТ КОНТИНГЕНТ ЗА ЗЛАТО ВО 1985 ГОДИНА**

1. Стоковниот контингент до кој корисниците на злато во 1985 година можат да купуваат непреработено злато од производителите на злато во Југославија или во странство се определува во количество од 8.422,7 килограми, и тоа:

– во килограми –

1) за потребите на индустријата	1.559,8
2) за потребите на преработката на злато во накит и други предмети од злато	6.162,0
3) за заботехнички цели	700,0
4) за научни цели	0,9

Вкупно: 8.422,7

2. Распределбата на стокковниот контингент определен со ова решение, за одделни групации на корисници на злато, ја вршат корисниците на злато договорно.

3. Критериум за распределба на количеството од точка 1 на одредби под 1 и 2 од ова решение на крајните корисници во рамките на Општото здружение за обоени метали на Југославија и Општото здружение на индустријата за преработка на метали на Југославија е учеството во извозот на конвертибилното подачје.

За извршената распределба од став 1 на оваа точка општите здруженија ќе го известат Сојузниот секретаријат за финансии.

4. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е.п. бр. 7
10 јануари 1985 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Мијат Шуковик, с. р.

24.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странски средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „IL GIORNO”**

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Il Giorno”, број 290 од 11 декември 1984 година, кој излегува на италијански јазик во Милано, Италија.

Бр. 650-1-12/650
11 јануари 1985 година
Белград

Сојузен секретар
за внатрешни работи,
Доброслав Кулафик, с. р.

25.

Врз основа на член 31 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ”, бр. 10/76, 36/79, 52/79, 12/82, 61/82 и 7/84), сојузниот секретар за финансии пропишува

ПРАВИЛНИК**ЗА ИЗМЕНИ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОСТАПКАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА**

Член 1

Во Правилникот за постапката за остварување на правото на ослободување од плаќање царина („Службен лист на СФРЈ”, бр. 37/82, 71/82 и 19/84), во член 6 став 5 се брише.

Досегашните ст. 6 до 9 стануваат ст. 5 до 8.

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 3-336/1
8 јануари 1985 година
Белград

Сојузен секретар за финансии
Владо Клеменчич, с. р.

26.

Врз основа на член 105 став 4 од Законот за вршење на стопански дејности во странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77, 17/78 и 5/82), во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, сојузниот секретар за финансии издава

НАРЕДБА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ПОДАТОЦИТЕ ВО ГОДИШНИТЕ ИЗВЕШТАИ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД И НА ДРУГИТЕ САМОУПРАВНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ ЗА ВРШЕЊЕТО НА СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ ВО СТРАНСТВО, КАКО И ЗА РОКОВИТЕ ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА ТИЕ ИЗВЕШТАИ

1. Во Наредбата за податоците во годишните извештаи на организациите на здружен труд и на другите самоуправни организации и заедници за вршењето на стопански дејности во странство, како и за роковите за поднесување на тие извештаи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/82 и 55/84) во точка 4 по став 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ст. 1 и 2 на оваа точка, банките и другите финансиски организации доставуваат годишен извештај во рок од 90 дена од денот на истекот на периодот за кој се поднесува годишен извештај.“

Досегашниот став 3 станува став 4.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 3-257/1
15 јануари 1985 година
Белград

Сојузен секретар
за финансии,
Владо Клеменчич, с. р.

27.

Врз основа на член 44 став 4 точка 3 од Законот за обезбедување на плаќањето помеѓу корисниците на општествени средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 60/75, 13/76, 22/78, 31/83, 70/83, 15/84 и 70/84), сојузниот секретар за финансии пропишува

УПАТСТВО

ЗА НАЧИНОТ НА УТВРДУВАЊЕ НА ИЗНОСОТ НА СРЕДСТВАТА ШТО МОЖЕ ДА ГИ КОРИСТИ ЗА ИСПЛАТА НА АКОНТАЦИИТЕ НА ЧИСТИТЕ ЛИЧНИ ДОХОДИ КОРИСНИКОТ НА ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА КОЈ НЕ ГИ НАМИРИЛ ВТАСАНИТЕ ОБВРСКИ, КАКО И ЗА НАЧИНОТ НА ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ ЗА ТОА ДО СЛУЖБАТА НА ОПШТЕСТВЕНОТО КНИГОВОДСТВО

1. Корисникот на општествени средства кој не ги намирал втасаните обврски од член 7а на Законот за обезбедување на плаќањето помеѓу корисниците на општествени

средства, износот на средствата што може да го користи за исплата на аконтациите на чистите лични доходи го утврдува на образецот ЛДН - Пресметка на средствата за исплата на аконтациите на чистите лични доходи во случај на ненамирени втасани обврски, на ден година, што е отпачатен кон ова упатство и претставува негов составен дел.

2. Корисникот на општествени средства кој на денот на исплатата на аконтациите на чистите лични доходи има ненамирени втасани обврски го составува и на денот на исплатата и го доставува на Службата на општественото книговодство образецот ЛДН во еден примерок, заедно со наложите за исплата на аконтациите на чистите лични доходи.

3. Паричните вредности во образецот ЛДН се исказуваат во цели износи (динари со пари), а другите податоци се исказуваат во броеви со една децимала.

4. Организацијата на здружен труд, работната заедница, односно друга самоуправни организација, која води книговодство според Уредбата за контниот план и билансите за организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ“, бр. 3/85), го составува образецот ЛДН врз основа на податоците од колоната 5 на образецот Посебни податоци покрај деловниот резултат во текот на годината - Биланс на успехот (во натамошниот текст: образец Посебни податоци) кој е составен за завршната сметка за претходната година и податоците што ќе ги утврди на денот на составувањето на тој образец и тоа:

1) под реден број 1 го внесува збирот на износите од ред. бр. 7 до 10 од образецот Посебни податоци, зголемен за износот од контото 257 - Распоредени средства на чистиот доход за лични доходи што се однесува на чистиот личен доход исплатен во тековната година по конечната пресметка на личните доходи за претходната година;

2) под реден број 2 го внесува податокот од редниот број 57 од образецот Посебни податоци;

3) под реден број 4 го внесува податокот од редниот број 58 од образецот Посебни податоци;

4) под реден број 6 внесува 50% од растежот на исплатените аконтации на чистите лични доходи по работник во областа на стопанството, што го утврдила и објавила службата на општественото книговодство за територијата на републиката, односно автономната покраина и што се применува на денот на кој се врши исплата на аконтациите на чистите лични доходи;

5) под реден број 8 го внесува бројот на работниците за кој се врши исплата на аконтациите на чистите лични доходи, утврден врз основа на часовите на работа, така што бројот на остварените часови на работа и на часовите за кои се прима надомест на личниот доход од средствата на организацијата на здружен труд, работната заедница односно друга самоуправни организација се подели со бројот на можните часови на работа со споолното работно време и со времето пократко од полното работно време.

По исклучок од одредбата во став 1 на оваа точка во 1985 година во образецот ЛДН под ред. бр. 1, 2 и 4 се внесуваат податоците од образецот Посебни податоци, зголемен за износот за завршната сметка за 1984 година, и тоа;

1) под реден број 1 се внесува збирот на износите од ред. бр. 4 до 7 од образецот Посебни податоци, зголемен за износот од контото 257 - Распоредени средства за лични доходи, што се однесува на чистиот личен доход исплатен во 1985 година по конечната пресметка на личните доходи за 1984 година;

2) под реден број 2 се внесува податокот од редниот број 47 од образецот Посебни податоци;

3) под реден број 4 се внесува податокот од редниот број 49 од образецот Посебни податоци.

5. Корисникот на општествени средства, освен корисникот на општествени средства од точка 4 на ова упатство, во образецот ЛДН под ред. бр. 1, 2 и 4 ги внесува податоците што ќе ги утврди врз основа на завршната сметка за претходната година, и тоа:

1) под реден број 1 го внесува износот на чистите лични доходи и на надоместите на чистите лични доходи од средствата на корисникот на општествени средства, пресметани за претходната година;

2) под реден број 2 го внесува просечниот број на вработените врз основа на часовите на работа во претходната година, што ќе го утврди така што бројот на остварени часови на работа и на часовите за кои е исплатен надомест на личниот доход од средствата на корисниците на општествени средства ќе го подели со бројот на можните часови на работа со полното работно време и со времето пократко од полното работно време;

3) под реден број 4 го внесува бројот на месеците во кои корисникот на општествени средства работел во претходната година.

6. Податоците за утврдување на просечниот број на вработените врз основа на часовите на работа, се земаат од евиденцијата на корисникот на општествени средства што се води во смисла на прописите за евиденциите во областа на трудот.

7. Ако настанат промени во организирањето (спојување, односно здружување) корисникот на општествени средства, кој ја продолжува работата, во својата пресметка ги опфаќа средствата за исплата на аконтациите на чистите лични доходи и податоците на корисниците на општествени средства што престанале да постојат поради статусната промена.

Во случај на издвојување на корисникот на општествени средства, податоците што се внесуваат во образецот ЛДН а се однесуваат на корисникот на општествени средства кој престанал да постои поради статусна промена се распоредуваат на корисниците на општествени средства кои продолжуваат да работат и по статусната промена.

8. По исклучок од одредбите на точ. 4 и 5 од ова упатство, при исплатата на личните доходи за јануари односно февруари, корисникот на општествени средства во образецот ЛДН под реден број 1 го внесува збирот на износите од побарувачката страна на контата 280, 281, 282 и 283 исказани во книговодството, без почетната состојба, без износите што се однесуваат на пресметаните лични доходи по завршната сметка за претходната година и без надоместите на личните доходи врз товар на други органи, организации и заедници, ако се исказани на тие конта.

Ако корисникот на општествени средства, врз основа на завршната сметка за претходната година односно врз основа на конечната пресметка на личните доходи, утврди дека во образецот ЛДН кој го поднесол до Службата на општественото книговодство при исплатата на аконтациите на чистите лични доходи за месец јануари односно февруари искажал и исплатил износ на аконтациите на чистите лични доходи помал од износот што ќе се утврди во согласност со одредбите на член 7а од Законот за обезбедување на плаќањето помеѓу корисниците на општествени средства, може дополнително да состави нов образец ЛДН за тие месеци и да ја исплати разликата на аконтациите на чистите лични доходи, ако таквата исплата е во согласност со одредбите на самоуправниот општ акт.

Во случај од став 2 на оваа точка, под реден број 6 на образецот ЛДН, што корисникот на општествени средства ќе го состави дополнително и ќе и го достави на Службата на општественото книговодство, го внесува процентот на растежот на аконтациите на чистите лични доходи во областа на стопанството, што се применувал на денот на исплатата на аконтациите на чистите лични доходи за месец јануари односно февруари, односно процентот што е искажан во образецот ЛДН што корисникот на општествени средства и го доставил на Службата на општественото книговодство при исплатата на аконтациите на чистите лични доходи за месец јануари односно февруари.

9. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 1-197/3
15 јануари 1985 година
Белград

Сојузен секретар
за финансии.
Владо Клеменчиќ, с. р.

Образец ЛДН

(Назив и седиште на корисникот на општествени средства)

(Гранка на дејност)

ПРЕСМЕТКА
НА СРЕДСТВАТА ЗА ИСПЛАТА НА АКОНТАЦИИТЕ
НА ЧИСТИТЕ ЛИЧНИ ДОХОДИ ВО СЛУЧАЈ НА НЕ-
НАМИРЕНИ ВТАСАНИ ОБВРСКИ НА ДЕН
ГОДИНА

Реден број	Елементи	Износ
1	2	3
1.	Чисти лични доходи и надомести на чистите лични доходи за претходната година	
2.	Просечен број на вработените врз основа на часовите на работа во претходната година	
3.	Просечен чист личен доход по работник за претходната година (реден број 1 поделен со реден број 2)	
4.	Број на месеците на работење во претходната година	
5.	Просечен месечен чист личен доход по работник за претходната година (реден број 3 поделен со реден број 4)	
6.	50% од растежот на аконтациите на чистите лични доходи во областа на стопанството	
7.	Просечен месечен чист личен доход по работник, зголемен за износот добиен со примена на процентот под реден број 6 (реден број 5 плус реден број 5 помножен со реден број 6)	
8.	Број на работниците за кои се врши исплата на аконтациите на чистите лични доходи утврден врз основа на часовите на работа	
9.	Износ на средствата за исплата на чистите лични доходи (реден број 7 помножено со реден број 8)	

Во _____ 19 _____ год.

(потпис на раководителот
на финансиската служба)

(потпис на раководителот
на корисникот на општествени средства)

28.

Врз основа на член 63 став 4 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), Сојузниот завод за стандардизација објавува

СПИСОК

НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД ОВЛАС-
ТЕНИ ЗА АТЕСТИРАЊЕ НА ЧЕЛИЧНИ ЈАЖИЊА ЗА
ОПШТА НАМЕНА

За атестирање на челични јажиња за општа намена, во смисла на Наредбата за задолжително атестирање на челични јажиња за општа намена („Службен лист на СФРЈ”, бр. 61/83), се овластени следните организации на здружен труд, и тоа:

1) Основна организација удруженог рада Центар за метале, са ограниченом супсидијарном одговорношћу, Београд, Булевар војводе Мишића 43 у саставу Радне орга-

низације Институт за испитување материјала СР Србије са неограниченом солидарном одговорношћу, Булевар војводе Мишића 43;

2) Основна организација удруженог рада Институт за материјале, Љубљана, Димичева 12, са неограниченом супсидијарном одговорношћу, у саставу Радне организације Завод за разискаво материјала ин конструкциј, Љубљана, са ограниченом солидарном одговорношћу, Љубљана, Димичева 12;

3) Основна организација удруженог рада за технолошка истраживања, Зеница, Матије Гупца 7, са неограниченом солидарном одговорношћу у саставу „РМК - Зеница” Радна организација Металуршки институт „Хасан Бркић” са неограниченом солидарном одговорношћу, Зеница, Матија Гупца 7.

Бр. 50-18746/1

24 декември 1984 година

Белград

Директор
на Сојузниот завод
за стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с. р.

29.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ВЕРТИКАЛНИ ЦИЛИНДРИЧНИ РЕЗЕРВОАРИ

I. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат вертикалните цилиндрични резервоари што служат како мерила (во натамошниот текст: резервоари).

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат со скратена ознака MUS. Z-8/1.

Член 2

Под резервоари во смисла на овој правилник, се подразбираат неподвижни вертикални цилиндрични садови, во кои течноста е сместена под атмосферски притисок кој не ја преминува вредноста од 34,4 кРа на натпритисокот или потпритисокот. Нивната зафатнина се утврдува со мерните средства, како што се: мерна лента со висок, мерна летва, нивопоказна цевка со мерен ленир, нивопоказно стакло со мерен ленир или уред за автоматско мерење на нивото на течноста (во натамошниот текст: мерни средства) и со табела на зафатнината.

Член 3

Резервоарите се распоредуваат:

- 1) во однос на положбата спрема земјата, на:
 - а) надземни резервоари,
 - б) полувкопани резервоари,
 - в) вкопани резервоари,
- 2) во однос на начинот на изработката на покривот, на:
 - а) резервоари со непоместлив покрив,
 - б) резервоари со мембрански покрив,
 - в) резервоари со пливачки (понтонски) покрив,
 - г) резервоари со поместлив покрив,

3) во однос на начинот на изработката на дното, на:

- а) резервоари со рамно дно,
- б) резервоари со конусно дно,
- в) резервоари со полусферично или сферично дно,
- г) резервоари со полуелиптично или елиптично дно,
- д) резервоари со дно во форма на заробен конус,

4) во однос на работната температура на течноста во резервоарот:

- а) резервоари без загревање на течноста и без термичка изолација на сидовите,
- б) резервоари со загревање на течноста и без термичка изолација на сидовите.
- в) резервоари со загревање или ладење на течноста и со термичка изолација на сидовите.

Член 4

Долунаведените изрази, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења:

1) номинална зафатнина на резервоарот V_n е најголемата зафатнина на течноста која што резервоарот може да ја содржи при нормални услови на работа, пресметана на референтната температура на која се определува зафатнината на резервоарот;

2) мерна вертикала (цртежите бр. 1 и 2) е вертикална права која поминува низ оската на водилката, му припаѓа на соодветен отвор за мерење и одговара на предвидената положба на мерното средство;

3) долна референтна рамнина е хоризонтална рамнина во која лежи горната површина на референтната плоча (цртежите бр. 1 и 2) во однос на која се мери нивото на течноста;

4) ниво на течноста во резервоарот е растојание меѓу долната референтна рамнина и нивото на слободната површина на течноста, мерено на мерната вертикала;

5) горна референтна рамнина е хоризонталната рамнина во која лежи горната површина на референтниот прстен (цртеж бр. 1) во однос на која се мери височината на празниот простор во резервоарот;

6) височината на празниот простор во резервоарот е растојанието меѓу нивото на слободната површина на течноста и горната референтна рамнина, мерено на мерната вертикала;

7) вкупна контролирана височина H_n е растојанието меѓу долната и горната референтна рамнина мерена на мерната вертикала;

8) највисока точка на дното на резервоарот е точката на дното на резервоарот што ја зазема највисоката кота;

9) мртва зафатнина е зафатнината на течноста која го покрива дното на резервоарот во целост и чие ниво на слободната површина се поклопува со долната референтна рамнина;

10) мерниот опсег на резервоарот е опсегот меѓу мртвата зафатнина и номиналната зафатнина на резервоарот V_n ;

11) најмала мерлива зафатнина V_{min} е мерниот опсег на резервоарот, на која ѝ одговара најмалата мерна височина на мерната вертикала;

12) табела на зафатнината е табелата во која ѝ е дадена зависност меѓу зафатнината на течноста во резервоарот и нивото на течноста или височината на празниот простор, за секој сантиметар или милиметар на нивото или на височината на празниот простор. Табелата на зафатнината се составува за секој резервоар.

II. Метролошки својства

Член 5

Границите на дозволените грешки за определување на зафатнината на резервоарот што се однесуваат на вред-

носта на зафатнината од мерниот опсег на резервоарот дадени во табелата на зафатнината изнесуваат $\pm 0,2\%$ од зафатнината што е определена.

Границите на дозволените грешки на мерењето, на зафатнината, на зафатнината од опсегот од најмалата мерлива зафатнина V_{\min} до номиналната зафатнина V_n , што ги опфаќаат и грешките на мерните средства што учествуваат во процесот на мерењето, изнесуваат $\pm 0,5\%$ од измерената зафатнина.

Определената зафатнина и измерената зафатнина мораат да се пресметаат на референтните услови под кои се подразбира температура од 15°C .

III. Својства на конструкцијата

Член 6

Материјалите што се користат за изработка на резервоари, елементите за зајакнување, средствата за поврзување и сл. мораат да бидат такви да ја обезбедат: отпорноста на резервоарот на атмосферски и на други надворешни влијанија, отпорноста на дејството на течноста во резервоарот и постојаноста на облиците на резервоарот во работни услови, така што да не дојде до промена на обликот и зафатнината на резервоарот.

Зависно од типот и од номиналната зафатнина, резервоарите мораат да бидат изработени така што да ги исполнуваат условите определени во:

1) југословенските стандарди JUS M.Z3.030, JUS M.Z3.034 и JUS M.Z3.038 што се пропишани со Правилникот за југословенските стандарди за резервоари за складирање на нафта и нафтени деривати („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/80);

2) југословенските стандарди JUS M.Z3.046, JUS M.Z3.050 и JUS M.Z3.054, што се пропишани со Правилникот за југословенските стандарди за складирање на нафта и нафтени деривати („Службен лист на СФРЈ”, бр. 27/81).

Член 7

Резервоарите мораат да ги имаат следните делови:

- 1) дно,
- 2) плашт,
- 3) покрив,
- 4) мерно место,
- 5) отвор за мерење,
- 6) водилка за водење на соодветното мерно средство,
- 7) референтна плоча или референтен прстен,
- 8) отвори за мерење на температурата или за земање мостри,
- 9) плочка за регистрирање на метролошките прегледи и за жигосување,
- 10) отвор за влегување на луѓето во резервоарот.

Резервоарите можат да ги имаат вградени следните делови:

- 1) нивопоказна цевка со мерен ленир,
- 2) нивопоказно стакло со мерен ленир,
- 3) уред за автоматско мерење нивото на течноста,
- 4) уред за автоматско мерење температурата на течноста.

Зависно од намената, резервоарите можат да ги имаат вградени и следните помошни делови:

- 1) помошна опрема за спречување загубата на течност поради испарување;
- 2) грејачи и грејни тела;
- 3) мешалки;
- 4) бунар за талог и дренажни цевки;
- 5) отвори и приклучоци;
- 6) столбови што го носат покривот, нозете за потпирање на пливачкиот покрив и сл.

Член 8

Дното на резервоарот, без оглед на обликот мора да биде изработено така што во работни услови да зазема постојана положба во однос на подлогата на која се наоѓа.

Резервоарот е изграден и поставен на подлога за која ќе се утврди дека не е доволно стабилна, мора да се наполни со вода и да се остави да одлежи доволно долго додека не се стабилизира положбата на неговото дно.

Највисоката точка на дното на резервоарот не смее да биде на повисока кота од котата на долната референтна рамнина.

Член 9

Плаштот на резервоарот мора да биде изработен така што да зазема вертикална положба и да има правилен геометриски облик.

Член 10

Покривот на резервоарот со припаѓачките елементи, без оглед на начинот на изработката, мора да биде изработен така што во работни услови да оневозможува евапорациони загуби на течноста од резервоарот над дозволените граници, пропишани со соодветниот југословенски стандард.

Член 11

Мерно место (цртеж бр. 1) е дел од резервоарот од кое се вршат мерења на нивото на течноста, на зафатнината на течноста, мерење на височината на празниот простор во резервоарот и температурата на течноста, како и земање на мостри на течноста од резервоарот.

Мерното место мора да биде изработено и опремено така што да овозможува безбедно и непречено мерење.

Член 12

Отвор за мерење (цртежите бр. 1 и 2) е отворот изработен на покривот на резервоарот, кој овозможува непречено мерење на нивото на течноста, мерење на зафатнината на течноста или мерење на височината на празниот простор во резервоарот.

Отворот за мерење и водилката мораат да бидат изработени така што нивната заедничка вертикална оска да се поклопува со мерната вертикала (цртеж бр. 1.).

Отворот за мерење мора да се наоѓа на онаа страна на која ќе биде изложен на најмало дејство на надворешните фактори што можат да влијаат врз покажувањето на нивото на течноста (на пр. сонце, ветер, итн).

Ако има повеќе отвори за мерење, како главен отвор се смета оној што ги исполнува условите од ст. 1 до 3 од овој член.

Член 13

Водилка за водење на соодветното мерно средство е цевка што се користи за водење на соодветно мерно средство (цртежите бр. 1 до 4). Водилката се поставува во соодветен отвор за мерење така што вертикалната оска на водилката и вертикалната оска на отворот за мерење да се поклопуваат.

Внатрешниот пречник на водилката изнесува $\varnothing 100$ mm. Водилката мора со целата своја должина да има изработени кружни отвори и др. (цртежи бр. 1 до 4) зависно од типот на покривот на резервоарот, од должината на водилката од типот на уредот за автоматско мерење за ниво-то на течноста ако постои таков уред.

Ако не е поставена по целата должина на мерната вертикала туку само на еден нејзин дел, водилката на својот долен крај мора да има проширување во вид на инка.

Член 14

Референтните рамнини (горната и долната) мораат да бидат такви така што да не им се менува положбата без оглед на мерниот опсег на резервоарот и степенот на полнењето.

Референтната плоча служи за мерење на нивото или зафатнината на течноста и е прицврстена за плаштот на

резервоарот или за водилката (цртежите бр. 1 и 2.) така што горната површина да не може да се одвои и горната површина да ѝ лежи на долната референтна рамнина која е вертикална на мерната вертикала.

Референтната плоча мора да биде поставена така што котата на долната референтна рамнина да се наоѓа над котата на највисоката точка на дното на резервоарот, со што помала мртва зафатнина и мерната вертикала да поминува низ пресекот на дијагоналата на плочата.

Референтниот прстен (цртежот бр. 1) служи за мерење на височината на празниот простор и е прицврстен за водилката или за отворот за мерење, така што да не може да се одвои и горната површина на прстенот да лежи во горната референтна рамнина која е вертикална на мерната вертикала.

Член 15

Отворите за мерење на температурата или земање на мостри се отворите изработени на покривот од резервоарот, што овозможуваат непречено мерење на температурата на течноста во резервоарот или земање на мостри на течноста од резервоарот.

Отворите мораат да бидат изработени така што да овозможуваат пристап кон опремата за мерење на температурата или за земање мостри од течноста, како и да ја спречуваат загубата на течноста од резервоарот поради испарување.

Бројот на отворите за мерење на температурата или за земање на мостри, нивниот распоред на покривот на резервоарот и сл. се определени со соодветен југословенски стандард.

Ако другите отвори на покривот на резервоарот ги исполнуваат условите од ст. 1 до 3 на овој член, можат да послужат како отвори за мерење на температурата или за земање на мостри.

Член 16

Плочката за регистрирање на метролошките прегледи и за жигосување мора да биде поставена на видно и достапно место покрај мерното место и прицврстена за резервоарот така што да не може да се одвои.

Член 17

Отворот за влегување на лица во резервоарот е отвор на резервоарот кој во случај на потреба овозможува непречено влегување во резервоарот и излегување од него.

Член 18

Нивопоказна цевка со мерен ленир е провидна цевка поставена од надворешната страна на плаштот од резервоарот на кој може да се посматра нивото на течноста во резервоарот. Надолжната оска на нивопоказната цевка мора да биде паралелна на мерната вертикала.

Врската на нивопоказната цевка со плаштот на резервоарот мора да биде цврста така што положбата на нивопоказната цевка во однос на плаштот на резервоарот да не може да се менува.

Член 19

Нивопоказното стакло со мерен ленир е провиден застаклен прорез на плаштот на резервоарот, поставен од надворешната страна, на кој може да се посматра нивото на течноста во резервоарот. Надолжната оска на нивопоказното стакло мора да биде паралелна на мерната вертикала.

Врската на нивопоказното стакло со плаштот на резервоарот мора да биде цврста така што положбата на нивопоказното стакло во однос на плаштот на резервоарот да не може да се менува.

Член 20

Мерните ленири на нивопоказната цевка и на нивопоказното стакло мораат да имаат скала со поделба изра-

зена во единици на зафатнина или во единици на должина и тие служат за отчитување на зафатнината на течноста или на нивото на течноста само во резервоарот за кој се изработени.

Положбата на мерниот ленир во однос на нивопоказната цевка односно на нивопоказното стакло мора да биде постојана, а врската на мерниот ленир со нивопоказната цевка, односно со нивопоказното стакло мора да биде постојана, а врската на мерниот ленир со нивопоказната цевка, односно со нивопоказното стакло мора да биде таква да не може да се одвои.

Член 21

Ако мерењето на зафатнината или на нивото на течноста во резервоарот се врши со мерен ленир на нивопоказната цевка или на нивопоказното стакло, тогаш отчитувањето се врши врз основа на долниот мениск на нивото на течноста, пренесен на скалата на мерниот ленир со помош на хоризонталниот покажувач на лизгачот.

Член 22

За скалите на мерните ленири на нивопоказната цевка и на нивопоказното стакло, чија поделба е изразена во единици на зафатнина, вредноста на поделокот мора да биде искажана во dm^3 (l), $100 dm^3$ (hl) или m^3 или 2, 5, 10, 20 и 50 пати поголеми од вредностите од избраната единица.

Вредноста на поделокот мора да биде избрана така што растојанието помеѓу цртите по височина при највисокиот попречен пресек на резервоарот да изнесува 4 mm до 10 mm.

Член 23

За скалите на мерните ленири на нивопоказните цевки и на нивопоказното стакло, чија поделба е изразена во единици на должина, вредноста на поделокот изнесува 1 mm.

Член 24

Уред за автоматско мерење на нивото на течноста (цртежите бр. 3 и 4) и уред за автоматско мерење на температурата на течноста се уредите поставени на резервоарот така што го сочинуваат неговиот составен дел, на кои може автоматски да се посматра нивото или температурата на течноста во резервоарот.

Член 25

Ако мерното средство има скала изразена во единици на зафатнина, тогаш зафатнината на течноста во резервоарот се отчитува директно на скалата на мерното средство.

Ако мерното средство има скала изразена во единици на должина, тогаш зафатнината на течноста во резервоарот, за измереното ниво на течноста, односно за височината на празниот простор се отчитува од табелата на зафатнината.

Член 26

Помошната опрема за спречување на загубата на течноста поради испарување (дишниот вентил, системите за затворање на пливачкиот покрив и сл.) мора да биде таква изработено што во работни услови да ја спречува загубата на течноста поради испарување над дозволените граници.

Член 27

Помошните делови, што ги сочинуваат внатрешните тела на резервоарот, (грејачите и грејните тела, мешалките, бунарот за талог и дренажните цевки, отворите и приклучоците, столбовите што го носат покривот, нозете за потпирање на пливачкиот покрив и сл.) мораат да бидат изработени така што да не може со сигурност да се утврди нивната зафатнина.

За резервоарите со пливачки покрив, покривот мора да биде изработен така што неговата маса да може да се утврди со сигурност.

Член 28

Резервоарот мора да биде конструиран така што да има место за втиснување на жигови, без чии уништувања не можат да се изведат дејствијата со кои може да се влијае врз метролошките особини на резервоарот пропишани со овој правилник.

Член 29

Место за втиснување на жигови мораат да се наоѓаат на:

- 1) плочката за регистрирање на метролошките прегледи и жигосувањето;
- 2) референтниот прстен;
- 3) ме ните лени и на нивопоказната цевка и нивопоказникот;
- 4) уредот за автоматско мерење на нивото на течноста.

Член 30

Табелата на зафатнината мора да ги има истите ознаки и мерења, војот за кој е соствена.

Член 31

Цртежите бр. 1, 2, 3, и 4 од чл. 4, 11, 13, 14, 17 и 24 од овој правилник се отпечатени кон овој правилник и сочинуваат негов составен дел.

IV. НАТПИСИ И ОЗНАКИ

Член 32

Натписите и ознаките на резервоарот мораат да бидат испишани на еден од јазиците и писмата на народите, дојде од родот и Ју ој.

Натписите и ознаките на резервоарот мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 33

Натписите и ознаките на резервоарот мораат да се наоѓаат на плочката за регистрирање на метролошките предмети и жигосување, која содржи:

- 1) фирма, односно назив или знак на имателот на резервоарот;
- 2) номинална зафатнина на резервоарот V_n во m^3 ,
- 3) вкупна контролирана височина H_u во mm ,
- 4) најмала мерлива зафатнина V_{min} во m^3

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

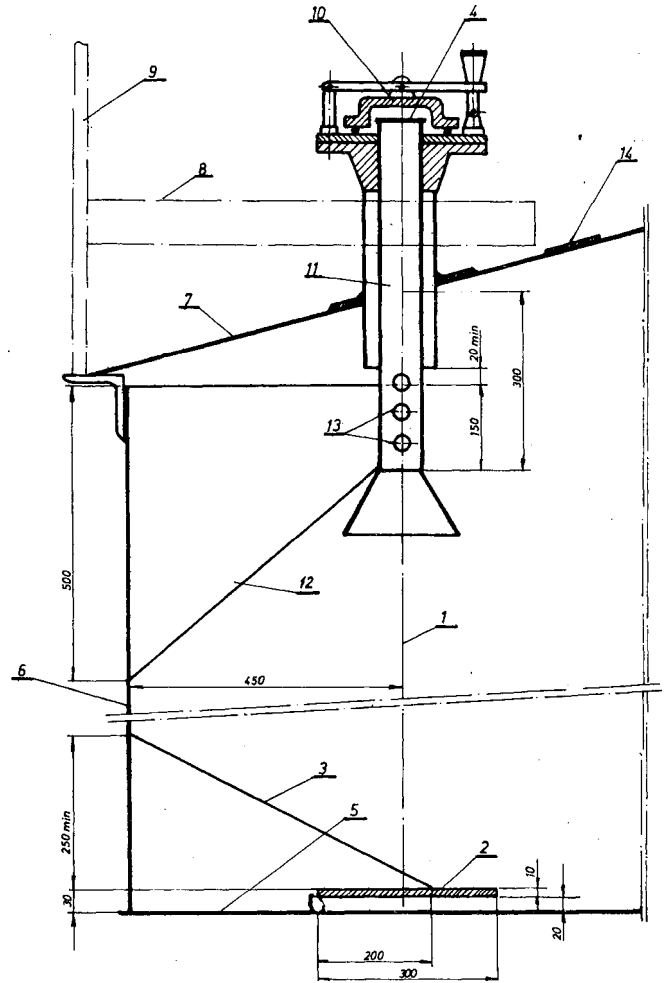
Резервоарите што се наоѓаат во употреба до денот на влегувањето во сила на овој правилник мораат да ги исполнаат условите пропишани со овој правилник до 31 декември 1995 година.

Член 35

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

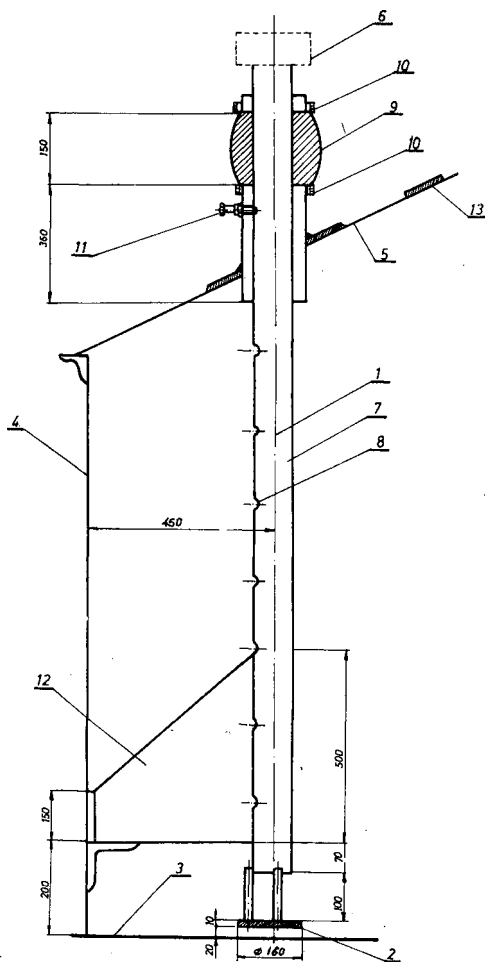
Бр. 0303-665/1
23 октомври 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали
Милосав Воичиќ, с. р.

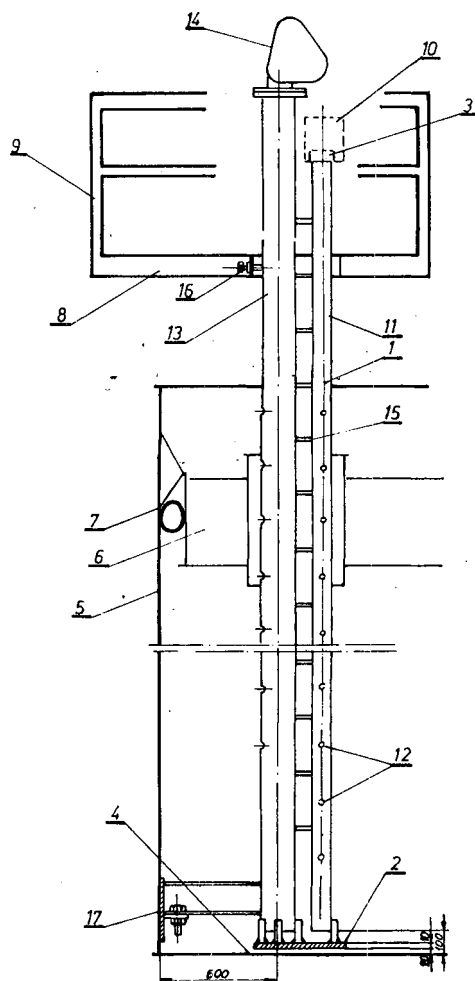
ЦРТЕЖ БР. 1.

1. мерна вертикала,
2. референтна плоча,
3. врзување на референтната плоча за плаштот на резервоарот,
4. референтен прстен,
5. дно на резервоарот,
6. плашт на резервоарот,
7. покрив на резервоарот,
8. работна платформа на мерното место,
9. заштитна ограда на мерното место,
10. капак на отворот за мерење,
11. водилка,
12. прицврстување на водилката за плаштот на резервоарот,
13. отвори на водилката $\varnothing 25$ mm , на меѓусебно вертикално растојание од 200 mm ,
14. плочка за регистрирање на метролошките прегледи и жигосување.

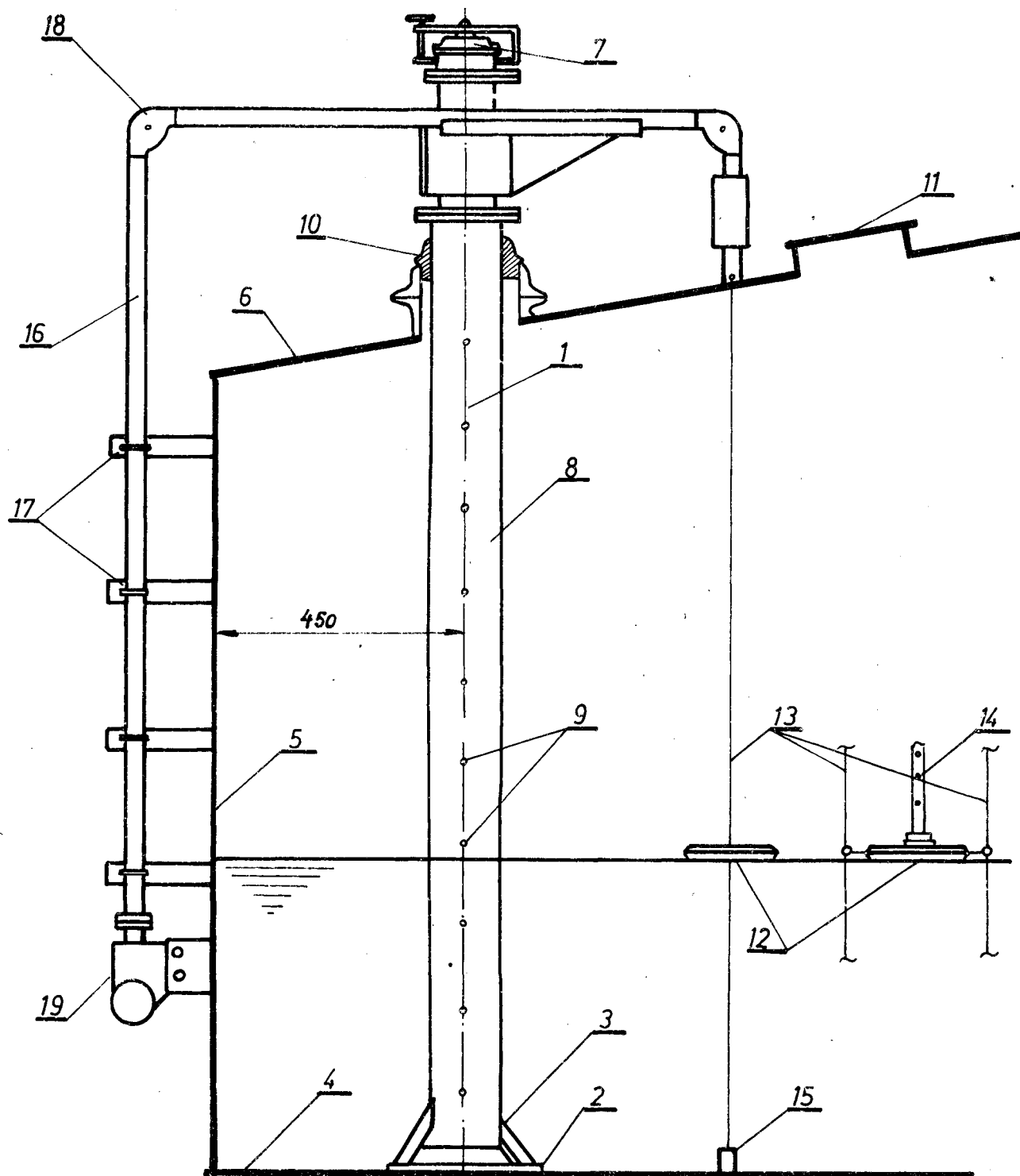
ЦРЕТЖ БР. 2

1. мерна вертикала,
2. референтна плоча, прицврстена за водилката во нај-малку три точки,
3. дно на резервоарот,
4. плашт на резервоарот,
5. покрив на резервоарот,
6. отвор за мерење, како на цртежот бр. 1,
7. водилка,
8. отвори на водилката $\varnothing 25$ mm, на меѓусебно вертикално растојание од 200 mm,
9. флексибилна врска,
10. опфатница,
11. завртки за регулирање вертикалноста на водилката (парчиња 3),
12. врзување на водилката за плаштот на резервоарот,
13. плочка за регистрирање на метролошките прегледи и жигосување.

ЦРЕТЖ БР. 3

1. мерна вертикала,
2. референтна плоча,
3. референтен прстен,
4. дно на резервоарот,
5. плашт на резервоарот,
6. пливачки (понтонски) покрив на резервоарот,
7. систем за затворање на пливачкиот покрив,
8. работна платформа на мерното место,
9. заштитна ограда на мерното место,
10. отвор за мерење, како на цртежот бр. 1,
11. водилка,
12. отвори на водилката $\varnothing 25$ mm, на меѓусебно вертикално растојание од 200 mm,
13. цевка за водење на пловката на уредот за автоматско мерење на нивото на течноста,
14. показан уред на уредот за автоматско мерење на нивото на течноста,
15. врзување на водилката за цевката на уредот за автоматско мерење на нивото на течноста,
16. завртка за регулирање на вертикалноста на водилката и на цевката на уредот за автоматско мерење на нивото на течноста (парчиња 3),
17. врзување на водилката и на цевката на уредот за автоматско мерење на нивото на течноста за плаштот на резервоарот.

ЦРЕТЖ БР. 4

1. мерна вертикала, 2. референтна плоча, 3. врзување на референтната плоча за водилката, 4. дно на резервоарот, 5. плашт на резервоарот, 6. покрив на резервоарот, 7. отвор за мерење, 8. водилка, 9. отвори на водилката $\varnothing 25$ mm, на меѓусебно вертикално растојание од 200 mm, 10. флексибилна врска,	11. отвор за влегување на лица во резервоарот, 12. пливец на уредот за автоматско мерење на ниво на течноста, 13. затегната жица за водење на пловакот, 14. мерна лента на уредот за автоматско мерење на ниво на течноста, 15. врзување на жица за водење на дното на резервоарот, 16. заштитна цевка на мерната лента, 17. носечки заштитни цевки, 18. макара на мерната лента, 19. показен уред на уредот за автоматско мерење на ниво на течноста.

30.

Врз основа на член 46 став 2 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ФОРМИРАЊЕ ЛАБОРАТОРИИ ЗА ПРЕГЛЕД НА ВКЛОПНИ ЧАСОВНИЦИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите за формирање лаборатории за преглед на вклопни часовници што мораат да ги исполнуваат организациите на здружен труд и работните луѓе што самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните кои произведуваат и поправаат вклопни часовници.

Условите од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката PUL.H-1/1.

Член 2

Работниците што организациите на здружен труд и работните луѓе од член 1 на овој правилник се должни да ги обезбедат за преглед на вклопни часовници, ако прегледот се врши во нивните работни простории, мораат да имаат III или V степен стручно образование, односно мораат да бидат висококвалификувани или квалификувани работници од електрострука или часовничарска струка и мораат да ги познаваат постапката и методите на прегледот.

Член 3

Опремата за преглед на вклопни часовници мора да овозможи испитување според метролошките услови за одделни видови вклопни часовници.

Член 4

Опремата која се користи за преглед на вклопни часовници мора да има такви метролошки својства испитувањето да може да се врши според еден од наведените методи, и тоа:

- 1) методот на спроведување со основниот часовник;
- 2) методот на определување на диференцијалниот од дневниот од на вклопниот часовник;
- 3) методот на автоматско регистрирање на моментот на отворањето и на моментот на затворањето на вклопниот на вклопниот часовник.

Член 5

Опремата која се користи за испитување на вклопни часовници се состои од секундарни еталони, работни еталони и помошна опрема.

Секундарните еталони за испитување на вклопни часовници можат да бидат:

- 1) основен кварцен часовник и часовен компаратор; или
- 2) автоматски уред за испитување на вклопни часовници.

Работни еталони за испитување на вклопни часовници се:

- 1) механички, електромеханички и електронски секундомери;
- 2) волтметар за мерење на напонот на напојувањето;
- 3) потсклоп за испитување на вклопниот на максимумот (мерач на интервалот на времето).

Член 6

Помошната опрема која се користи за испитување на вклопни часовници се состои од:

- 1) подножје или плоча за поставување на вклопните часовници, снабдени со сигнални ламбички;
- 2) потсклоп за промена на напонот на навивањето на погонскиот мотор на вклопниот часовник;
- 3) синхрони часовници.

Член 7

Секундарните еталони за испитување на вклопни часовници не смеат да имаат грешка поголема од $0,1 \text{ s}/24 \text{ h}$ што одговара на стабилноста на нивната временска база од 1×10^{-6} .

Основниот кварцен часовник мора да биде конструиран така што да е можно отчитување на секундите и да има резервно напојување од најмалку 12 h.

Член 8

Часовниот компаратор мора да биде конструиран така што да е можно определување на моментната вредност на дневниот од на вклопниот часовник во опсег од $\pm 30\text{s}/24 \text{ h}$ со прецизност на отчитување од најмалку $2\text{s}/24 \text{ h}$.

Автоматскиот уред за испитување на вклопни часовници мора да биде конструиран така што да е можно отчитување на времето со точност од 1s и регистрирање на моментот на отворањето на вклопникот на вклопниот часовник, со точност од 0,1s.

За секундарните еталони за испитување на вклопни часовници се води евиденција, која ги опфаќа следните податоци, и тоа:

- 1) називот на секундарниот еталон;
- 2) називот на производителот и типот;
- 3) серискиот број и годината на производството;
- 4) датумот на првото пуштање во работа;
- 5) датумот на последниот преглед;
- 6) датумот кога е потребно да се изврши следниот преглед.

Член 9

За испитување на вклопни часовници можат да се користат механички, електромеханички и електронски секундомери.

Волтметарот за мерење на напонот на навивањето на вклопниот часовник мора да биде најмалку од класа на точност 1,5.

Потсклопот за испитување на вклопниот на максимумот (мерач на интервалот на времето) мора да биде конструиран така што грешката која настанува поради задвижување и запирање, како и поради сопствениот од, да не смее да биде поголема од $0,1\text{s}$ во интервал на време од 1 h.

Член 10

Потсклоп за промена на напонот на навивањето на погонскиот мотор на вклопниот часовник може да биде автотрансформаторот или напонскиот дел на уредот за испитување на броилото на електричната енергија. Силната на тој потсклоп треба да биде во согласност со бројот на испитуваните вклопни часовници.

Ако основниот часовник не е доволно видлив, потребно е да се воведат синхрони часовници. Синхроните часовници мораат да бидат конструирани така што да е можно отчитување на секундите, а нивното покажување мора да биде во согласност со покажувањето на основниот часовник.

Член 11

Подножјата или плочите за поставување на вклопни часовници мораат:

- 1) да имаат место за поставување на најмалку пет вклопни часовници;
- 2) да овозможат вертикална положба на вклопниот часовник;
- 3) да ја сторат видлива состојбата на вклопниот часовник со помош на соодветни сигнални ламбички.

Член 12

Работните простории за преглед и жигосување на вклопните часовници мораат:

- 1) да бидат чисти и суви;
- 2) да бидат заштитени од бучава, потреси, вибрации, навлегување на прав и водена пара;
- 3) да имаат постојана температура и соодветно осветление;

4) да бидат изградени во согласност со техничките нормативи и доволно пространи за сместување на опремата;

5) да ги исполнуваат условите пропишани во поглед на хигиенско-техничката заштита.

Условите од став 1 на овој член не смеат да се изменат во толкава мера што да се доведе во прашање декларираната точност и прецизноста на опремата и на вклопните часовници што се испитуваат.

Член 13

Температурата во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници за време на испитувањето мора да биде $23^{\circ}\text{C} \pm 3^{\circ}\text{C}$.

Релативната влажност на воздухот во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници мора да биде во граници од 40% до 70%.

Јачината на осветлението во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници треба да биде во граници од 600 lx до 1000 lx.

Температурата во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници мора да се мери и регистрира со термометри чија поделба на скалата изнесува најмалку 1°C , а релативната влажност на воздухот – со хигрометри чија поделба на скалата изнесува најмалку 5%.

Температурата и релативната влажност на воздухот во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници мораат да се одржуваат, во границите пропишани во ст. 1 и 2 на овој член, со уреди за климатизација.

Член 14

Заштитата од потреси и вибрации во работните простории во кои се прегледуваат вклопни часовници мора да биде изведена така што потресите и вибрациите да не влијаат врз точноста на мерењето, опремата и вклопните часовници кои се испитуваат.

Член 15

Со денот на влегувањето на овој правилник во сила престанува да важи Правилникот за условите за преглед и жигосување на вклопни часовници („Службен лист на СФРЈ”, бр. 14/82).

Член 16

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3269/1
26 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали
Милисав Воичиќ, с. р.

31.

Врз основа на член 46 став 2 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

ПРАВИЛНИК ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ФОРМИРАЊЕ ЛАБОРАТОРИИ ЗА ПРЕГЛЕД НА ДОПЛЕРОВИТЕ РАДАРИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите за формирање лаборатории за преглед на Доплеровите радари што мораат да ги исполнуваат организациите на здружен труд и работните луѓе што самостојно вршат дејност со

личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните што произведуваат или поправаат мерила.

Условите од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката PUL.B-1/1.

Член 2

Работниците што организациите на здружен труд и работните луѓе од член 1 на овој правилник се должни да ги обезбедат за преглед на Доплеровите радари, ако Доплеровите радари се прегледуваат во нивните работни простории, мораат да имаат VII/1 степен стручно образование односно електротехнички факултет или природно-математички факултет – група за физика и мораат да ги познаваат постапката и методите на прегледот.

Член 3

За преглед на Доплеровите радари е потребна следната опрема:

- 1) сигнал-генератор со фреквенција од 100 Hz до 5000 Hz и со краткорочна стабилност на фреквенцијата подобра од 10^{-3} ;
- 2) мерач на фреквенцијата со стабилност на временската база подобра од 10^{-5} ;
- 3) извори на напојување.

Член 4

Кога Доплеровите радари се прегледуваат на терен, потребна е следната опрема:

- 1) фотокелии со детектори и засилувачи на сигнали или ласери со детектори;
- 2) мерач на интервалот на времето со печатар, што ги бележи најмалите илјадити делови на секундата, со кварцен осцилатор со таква стабилност што апсолутната грешка на мерниот интервал на времето секогаш да е помала за најмалку еден ред на големината од вредноста на интервалот на времето на последната цифра на печатарот;
- 3) извори на напојување;
- 4) мерна лента.

Член 5

Работната просторија за преглед на Доплеровите радари мора да биде чиста, сува и доволно пространа за сместување на опремата и за преглед на Доплеровите радари.

Член 6

Работната просторија мора да биде заштитена од букава, механички потреси и вибрации.

Член 7

Работната просторија мора да има дневно и електрично осветление според југословенскиот стандард JUS.U.C9.100, предвиден во Решението за југословенскиот стандард за зградарството („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 48/62), односно осветлението да биде „големо” и осветлението да се изведува како „општо” осветление.

Член 8

Работната просторија мора да ги исполнува пропишаните услови во поглед на хигиенско-техничката заштита.

Член 9

Референтни услови при кои се прегледуваат Доплеровите радари се:

- 1) температура 23°C ;
 - 2) влажност на воздухот 60%;
 - 3) напон на напојување еднаков на номиналната вредност.
- Дозволените отстапувања од референтните услови се:
- 1) за температура $\pm 2^{\circ}\text{C}$;
 - 2) за влажност $\pm 15\%$;
 - 3) за напон на напојување $\pm 2\%$.

Член 10

Опсегот на промената на влијателните големини при прегледот на Доплеровите радари изнесува:

- 1) за температура од -10°C до $+ 50^{\circ}\text{C}$;
- 2) за влажност $60\% \pm 35\%$;
- 3) за напон на напојување од -10% до $+ 20\%$ на номиналната вредност.

Член 11

Со денот на влегувањето на овој правилник во сила престанува да важи Правилникот за условите за преглед и жигосување на Доплеровите радари („Службен лист на СФРЈ”, бр. 3/82 и 19/82).

Член 12

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3273/1
26 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали
Милисав Воичиќ, с. р.

32.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84) директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ДОПЛЕРОВИТЕ РАДАРИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат Доплеровите радари – уредите за мерење на брзината на возилата во сообраќајот.

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката MUS. R.-1/1.

Член 2

Доплеровите радари мораат да ја покажуваат брзината во метри во секунда (m/s) или во километри на час (km/h).

Член 3

Со Доплеровите радари се мери брзината на возилата во заминување.

Член 4

Најмалиот опсег на мерењето на Доплеровиот радар мора да биде во границите од 40 km/h до 120 km/h.

Член 5

Грешката на мерењето на Доплеровиот радар при референтни услови не смее да биде поголема од $\pm 1\%$ од измерената вредност ± 1 km/h.

Вкупната грешка на мерењето на Доплеровиот радар при промена на условите од став 1 на овој член не смее да биде поголема од $\pm 3\%$ од измерената вредност ± 1 km/h при референтни услови.

Член 6

Ако Доплеровиот радар има повеќе уреди за покажување на брзината, секој уред се испитува посебно. Измерените вредности на секој уред не смеат да се разликуваат повеќе од ± 1 km/h.

Член 7

Доплеровиот радар мора да биде опремен со соодветна нишанска справа или со механички склоп, што овозможува поставување на антената така што грешката на покажувањето на брзината, настаната поради погрешно поставената антена на Доплеровиот радар, не смее да биде поголема од 1%.

Член 8

Односот на емитираната моќност на антената во оската на главниот максимум по првата нула во хоризонталната рамнина мора да биде поголем од 10 dB.

Член 9

Сите склопови на Доплеровиот радар мораат да бидат заштитени со кукиште од механички удари и од електромагнетни пречки.

Член 10

Измерените вредности на брзината на возилото мораат да бидат покажани на инструментот:

- 1) аналогно, со реперот или сказалката;
- 2) дигитално.

Член 11

Вредноста на поделокот на аналогниот показувач на Доплеровиот радар може да биде најмногу 2 km/h, а должината на поделокот најмалку 1,25 mm.

Секој поделок што ги означува десетиците мора да биде означен со број, а височината на цифрите мора да изнесува најмалку 5 mm.

Член 12

Доплеровите радары со дигитален показувач мораат да ја покажуваат измерената вредност со цифри што сукцесивно се наредени во ист ред и чија височина мора да изнесува најмалку 5 mm. Крајната цифра мора да ги означува km/h или деловите на km/h.

Член 13

Доплеровите радары што имаат фотоуред за бележење на брзината на возилата како додатен или интегрален дел мораат да ги регистрираат на фотографија:

- 1) датумот, часот и минутата на мерењето;
- 2) измерената брзина;
- 3) задниот дел на возилото со регистарската таблица.

Член 14

Натписите и ознаките на Доплеровиот радар мораат да бидат испишани на еден од јазиците и писмата на народите односно на народностите на Југославија.

Натписите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 15

На надворешната страна на кукиштето на Доплеровиот радар мораат да бидат испишани следните податоци:

- 1) фирма односно назив или знак на производителот;
- 2) сериски број;
- 3) службена ознака на типот на Доплеровиот радар ако е извршено испитување на типот.

Член 16

Ако Доплеровиот радар се состои од повеќе делови, сите делови мораат да бидат означени со број.

Звучните виљушки се составен дел на приборот на Доплеровиот радар.

Член 17

Доплеровите радары што се наоѓаат во употреба, а не ги исполнуваат условите пропишани во чл. 11 и 14 на овој

правилник, ќе се примаат на преглед до 1 јануари 1987 година, ако ги исполнуваат другите услови пропишани со овој правилник.

Член 18

Со денот на влегувањето на овој правилник во сила престанува да важи Правилникот за метролошките услови за Доплеровите радары („Службен лист на СФРЈ”, бр. 3/82).

Член 19

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3275/1
26 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милисав Воичиќ, с. р.

33.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/8.), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА МЕХАНИЧКИ СЕКУНДОМЕРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат механичките секундомери (во натамошниот текст: секундомерите).

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката MUS.H-2/1.

Член 2

Секундомерот, во смисла на овој правилник, е наменет за мерење на интервалите на времето при прегледот на броилата на електрична енергија, на таксаметрите, склопните часовници, проточните мерила, вагите и лента и слични мерила.

Член 3

Под секундомер се подразбира мерен уред чијашто работа се заснова врз осцилирање на механичкиот осцилатор така што бројот на осцилациите се интегрира и искажува како аголно поместување на стрелката, која го покажува изминатото време.

Член 4

Секундомерите се делат според:

- 1) видот на командувањето;
- 2) начинот на командувањето;
- 3) големината на пречникот на куќиштето;
- 4) бројот на стрелките;
- 5) поделбата на бројникот.

Член 5

Според видот на командувањето, секундомерите можат да бидат рачни и електромагнетни. Кај рачните секундомери командите „старт” и „стоп” и враќањето на нула се вшатачно, а кај електромагнетните секундомери со помош на електромагнет.

Член 6

Според начинот на командувањето секундомерите можат да бидат еднотактни и двотактни. Кај еднотактните секундомери траењето на притисокот на командното копче го определува мерниот интервал на времето.

Двотактните секундомери го мерат интервалот на времето помеѓу командите „старт” и „стоп”.

Член 7

Според големината на пречникот на куќиштето, секундомерите можат да бидат со:

- 1) пречник на куќиштето од 50 mm до 65 mm;
- 2) пречник на куќиштето околу 150 mm.

Член 8

Според бројот на стелките секундомерите можат да бидат со една или со повеќе секундни, минутни и помошни стрелки.

Секундомерите со помошна стрелка можат да мерат проодни времиња.

Член 9

Според поделбата на бројниците, секундомерите можат да бидат со најмала поделба на бројникот од:

$$1) \frac{1}{100}s; 2) \frac{1}{50}s; 3) \frac{1}{20}s; 4) \frac{1}{10}s.$$

Член 10

Подолу наведените изрази, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења:

1) интервалот на времето што се мери со секундомер е определен со дејствувањето врз командните копчиња и се изразува со минути, секунди и делови од секунди;

2) полупериодот на осцилирањето на осцилаторот на секундомерот е интервал на времето помеѓу две поминувања на осцилаторот низ рамнотежна положба. На тој полупериод мора да му одговара скокот на секундната стрелка;

3) покажувањето на секундомерот е алгебарски збир на цели поделби што ги покажуваат секундната и минутната стрелка, секоја на својата скала;

4) мерниот опсег на секундомерот е најголем интервал на времето што може да го направи минутната стрелка;

5) резерва на одот на секундомерот е интервал на времето што ќе истече од моментот кога потполно навениот секундомер ќе почне да работи, па до моментот на запирањето.

II. МЕТРОЛОШКИ СВОЈСТВА

Член 11

Грешките во покажувањето на секундомерот можат да бидат:

- 1) грешки на одот на секундомерот;
- 2) почетни грешки (старт-стоп грешки).

Член 12

Грешка на покажувањето на секундомерот (Δt) е разликата меѓу измерениот интервал на времето (t_i) и вистинската вредност на тој интервал (t_n):

$$\Delta t = t_i - t_n$$

Член 13

Корекцијата на покажувањето (k) е еднаква на грешката на покажувањето со изменет знак:

$$k = -\Delta t$$

Член 14

Одот на секундомерот (W) за интервал на времето (t_n) е количник на грешката на покажувањето и на интервалот на времето (t_n):

$$W = \frac{t_i - t_n}{t_n}$$

Член 15

Одот на секундомерот за интервал на времето ($t_{n2} - t_{n1}$) е промена на корекцијата на покажувањето во интервалот (t_{n1}) односно t_{n2} :

$$W_n = \frac{k_1 - k_2}{t_{n2} - t_{n1}}$$

Член 16

Граници на допуштената грешка на покажувањето на секундомерот се:

$$\pm \left(\text{една најмала поделба} + \frac{\text{мерен интервал на времето}}{2000} \right)$$

Член 17

Референтни услови при прегледот на секундомерот мораат да бидат за:

- 1) температура на средината $20^\circ\text{C} \pm 5^\circ\text{C}$;
- 2) релативна влажност на воздухот од 40% до 70%.

Член 18

При прегледот на секундомерот почетните грешки можат да имаат вредност 1/5 од најмалата поделба на секундомерот. Таа вредност се добива како средна вредност од резултатите добиени во најмалку 20 испитувања, при што секое од овие испитувања трае 1 s.

Член 19

При прегледот на секундомерите во положбите В.Г и D.G допуштените отстапувања од хоризонталната и вертикалната положба можат да изнесуваат $\pm 30^\circ$.

Кај секундомерите што се предвидени да работат во една положба, допуштеното отстапување може да изнесува $\pm 15^\circ\text{C}$.

Член 20

Секундомерот мора да се прегледа во три различни степени на навиеност, при:

- 1) 1/3;
- 2) 2/3;
- 3) максимален степен на навиеност.

III. СВОЈСТВА НА КОНСТРУКЦИЈАТА

Член 21

- Секундомерот се состои од:
- 1) куќиште на секундомерот;
 - 2) часовен механизам;
 - 3) командни копчиња;
 - 4) скала (бројник);
 - 5) стрелки;
 - 6) стакло на бројникот.

Член 22

Секундомерот односно неговите делови мораат да бидат изработени така што секундомерот при нормални работни услови во мерно-техничкиот поглед да им одговара на метролошките услови пропишани со овој правилник.

Член 23

Часовниот механизам се состои од погонски дел и од систем за часовен пренос.

Член 24

Системот за часовен пренос се состои од преносни запченици.

Член 25

Часовниот механизам мора да има регулатор на одот на часовника, кој регулира одот на часовника.

Член 26

Погонскиот дел се состои од погонска пружина и од склоп на преносни запченици.

Погонската пружина на секундомерот ја надоместува енергијата што се губи при осцилирањето.

Член 27

Командните копчиња на секундомерот служат за за движување на стрелките (старт-командата), за запирање на стрелките (стоп-командата) и за враќање на стрелките во појдовната положба (враќање на нула).

Член 28

Скалата (бројникот) на секундомерот може да биде еднакратна или повеќекратна, а поделбата на скалата мора да биде изразена во минути, секунди и децимални делови на секунда. Поделбата на скалата не може да биде помала од еден скок на секундната стрелка.

Член 29

Индикација на изминатото време се врши со помош на стрелките.

Стрелката што служи за индикација на секунда и на делови од секунда, се вика секунда, а стрелката што служи за индикација на минута се вика минутна (интегрирачка).

Член 30

Стаклото на бројникот на секундомерот мора да биде чисто, провидно и без грешки што би го попречувале отчитувањето на покажувањето на времето.

Стаклото мора да биде цврсто вгласено во куќиште-то на секундомерот.

Член 31

Основните положби на секундомерот можат да бидат:

- 1) хоризонтална, со бројник свртен нагоре, и со ознака на положбата В.Г;
- 2) вертикална, со командни копчиња нагоре и со ознака на положбата D.G.

Член 32

Секундомерот мора да биде сместен во куќиште.

IV. НАТПИСИ И ОЗНАКИ

Член 33

Намписите и ознаките на секундомерот мораат да бидат испишани на еден од јазиците и писмата на народите, односно народностите на Југославија.

Намписите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или да се симнат.

Член 34

На видно место на секундомерот мораат да се наоѓаат следните натписи и ознаки:

- 1) фирмата, односно називот или знакот на производителот;
- 2) серискиот број;
- 3) службената ознака на типот на секундомерот ако е извршено испитувањето на типот.

V. ПРЕОДНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 35

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за метролошките услови за механички секундомери („Службен лист на СФРЈ”, бр. 59/82).

Член 36

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3267/1
26 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милисав Воичиќ, с. р.

34.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ИНКУБАТОРСКИ ТЕРМОМЕТРИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат инкубаторски термометри, што се наменети за мерење на температурата на воздухот во инкубатори за производство на перната живина (во натамошниот текст: термометри).

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката MUS.K-4/3.

Член 2

Термометрите мораат да бидат изработени како стаклени термометри полнети со течност со вградена скала и капилара и мораат да бидат предвидени за делумно нурнување.

Термометрите мораат да бидат изработени според југословенскиот стандард JUS B.E4.351 пропишан во Решението за југословенските стандарди за лабораториски садови и прибор од стакло („Службен лист на СФРЈ”, бр. 50/75).

Член 3

Минималниот опсег на овие термометри мора да изнесува од $+35^{\circ}\text{C}$ до $+40^{\circ}\text{C}$.

Член 4

Долунаведените изрази, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења:

1) термометар со вградена скала и капилара е термометар со заштитна стаклена обвивка чија скала се наоѓа на плочката (подлогата) непосредно зад капиларата;

2) те момета со делумно нурнување е те момета кој е дотеран така што точно да ја мери температурата кога резервоарот и капиларната цевка до определена должина се нурнати во средината чија температура се мери.

Член 5

Термометрите се состојат од резервоар, капиларна цевка, плочка што ја носи скалата и заштитна обвивка.

Резервоар на термометрот е делот на термометарот во кој се наоѓа термометарската течност.

Капиларната цевка се состои од спојна капилара и мерна капилара. Спојната капилара е капилара што го спојува резервоарот со мерната капилара, а мерна капилара е капилара што се наоѓа непосредно до плочката со скала.

Плочка што ја носи скалата е плочка на која неизбришливо е отпечатена или вгравирани скала.

Заштитна обвивка (надворешна обвивка) е стаклена цевка што ја опфаќа капиларната цевка и плочката со скала.

Член 6

Стаклото употребено за изработка на резервоарот и капиларната цевка, според хемиските својства, мора да одговара на хидролитичката група 3, според југословенскиот стандард JUS B. E8.092 пропишан со Решението за југословенските стандарди за амбалажа за фармацевтски и медицински цели („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 43/62) и да има видлива и неизбришлива ознака за својството на стаклото.

Член 7

Мерната капилара мора да биде таква што менискусот на термометарската течност, по должината на целата капилара лесно да се уочува. Нишката на термометарската течност и скалата на термометрот, мораат да бидат истовремено видливи.

Член 8

Плочката што ја носи скалата на термометрот мора да биде од опал-стакло, метал или материјал со сличен температурен коефициент на ширењето.

Член 9

На заштитната стаклена обвивка, на врвот на термометрот од страната на која се наоѓа скалата, мора да биде предвидено место за ставање жиг.

Член 10

Поделбата на скалата мора да биде еднообразна и чиста, вгравирани или отпечатена јасно и неизбришливо. Цртите на скалата мораат да бидат вертикални на оската на термометарот, а вредноста на поделокот на скалата мора да биде помала или еднаква на $0,5^{\circ}\text{C}$.

Член 11

Цртите на скалата што означуваат цели Целзиусови степени мораат да бидат подолги од цртите што означуваат делови на Целзиусовите степени.

Член 12

Цртите на скалата што одговараат на температури $+35^{\circ}\text{C}$ и $+40^{\circ}\text{C}$ мораат да бидат обележени со броеви што мораат да бидат вгравирани или неизбришливо отпечатени.

Член 13

Цртата на скалата што одговара на температура од $+38^{\circ}\text{C}$, може посебно да се назначи со број во друга боја, со точка, ѕвездичка, стрелка или со некој друг знак.

Член 14

Најголемата дозволена грешка на термометрот изнесува $\pm 0,5^{\circ}\text{C}$ во целиот мерен опсег.

Член 15

Натписите и ознаките на термометрите мораат да бидат напишани на еден од јазиците и писмата на народите односно народностите на Југославија.

Член 16

Натписите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и напишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 17

На термометрите мораат да се наоѓаат следните натписи и ознаки:

- 1) назив на термометарот или негова скратена ознака;
 - 2) фирма, односно назив или знак на производителот;
 - 3) сервиски број и година на производство;
 - 4) ознака на мерната единица ($^{\circ}\text{C}$);
 - 5) ознака на својството на стакло;
 - 6) службена ознака на типот на термометрот, ако е за него извршено испитување на типот.
- На термометрите можат да се наоѓаат и други натписи и ознаки ако не го смеќаваат правилното отчитување.

Член 18

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за метролошките услови за инкубаторски термометри („Службен лист на СФРЈ”, бр. 14/81).

Член 19

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3266/1

26 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милисав Воичкиќ, с. р.

35.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА БУТИРОМЕТРИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат бутирометрите за волуметриско определување на содржината на маснотијата во млекото, павлаката и сирењето (во натамошниот текст: бутирометри).

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознаката MUS.G.B-1,2,3/1.

Член 2

Мерниот опсег, најмалата поделба на скалата, делот на волуменот на мерната цевка што одговара на еден процент од содржината на маснотијата (V_1) и волуменот на телото на бутирометарот од почетокот на вратот до нулевиот поделок на скалата на мерната цевка (V_2) се дадени во следната табела:

Бутирометри за	Мерен опсег во масени проценти	Најмала поделба на скалата	Волумен	
			$V_1(\text{cm}^3)$	$V_2(\text{cm}^3)$
млеко (според Гербер)	0 до 4	0,05		
	0 до 6			
	0 до 7			
павлака	0 до 8	0,1	0,125	21-22
	5 до 40			
	30 до 55			22,5-24,5
	50 до 75	0,5	0,0575	
сирење	70 до 90			20,8-21,8
	5 до 40	0,5	0,0335	20,5-21,5

каде што волуменот $V_2 = 22,5 - 24,5$ се однесува на обо-страно отворен бутирометар за павлака, а волуменот $V_2 = 20,8-21,8$ се однесува на еднострано отворен бутирометар за павлака.

Член 3

При првиот преглед и при повремени прегледи дозволениот отстапување на волуменот на градурираниот дел на мерната цевка на бутирометарот, што одговара на еден процент маснотија, во однос на нејзината права вредност, изнесува еден поделок.

Член 4

За определување на маснотијата во млечните производи според Герберовиот метод, се користат: бутирометри за млеко, бутирометри за павлака и бутирометри за сирење, што ја покажуваат содржината на маснотијата во масени проценти.

Член 5

Бутирометрите се стаклени мерила со цевчеста форма. Секој бутирометар се состои од тело со валчест облик кое на едниот крај е стеснето и извлечено во грло, а на другиот крај се стеснува во мерна цевка која на врвот има проширување со крушовидна форма - крушичка.

Крушичката на бутирометарот може на врвот да биде затворена и затопена или да има отвор.

Телото и грлото на бутирометарот имаат кружни напречни пресеци, а мерната цевка на бутирометарот е плоската.

Бутирометрите мораат да бидат симетрични во однос на својата надолжна оска.

Член 6

Димензиите на бутирометарот мораат да изнесуваат, и тоа:

1) вкупната должина	190 mm \pm 5 mm
2) должината на грлото	15 mm \pm 1 mm
3) надворешниот пречник на телото	23,5 mm \pm 2 mm
4) внатрешниот пречник на грлото на бутирометарот за млеко	11,5 mm \pm 0,5 mm
5) внатрешниот пречник на грлото на бутирометарот за павлака и сирење	17 mm \pm 0,5 mm
6) внатрешниот пречник на отворот на крушичката	9,5mm \pm 0,5 mm

Дебелината на сидовите на бутирометарот мора да биде рамномерна за секој дел и да изнесува најмалку:

- 1) 0,9 mm за телото на бутирометарот;
- 2) 1,2 mm за мерната цевка и грлото.

Работ на грлото на бутирометарот, како и отворот на крушичката на бутирометарот мораат да бидат подебелини најмалку двапати во однос на дебелината на телото на бутирометарот.

Член 7

Бутирометрите мораат да бидат изработени од безбојно и провидно стакло, кое по своите хемиски особини одговара на хидролитската група 1 според југословенскиот стандард JUS B.E8.092. пропишан во Решението за југословенските стандарди за амбалажа за фармацевтски и медицински цели. („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 43/62).

Стаклото од кое се изработуваат бутирометрите не смее да има напукнатини, меурчиња, деформации на внатрешната страна на грлото и други слични дефекти што го спречуваат правилното исчистување.

Член 8

Бутирометрите мораат да бидат постојани при нагли промени на температурата.

Член 9

Дебелината на сидовите на мерната цевка и на телото на бутирометарот мора да биде рамномерна.

Премините помеѓу одделни делови на бутирометарот мораат да бидат рамномерни, непрекинати и мазни.

Член 10

Скалата на бутирометарот мора да биде нанесена на плоскатиот дел на мерната цевка со некој од методите што обезбедува нејзина постојаност при нормални услови на користење.

Почетокот на скалата на бутирометарот мора да биде оддалечен најмалку 3 mm, а најмногу 13 mm од местото на кое телото на бутирометарот преминува во мерна цевка.

Член 11

Цртите на поделбата на скалата на бутирометарот мораат правилно да бидат нанесени, заемно паралелни, нормални во однос на надолжната оска на бутирометарот и со иста дебелина.

Дебелината на цртите на поделбата не смее да преминува 0,3 mm, а широчината на поделокот мора да изнесува најмалку 0,8 mm.

Заради подобра прегледност, поделоците на скалата на бутирометарот мораат да се обележат со црти со различна должина, и тоа со долги, средни и кратки.

Должините на долгите, средните и кратките црти на поделбата мораат да бидат во однос 1/1: 3/4: 1/2, при што должината на долгите црти на поделбата мора да биде приближно еднаква на поголемиот внатрешен промер на мерната цевка.

Кон секоја десетта црта на поделбата мора да стои бројна ознака:

Поделбата и бројаните ознаки на скалата на бутирометарот мораат да бидат јасни и прегледни.

Член 12

Дел од површината на крушичката или телото на бутирометарот мора да биде матиран заради обележување на извадокот.

Член 13

Контрола на волуменот односно градуацијата на мерната цевка на бутирометарот се врши со автоматска живина пипета што испушта определен волумен жива која одговара на еден процент маснотија.

Член 14

Натписите и ознаките на бутирометарот мораат да бидат напишани на еден од јазиците и писмата на народите односно народностите на Југославија.

Натписите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 15

На телото на бутирометарот мораат да се наоѓаат следните податоци:

- 1) фирма, односно назив или знак на производителот;
- 2) н.м.н., н.н. бутирометрите з. п.влак. и сирење и количината на извадокот: млеко, 5 g павлака, 3 g сирење;
- 3) референтна температура: 50° ;
- 4) службена ознака од типот на бутирометри ако е извршено испитување на типот.

Член 16

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за метролошките услови за бутирометри („Службен лист на СФРЈ”, бр. 70/80).

Член 17

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3272/1

26. декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милисав Воичкиќ, с. р.
дипл.ек.

36.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

ПРАВИЛНИК ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ВКЛОПНИ ЧАСОВНИЦИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат вклопните часовници и другите временско-управувачки склопови (во натамошниот текст: вклопни часовници).

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознака MUS.H-1/1.

Член 2

Под вклопни часовници, во смисла на овој правилник, се подразбираат механички, електромеханички и електронски сатни уреди, чија работа се заснова врз принципот на периодично повторување на однапред зададена програма на вклопување.

Член 3

Вклопните часовници се користат во состав на мерните групи, а наменети се за управување со тарифни уреди.

Член 4

Вклопните часовници се делат на:

- 1) механички вклопни часовници со механичка регулација на одот;
- 2) механички вклопни часовници со кварцна регулација на одот;
- 3) електронски вклопни часовници со кварцна регулација на одот.

Член 5

Долу наведените изрази, во смисла на овој правилник, го имаат следното значење:

- 1) мерна група е склоп што се состои од броила на електрична енергија и вклопен часовник;
- 2) апсолутна грешка на покажувањето на времето на вклопниот часовник е интервал на време што се пресметува според образецот:

$$\Delta T = T_x - T_n$$

каде:

- T_x е покажување на времето на испитуваниот вклопен часовник;

- T_n е покажување на времето на еталонскиот часовник;

3) од на вклопниот часовник е промената на корекцијата на покажувањето во определен интервал на време;

4) дневен од на вклопен часовник е корекцијата на покажувањето определена за интервал на време од 24 h;

5) регулатор на одот е дел од сатниот механизам што служи за дотерување на одот на вклопниот часовник;

6) резерва на работата е интервалот на време, минимално 36 h, во кое вклопниот часовник исправно работи само со помош на енергија што се наоѓа во навнената погонска пружина или електричниот акумулатор;

7) траење на акумулирањето на енергијата за назначената резерва на работа е интервалот на време што е потребно погонската пружина наполно да се навие, односно електричниот акумулатор наполно да се наполни;

8) траење на вклопувањето на тарифата е интервалот на време, што е определен со положбата на елементите за вклопување на часовните дискови или што е програмиран;

9) вклопник е дел од кој по однапред зададена програма периодично врши вклопување на помошните кола кај броилата на електричната енергија;

10) референтна температура е температура на околината од $23 \pm 3^\circ\text{C}$ при која вклопниот часовник се испитува.

Член 6

Границите на дозволената грешка за вклопните часовници се:

1) за механичките вклопни часовници – средната вредност на дневниот од (добиена од две вредности за 24h) мора да биде помала или еднаква $\pm 30\text{s}/24\text{h}$; или – средната вредност на дневниот од (добиена од резултатите на мерењето за 7 дена) мора да биде во границите од $\pm 12\text{s}/24\text{h}$. Тоа не се однесува на синхроните вклопни часовници;

2) за синхроните вклопни часовници – во време на дејствувањето на резервата на работата, одот на вклопниот часовник мора да биде во границите од $+ 120\text{s}/24\text{h}$ до $-60\text{s}/24\text{h}$. Тие граници на грешките се однесуваат на средната вредност во текот на најмалку 12h по навивањето;

3) за кварцните вклопни часовници:

– средната вредност на одот (добиена од два резултата на мерење за 24h) мора да биде помала или еднаква $\pm 2\text{s}/24\text{h}$;

– средната вредност на периодата на тактниот импулс по 24h работа добиена од најмалку 100 резултати на мерење мора да биде помала или еднаква со 2×10^{-5} во однос на номиналната вредност на периодата на импулсот, т. е:

$$\frac{\Delta T}{T_0} = \frac{T_{S_s} - T_0}{T_0} \leq 2 \times 10^{-5}$$

каде:

– T_s е средна вредност на периодата на тактниот импулс по 24h работа,

– T_0 е номинална вредност на периодата на тактниот импулс.

Член 7

Мерниот период (T_m) на вклопникот на максимумот се состои од два интервала време, кои го опфаќаат време на вклучувањето (t_n) и времето на исклучувањето (t_i) на покажувачот за максимумот, каде времето на исклучувањето треба да изнесува 1% T_m , а времето на вклучувањето 99% T_m , со тоа што времето на исклучувањето мора да биде помало или еднакво со 15 s.

Мерниот период (T_m) на вклопникот на максимумот може да изнесува: 10, 15, 30 и 60 мин.

За времето на вклучувањето на вклопникот на максимумот t_n смее да се движи во границите на:

$$t_n = (99\% \pm 0,25\%) T_m$$

а за време на вклучувањето на вклопникот на максимумот t_i смее да се движи во границите на:

$$t_i = (1\% \pm 0,2\%) T_m$$

Член 8

Промената на одот на вклопниот часовник при промената на температурата на околината во опсег од $+5^\circ\text{C}$ до $+25^\circ\text{C}$ мора да биде помала или еднаква на $\pm 1\text{s}/24\text{h}$ по $^\circ\text{C}$.

Член 9

Синхроните вклопни часовници што имаат регулатор на одот, мораат да работат синхронно при:

1) референтна фреквенција и отстапување на номиналниот напон на $\pm 10\%$;

2) номинален напон и отстапување на референтната фреквенција за $\pm 2\%$.

Член 10

Вклопниот часовник мора нормално да работи при електрично напојување од 80% до 110% од номиналниот напон.

Член 11

Вклопен часовник се состои од:

- 1) куќиште;
- 2) сатен механизам;
- 3) регулатор на одот;
- 4) погонски, односно исправувачки дел;
- 5) вклопно струјно коло;
- 6) погонско струјно коло;
- 7) приклучница.

Член 12

Вклопниот часовник, односно неговите делови мораат да бидат изработени така што вклопниот часовник при нормални работни услови да одговара на метролошките услови пропишани со овој правилник.

Деловите на вклопниот часовник мораат да бидат изработени од материјал чии механички, топлотни, електрични и магнетни особини нема да се променат ни по повеќегодишна работа.

Сите делови на вклопниот часовник што се изложени на штетно дејство на корозија мораат да бидат трајно заштитени од кородирање.

Член 13

Капакот на вклопниот часовник може да биде изработен од: провиден материјал и непровиден материјал. Ако капакот на вклопниот часовник е изработен од непровиден материјал, мора да има прозорче низ кое се исчитува времето од дискот.

На куќиштето на вклопниот часовник мораат да постојат отвори за прицврстување на вклопниот часовник на разводната табла.

Член 14

Сатниот механизам може да се состои од погонски дел, систем за сатниот пренос и регулатор на одот.

Член 15

Системот за сатниот пренос се состои од преносни запчаници или електронски склоп (делител).

Член 16

Регулатор на одот е делот на сатниот механизам по кој се дотерува одот, а според конструкцијата може да биде:

- 1) со немирница;
- 2) синхрон мотор со помош на немирница;
- 3) кварцен осцилатор со променлив кондензатор.

Регулаторот на одот мора да биде изработен од таков материјал што да овозможи постојана работа на вклопниот часовник во температурен опсег од -5° до $+40^{\circ}\text{C}$.

Член 17

Погонскиот дел се состои од:

- 1) погонски мотор, односно исправувачки дел;
- 2) склоп на преносни запчаници, односно електронски елементи;
- 3) погонска пружина, односно електричен акумулатор.

Член 18

Вклопниот струен круг се состои од вклопни контакти и проводници што им припаѓаат.

Член 19

Погонскиот струен круг се состои од погонски мотор, односно исправувачки дел со проводници што му припаѓаат.

Член 20

Приклучница е делот што служи за приклучок на проводникот и е изработена од изолационен материјал. Таа мора да биде изработена така што да се овозможи трајна и сигурна електрична врска на сите електрични кола на вклопниот часовник со надворешните електрични кола. Изолациониот материјал на приклучницата мора да биде нехигроскопен, механички, цврст и трајно добар изолатор.

Во приклучницата се сместени стегалки што мораат да бидат изведени така што во нив да може да се прицврстат спроводници, а стегалките мораат да имаат отвор со пречник најмалку $\varnothing 3,2 \text{ mm}$.

Член 21

Приклучницата на вклопниот часовник мора да има соодветен капак. Капакот мора да биде конструиран така што да ги покрива стегалките и долниот дел на приклучницата, како и да оневозможи надворешни зафати со кои, преку стегалките, може да се влијае врз работата на вклопниот часовник.

На капакот мора да има предвидено место за завртка со која капакот се прицврстува за приклучницата и место за жигосување.

Член 22

Часовните дискови можат да бидат секундни, минутни, дневни и седмични. Ако вклопниот часовник има минутен диск, вредноста на поделокот мора да изнесува 1 минут. Дневниот часовен диск мора да има различно обоено дневно и ноќно подрачје, а вредноста на еден поделок мора да изнесува најмногу 15 мин. Ако часовните дискови немаат дел за спречување на вртењето во спротивна насока, насоката на вртењето мора да биде означена со стрелка.

Механичките вклопни часовници кои имаат дел за дотерување на регулаторот на одот, мораат да имаат скала за дотерување.

Насоката на дотерувањето се означува со знакот (—) за побавен од, а со знак (+) за побрз од. Делот за дотерување на одот кај вклопниот часовник треба да овозможи опсег на дотерување од најмалку $\pm 90 \text{ s}/24\text{h}$.

Член 23

Номиналниот напон на вклопниот часовник може да биде 100V и 220V, а најмногу до 500V.

Вклопните часовници со метално куќиште што се наменети за работа на напон над 250V мораат да имаат приклучна завртка за заземјување минимално М4. Покрај завртката на куќиштето мора да има испишан симбол за заземјување.

Член 24

Изолацијата мора да биде таква што да издржи диелектрично испитување со синусен напон од 2000V и фреквенција од 50 Hz во траење од 1 мин. помеѓу:

- 1) сите кола во кои за време на нормална работа се појавува потенцијална разлика;
- 2) сите делови на вклопниот часовник кои се под напон од една страна и металните делови што се при затворен вклопен часовник пристапни однадвор, од друга страна.

Член 25

На вклопниот часовник мора да биде предвидено место за ставање жиг, односно налепница.

Член 26

Натписите и ознаките на вклопниот часовник мораат да бидат испишани на еден од јазиците и писмата на народите, односно народностите на Југославија.

Натписите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 27

На видно место на вклопниот часовник мора да се наоѓа плочка која содржи:

- 1) натпис: вклопен часовник;
- 2) службена ознака на типот на вклопниот часовник, ако за него е извршено испитување на типот;
- 3) фирма, односно назив или знак на производителот;
- 4) фабрички број и ознака на типот;
- 5) податоци за напојување (на пр. 220V);
- 6) номинална фреквенција во Hz (на пр. 50Hz);
- 7) податоци за резерва на работата (на пр. 36h);
- 8) податоци за траењето на навивањето (на пр. 2h);
- 9) податоци за вклопникот на максимумот (M прекинувач) и тоа:
 - мерен период (на пр. $T_m = 15 \text{ min}$);
 - вклопна моќност (на пр. 10 VA);
 - номинално време на исклучувањето (на пр. $t_i = 9\text{s}$);
- 10) податоци за тарифниот прекинувач (T прекинувач) и тоа:
 - номинален напон (на пр. 220V);
 - номинална струја (на пр. 10A);
- 11) податок за шемата на врзувањето, односно шемата на врската;
- 12) година на производството (на пр. 1981).

Член 28

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за метролошките услови за вклопни часовници („Службен лист на СФРЈ”, бр. 2/82).

Член 29

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3268/1
27 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милосав Војнички, дипл. ек. с. р.

37.

Врз основа на член 25 став 2 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА РАБОТНИ ЕТАЛОН-МОСТОВИ НА ЕДНОНАСОЧЕНА СТРУЈА ЗА МЕРЕЊЕ НА ОТПОРНОСТА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат работните еталон-мостови на еднонасочена струја за мерење на отпорноста (во натамошниот текст: мост) и помошната опрема кога е вградена во мостот.

Метролошките услови од став 1 на овој член се означуваат скратено со ознака MUS.RE.E-10/2.

Член 2

Под мост, во смисла на овој правилник, се подразбира склоп од најмалку три отпорнички гранки кои заедно со мерниот отпорник формираат мостна врска. За работа на мостот се неопходни и извор на еднонасочена струја и нул-детектор, кои можат да бидат вградени во мостот.

За мост во рамнотежа мора да постои сметачка релација помеѓу вредностите на отпорноста на отпорниците на гранките на мостот.

Член 3

Овој правилник не се применува на:

- 1) мостни компаратори – уреди наменети за спроведување на два отпорника;
- 2) самоурамнотечувачки мостови;
- 3) мостови на кои дел од мерната големина се чита на детекторот на рамнотежата;
- 4) помошна опрема еднадвор придружена кон мостот.

Член 4

Наведените изрази, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења:

- 1) избирач на опсегот е уред со кој мерниот опсег може да се умножува со некој фактор – фактор на опсегот, (на пример 0,1);
- 2) мерни скали се скали од кои, земајќи ја предвид положбата на избирачот на опсегот, ако тој постои, се отчитува мерната големина;
- 3) помошна опрема е додатна опрема, вградена или невградена во мостот, неопходна за да му овозможи функционирање со определена точност;
- 4) фактор на бранување на еднонасочното напојување е количник на ефективната вредност на најзменичната компонента и на средната вредност на напојувањето;
- 5) заштита од струјата на истекнување е спроводната патека која го спречува дејството на струјата на истакнувањето врз резултатот на мерењето;
- 6) електростатичка заштита е спроводното куќиште, односно облогата која просторот што го ограничува го штити од надворешни електростатички влијанија;
- 7) мерни приклучоци се приклучоците на мостот на кои се поврзува мерниот отпорник;

8) мерно коло е внатрешното коло на мостот, кое со спроводникот може да биде поврзано за мерните приклучоци;

9) мерен опсег за даден фактор на опсегот е опсегот на отчитаните вредности на отпорноста, што мостот може да ги мери со определена точност;

10) вкупен мерен опсег за сите фактори на опсегот е вкупниот опсег на вредностите на отпорноста што можат да бидат измерени со определена точност;

11) отчитана вредност е вредноста прочитана на мерната скала по урамнотечувањето на мостот, умножена со факторот на опсегот, ако тој се применува при определувањето на вредноста на отпорноста;

12) резолуција за мерните скали со директно отчитување е вредноста на отпорноста која му одговара на еден чекор на мерната скала на најмалата вредност во определен опсег.

За мерните скали во кои една скала може континуално да се дотерува, резолуцијата е вредност на отпорноста која одговара на најмалиот поделок на мерната скала на најмалата вредност во која и да е област на отчитаната вредност во определен опсег;

13) влијателна големина е големината различна од големината што се мери и која може да предизвика несакани варијации на отчитаната вредност;

14) референтни услови се услови под кои мостот се испитува и под кои мора да ги исполнува барањата во поглед на основната грешка пропишана со овој правилник;

15) референтна вредност е вредноста на влијателната големина при која мостот ги исполнува условите во поглед на основната грешка пропишана со овој правилник;

16) референтен опсег е опсегот на вредноста на влијателната големина внатре во кој мостот ги исполнува условите во поглед на основната грешка пропишана со овој правилник;

17) температура на заврка е вредноста на температурата назначена во уверението за исправноста на мостот, која ѝ одговара на референтната вредност;

18) варијација поради влијателна големина е разликата помеѓу отчитаните вредности на иста големина, определена кога една влијателна големина sukcesивно зема две различни пропишани вредности, а сите други влијателни големини остануваат во нивните референтни услови;

19) номинален опсег на употребата е опсегот на вредноста што секоја влијателна големина може да ги земе без предизвикување на варијации што ги преминуваат граничните вредности пропишани со овој правилник;

20) гранични вредности на влијателната големина се екстремните вредности што влијателната големина може да ги има, а мостот трајно да не се оштети така што повеќе да не ги исполнува условите пропишани со овој правилник во поглед на класата на точноста;

21) договорна вредност за даден мерен опсег е вредноста што се користи за определување на точноста на мостот. Договорна вредност за даден мерен опсег е најголемата вредност на формата 10^n (каде што n е цел број – позитивен, негативен или нула) внатре во тој опсег;

22) грешка е вредноста на отстапувањето на отчитаната вредност од правата вредност на мерената големина;

23) основна грешка е грешката определена под референтните услови;

24) точноста на мостот е определена со границите на основната грешка и со границите на варијацијата поради влијателните големини;

25) класа на точност е класата на сите мостови чија точност може да биде означена со ист број, ако мостовите ги исполнуваат условите припишани со овој правилник;

26) ознака на класата е бројот кој ја означува класата на точноста.

Член 5

Мостовите се распоредени во следните класи на точност: 0,001; 0,002, 0,005, 0,01, 0,02, 0,05, 0,1, 0,2, 0,5, 1, 2, 5 и 10. Ако мостот има неколку мерни опсеги, секој опсег може да има своја ознака на класа.

Мостовите можат да се распоредуваат и со оглед на тоа дали мерат отпорници со два или четири приклучоци со заштита или без заштита од струја на истекнување.

Член 6

Вредноста на основната грешка на мостот мора да биде во границите на основната грешка, опишана за неговата класа на точност, во периодот од една година од денот на жигосувањето.

Член 7

Дозволените граници на основната грешка на мостот се состојат од:

- 1) константен дел кој се однесува на договорната вредност,
- 2) променлив дел пропорционален на отчитаната вредност.

Дозволените граници на основната грешка се пресметуваат според следниот образец:

$$E_{GR} = \pm \frac{C}{100} \left(\frac{R_N}{K} + X \right)$$

каде што е:

- E_{GR} - дозволена гранична вредност на грешката, изразена во Ω ;
- R_N - договорена вредност, изразена во Ω ;
- X - отчитана вредност, изразена во Ω ;
- C - ознака на класата, изразена во проценти;
- k - 10, ако производителот не навел поголема вредност.

Член 8

Референтните услови во однос на секоја влијателна големина се прикажани во следната табела:

Влијателна големина	Референтни услови ¹⁾	Ознака на класата на точност во проценти	Дозволено отстапување при испитувањето ²⁾
Температура на околината	Температура на заверката	0,001...0,002 0,005...0,05 0,1...10	$\pm 0,2^\circ\text{C}$ $\pm 0,5^\circ\text{C}$ $\pm 1,0^\circ\text{C}$
Релативна влажност	40% до 60%	сите класи	
Положба	која и да е	сите класи	
Напон или струја на напојување	номинална вредност	сите класи	$\pm 10\%$
Фактор на бранување на напојувањето	помалку од 0,1%	сите класи	
Траење на напојувањето на мостот кое и да е		сите класи	

1) Ако производителот не навел поинаку.

2) За референтниот опсег не е дозволено отстапување.

Член 9

Мостот мора да биде прегледан при една од следните температури на заверката: 20°C , 23°C или 27°C .

Член 10

Заштитата од струјата на истекување и електростатичката заштита, ако постојат, мораат да бидат поврзани според упатството на производителот.

Член 11

Варијациите се определуваат за секоја влијателна големина. Во текот на испитувањето на една влијателна големина, сите други влијателни големини се одржуваат во нивните референтни услови.

Ако референтната вредност е назначена на мостот, степенот на варијацијата се проценува така што влијателната големина се менува меѓу референтната вредност и која и да е вредност внатре во границите на номиналниот опсег на употребата.

Ако референтниот опсег и номиналниот опсег на употребата се назначени на мостот, степенот на варијацијата се проценува така што влијателната големина се менува меѓу секоја граница на референтниот опсег и која и да е вредност на номиналниот опсег на употребата во околината на избраната граница на референтниот опсег.

Границите на номиналниот опсег на употребата и дозволените варијации се дадени во следната табела:

Влијателна големина	Ознака на класата на точноста во проценти	Граници на номиналниот опсег на употребата ¹⁾	Дозволена варијација ²⁾
Температура	0,001...0,002 0,005...0,05 0,05...10	референтна вредност $\pm 2^\circ\text{C}$ референтна вредност $\pm 5^\circ\text{C}$ референтна вредност $\pm 10^\circ\text{C}$	100%
Релативна влажност	сите класи	од 25% до 75%	20%
Напон или струја на напојувањето на мостот	сите класи	номинална вредност + 15% - 75%	10%

1) Ако производителот не навел поинаку.

2) Се изразува во проценти од дозволената основна грешка.

Член 12

Вредноста на отпорноста на изолацијата, мерена со еднонасочна струја на $500\text{ V} \pm 10\%$ помеѓу кои и да се две точки што не се предвидени за меѓусебно спојување, не смее да биде помала од $5\text{ M}\Omega$.

Член 13

Врзувањето на кој и да е приклучок за куќиштето или за масата не смее да предизвика варијација која преминува 10% од дозволените граници на основната грешка.

Ако куќиштето на мостот е изработено од спроводен материјал, тоа мора да биде заземјено, а ако куќиштето на мостот е изработено од изолационен материјал – мостот мора да се наоѓа на спроводената плоча која е заземјена.

Член 14

При типско испитување на мостот, според метролошките услови пропишани со овој правилник, во посебен документ мораат да се наведат:

1) ознаките на приклучоците кои можат да бидат, односно кои мораат да бидат врзани за масата или куќиштето и ознаките на приклучоците што фабрички се поврзани за куќиштето, ако постојат ограничувања во врска со заземјувањето,

2) минималната вредност на отпорноста на истекнувањето која предизвикува варијација не поголема од 10% од дозволените граници на основната грешка, ако постои заштита од струјата на истекнување.

Член 15

Мостот мора да биде конструиран така што да издржи температура на околината од -10°C до $+50^\circ\text{C}$, и по враќањето на референтните услови да ги исполнува метролошките услови пропишани со овој правилник.

Член 16

Мостот мора да биде сместен во куќиште што го штити од механички оштетувања и од други влијанија на околината.

Куќиштето на мостот може да биде изработено од спроводен или од изолационен материјал.

Член 17

Мостот мора да биде конструиран така што да се оневозможи надворешните дејствија со кои може да се влијае врз метролошките особини на мостот пропишани со овој правилник.

Член 18

Со конструкцијата на мостот мора да биде предвидено место за ставање на жиг односно налепка.

Член 19

Написите и ознаките мораат да бидат испишани на еден од јазиците и писмата на народите односно народностите на Југославија.

Написите и ознаките мораат да бидат јасни, добро видливи во работни услови и испишани така што да не можат да се избришат или симнат.

Член 20

На куќиштето на мостот мораат да бидат испишани:

- 1) формата односно називот или знакот на производителот;
- 2) ознаката на типот;
- 3) сервисниот број;
- 4) службената ознака на типот на мостот, ако е извршено испитувањето на типот;
- 5) класите на точноста или една класа на точноста ако е даден вкупниот мерен опсег;
- 6) референтната положба или номиналниот опсег на употребата за положбата на мостот (ако е потребно);
- 7) напонот на испитувањето на изолацијата;

8) ознаката дека сите други основни податоци се дадени во посебен документ (ако е потребно).

Член 21

Ознаките мораат да бидат испишани со симболи што се дадени во следната табела:

Б р о ј	Назив и објасненија на симболот	С и м б о л
1	2	3
C	Безбедност	
C-1	Напон на испитувањето 500 V	
C-2	Напон на испитувањето над 500 V (на пример 2 KV)	
C-3	Мерилото не подлежи на напонско испитување	
D	Положба на упогребата	
D-1	Мостот мора да се користи со вертикална носечка површина	
D-2	Мостот мора да се користи со хоризонтална носечка површина	
D-3	Мостот мора да се користи со носечка површина наклонета (на пример 60°) во однос на хоризонталната рамнина	
D-4	Пример за мост кој се користи како под D-1; номинален опсег на употребата од 80° до 100°	
D-5	Пример за мост кој се користи како под D-2; номинален опсег на употребата од -1° до $+1^\circ$	
D-6	Пример за мост кој се користи како под D-3; номинален опсег на упогребата од 45° до 75°	
E	Класа на точноста	
E-7	Ознака на класата (на пример $0,01$) со грешки изразени во проценти кога дозволена грешка е пропорционална делумно на договорната вредност, а делумно на отчитаната вредност	
F	Општи симболи	
F-27	Електростатичка заштита	
F-31	Приклучок на заземјување	
F-33	Предупредување на посебен документ	

Член 22

Сите приклучоци мораат да се обележат така што ако е потребно, да го покажуваат поларитетот, како и намената и изворот на напојувањето.

Член 23

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за метролошките услови за мостови на едностраночна струја за мерење на отпорноста („Службен лист на СФРЈ”, бр. 12/83).

Член 24

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 0404-3271/1
27 декември 1984 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за мери и
скапоцени метали,
Милисав Воичиќ, с. р.

38.

Врз основа на член 24 и член 65 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76, 41/81 и 26/84), во согласност со точ. 2 до 4 од Одлуката за целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1985 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 71/84), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ НА ОБЕМОТ И ДИНАМИКАТА НА ПОРАСТОТ НА НЕТО ДОМАШНАТА АКТИВА И НА ДИНАРСКИТЕ ПЛАСМАНИ НА БАНКИТЕ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ЈАНУАРИ ДО 31 МАРТ 1985 ГОДИНА

1. Заради остварување на задачите на монетарно-кредитната политика што ги спроведуваат Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, како и банките со својата деловна политика, во поглед на усогласувањето на обемот и динамиката на порастот на нето домашната актива и на динарските пласмани на банките утврдени во точ. 2 до 4 од Одлуката за целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1985 година, со оваа одлука се регулираат обемот и динамиката на порастот на нето домашната актива и на динарските пласмани на основните и здружените банки (во натамошниот текст: банките).

2. Во согласност со одредбата на точка 1 од оваа одлука банките, во периодот од 1 јануари до 31 март 1985 година, ќе обезбедат:

1) порастот на нивната нето домашна актива да изнесува најмногу до:

- 1,5% на 31 јануари;
- 3,0% на 28 февруари;
- 5,2% на 31 март;

2) порастот на нивните динарски пласмани да изнесува најмногу до:

- 2,0% на 31 јануари;
- 4,0% на 28 февруари;
- 6,6% на 31 март.

Во рамките од став 1 на оваа точка, банките со својата деловна политика ќе обезбедат:

1) приоритет на пласманите за финансирање на тековната репродукција;

2) инвестиционите кредити на банките во основни средства на корисниците на општествени средства побавно да се зголемуваат во однос на утврдените рамки на порастот на вкупните пласмани на банките, со тоа што во рамките на тоа да се обезбеди побрз растеж на инвестиционите кредити на банките во основни средства за приоритетни намени и тоа: за објекти што ќе придонесат за зголемување на извозот на стоки и услуги и за порационална супституција на увозот, за производство на енергија од домашни извори, за производство на храна и за производство и набавка на шински возила и бродови, за развој на малото стопанство, како и за модернизација и реконструкција на капацитетите заради подобрување на нивното технолошко ниво во дејностите од значење за побрзо структурно приспособување на стопанството, со истовремено започнување на неопходна изградба на нови објекти заради обезбедување континуитет на производството, посебно во областа на енергетиката;

3) порастот на пласманите на банките за станбено-комунална изградба да биде во согласност со порастот на инвестиционите кредити на банките во основни средства за приоритетните намени наведени во одредбата под 2 став 2 на оваа точка.

При утврдувањето на порастот на нето домашната актива, во смисла на став 1 од оваа точка, не се зема предвид ефектот од промената на курсот на динарот.

Порастот на нето домашната актива и на динарските пласмани, во смисла на став 1 од оваа точка, се смета во однос на нивната книговодствена состојба на 31 декември 1984 година, според образецот КНБ-БИФО.

За износот на непокриеното пречекорување на динарските пласмани на 31 декември 1984 година се намалува износот на можниот пораст на пласманите од одредбата под 2 став 1 на оваа точка.

3. Нето домашната актива, во смисла на оваа одлука, ги опфаќа динарските и девизните пласмани на банките и другата актива и пасива во нето износ.

4. Под динарски пласмани на банките, во смисла на точка 2 од оваа одлука, се подразбираат динарските пласмани што банките им ги даваат на организациите на здружен труд и на други општествени правни лица и граѓани, освен динарските пласмани што им ги даваат на банките, на Југословенската банка за меѓународна економска соработка, на Пазарот на пари и хартии од вредност и на Поштенската штедилница.

5. По исклучок, во рамките на нето домашната актива и динарските пласмани на банките, во смисла на точ. 2 до 4 од оваа одлука, обврската за ограничување на порастот нема да се применува на:

1) пласманите на банките од средствата на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, пласманите за обнова и изградба на подрачјата настрадани од земјотрес, пласманите од дополнителните и посебните средства што се користат за побрз развој на САП Косово, а најмногу до височината на остварениот прилив на средствата за тие намени;

2) пласманите за кредитирање на извозот на опрема и бродови и за изведување на инвестициони работи во странство на кредит – до височината на средствата примени во 1985 година за таа намена од Југословенската банка за меѓународна економска соработка; инвестиционите кредити на банките што ги следат пласманите од постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, во делот што се формира со здружување на труд и средства на организациите на здружен труд, како и на инвестиционите кредити на банките во кои учествуваат кредити на Меѓународната банка за обнова и развој и на нејзините афилијации, на Европската инвестициона банка и на Еурофима, со тоа што порастот

на овие пласмани да може да се ограничи ако тој пораст отстапува побитно од планираниот;

3) инвестиционите кредити на банките од средствата на кредитите на Меѓународната банка за обнова и развој и на нејзините афилијации, на Европската инвестициона банка и на Еурофима.

Банките што имаат пласмани од став 1 на оваа точка се должни да обезбедат посебно следење на тие пласмани во своите книговодствени евиденции.

6. Банките можат меѓусебно да го отстапуваат неискористениот дел од порастот на динарските пласмани до височината на пропишаниот пораст што е утврден за секој месец, во смисла на точка 2 став 1 одредба под 2 и став 5 од истата точка на оваа одлука.

Банките меѓусебно го отстапуваат односно примаат неискористениот дел од порастот на динарските пласмани, во смисла на оваа точка, однапред до 25-ти во месецот, со тоа што периодот за кој се врши отстапување не може да биде пократок од 20 дена. За отстапениот односно примениот дел на неискористениот пораст на динарските пласмани, банката е должна да ја извести надлежната народна банка во рок од 3 дена од денот на отстапувањето односно примањето на неискористениот дел на можниот пораст на динарските пласмани, со доставување фотокопија од договорот или самоуправната спогодба за меѓусебно отстапување и примање на неискористениот дел од порастот на динарските пласмани, склучена меѓу банките или меѓу здружената банка и основните банки членки на таа здружена банка.

Банките кај кои порастот на пласманите од точка 5 став 1 на оваа одлука е поголем од порастот предвиден во точка 2 став 1 од одредбата под 2 на оваа одлука не можат да го отстапуваат неискористениот дел од можниот пораст на динарските пласмани, освен ако се врши отстапување меѓу банките во рамките на иста здружена банка од територијата на републиката односно на автономната покраина или меѓу банките во рамките на исто здружение на банкарски организации, ако на територијата на републиката односно на автономната покраина нема здружена банка.

7. Заради следење и контрола на спроведувањето на одредбите од оваа одлука, банките се должни на надлежната народна банка да ѝ доставуваат извештај за остварениот пораст на нето домашната актива и на динарските пласмани, според книговодствената состојба на крајот на секој месец. Тие извештаи се доставуваат во рокот пропишан за доставување на билансот на банката.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ѝ доставуваат на Народната банка на Југославија збирни извештаи за состојбата на нето домашната актива и на динарските пласмани на банките на ниво на републиките односно на автономните покраини и по еден примерок од примените индивидуални извештаи на банките во рок од 5 дена од истекот на рокот за доставување на билансот на банката.

Народната банка на Југославија, во рок од пет дена од денот на приемот на збирните извештаи од став 1 на оваа точка, ќе им достави на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини обединет збирен извештај за сите републики и автономни покраини.

8. Извештаите од точка 7 на оваа одлука банките ќе ги доставуваат според упатствата и на образецот што го пропишува Народната банка на Југославија.

9. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О.бр. 87
25 декември 1984 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија
Радован Макиќ, с. р.

39.

Врз основа на член 124 од Уставот на СФРЈ, Сојузниот извршен совет, Извршниот совет на Собранието на СР Босна и Херцеговина, Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, Извршниот совет на Собранието на СР Словенија, Извршниот совет на Собранието на СР Србија, Извршниот совет на Саборот на СР Хрватска, Извршниот совет на Собранието на СР Црна Гора, Извршниот совет на Собранието на САП Војводина, Извршниот совет на Собранието на САП Косово, Општото здружение за водостопанство на Југославија, Општото здружение за земјоделство и прехранена индустрија, Општото здружение на тутунското стопанство на Југославија, Задружниот сојуз на Југославија, Републиката водостопанска, интересна заедница на СР Босна и Херцеговина, Републиката самоуправна интересна заедница за водостопанство на СР Македонија, Звезда водних скупности СР Словенија, Републиката водостопанска самоуправна интересна заедница на СР Србија, Самоуправната интересна заедница на водостопанство на СР Хрватска, Републиката самоуправна интересна заедница за водите на СР Црна Гора, Покраинската самоуправна интересна заедница за основното уредување на водите на САП Војводина и Покраинската самоуправна интересна заедница за водостопанство на САП Косово, склучуваат

ОПШТЕСТВЕН ДОГОВОР

ЗА РАЗВОЈОТ, ИЗГРАДБАТА И ПОЕФИКАСНОТО КОРИСТЕЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА ОДВОДНУВАЊЕ И НА СИСТЕМОТ ЗА НАВОДНУВАЊЕ ВО ПЕРИОДОТ ДО 1985 ГОДИНА

Член 1

Имајќи предвид дека во Југославија се наводнуваат околу 1,50% обработливи површини, заради развојот, изградбата и поефикасното користење на системот за одводнување и на системот за наводнување, учесниците на овој општествен договор поблиску ги утврдуваат меѓусебните права, обврски и одговорности.

Член 2

Учесниците на овој општествен договор се согласни да се утврдат следните задачи:

- 1) изградба на системот за одводнување на 418.523 хектари;
- 2) изградба на системот за наводнување на 111.889 хектари;
- 3) поефикасно користење на постојните системи за наводнување и на системот за одводнување;
- 4) преземање на потребни мерки за поефикасна реализација на предвидените работи за изградба на системот за одводнување и на системот за наводнување, како и на други придружни работи за заштита од штетно дејство на водите заради порационално користење на земјоделското земјиште, освојување на нови земјоделски површини и стабилизација и зголемување на вкупното земјоделско производство, а посебно заради обезбедување на суровини за работа на индустријата која преработува земјоделски производи;
- 5) утврдување на изворите на средства и начинот на обезбедување средства за финансирање на предвидените работи;
- 6) определување на критериумот за избор на приоритетни работи, ако недостигаат средства потребни за реализација на предвидените работи;
- 7) определување на динамиката на вложување средства за работи;
- 8) заштита на замјиштето во системите за одводнување и наводнување од различни видови деградација и користење во неземјоделски цели;
- 9) продолжување на периодот на експлоатација на системот за одводнување и на системот за наводнување.

Член 3

Учесниците на овој општествен договор се согласни со своите прописи, мерки и акции да обезбедат услови до крајот на 1985 година да се изградат и да се стават во експлоатација системи за наводнување во Југославија на површина од 111.889 хектари во вредност од 10,365.000.000 динари (според цените од 1980 година), и тоа:

Републики и автономни покраини	Површини во хектари	Вредност во мил. динари
СР Босна и Херцеговина	3.000	450
СР Македонија	30.000	4.000
СР Словенија	266	13
СР Србија (териториите на СР Србија без териториите на САП)	2.373	430
СР Хрватска	5.000	650
СР Црна Гора	1.000	90
САП Војводина	30.000	3,150
САП Косово	40.250	1.672
СФРЈ:	111.889	10.365

Член 4

Учесниците на овој општествен договор се согласни со своите прописи, мерки и акции да обезбедат услови до крајот на 1985 година да се изградат и пуштат во експлоатација системи за одводнување во Југославија на површина од 418.523 хектари во вредност од 9,107.000.000 динари (по цените од 1980 година) и тоа:

Републики и автономни покраини	Површини во хектари	Вредност во мил. динари
СР Босна и Херцеговина	4.000	275
СР Македонија		
СР Словенија	21.781	1.898
СР Србија (териториите на СР Србија без териториите на САП)	55.042	1.310
СР Хрватска	40.000	1.654
СР Црна Гора	700	120
САП Војводина	261.000	3.850
САП Косово		
СФРЈ:	418.523	9.107

Член 5

Учесниците на овој општествен договор се согласни, во согласност со републичките и покраинските прописи, да се определи минимум агротехнички мерки што користниците на земјиштето во системот за наводнување и системот за одводнување (во понатамошниот текст: хидромелиорационен систем) мораат да ги применуваат заради обезбедување на што поефикасно искористување на земјиштето и водите.

Член 6

Учесниците на овој општествен договор се согласни со своите прописи, мерки и активности да обезбедат услови, на хидромелиорационите системи да ги зголемат површините на општествениот сектор и да се врши арондација и комасација на земјиштето.

Член 7

Учесниците на овој општествен договор ќе преземат мерки потребни за усогласување на структурата на земјоделското производство (групирање на наводнуваните култури) со максимално проектираниот капацитет на системот за наводнување.

Член 8

Самоуправните интересни заедници за водостопанство, како учесници на овој општествен договор се согласни дел од средствата што се обезбедуваат за заштита од штетното дејство на водите, да се насочува на оние заштитни водостопански објекти со кои се обезбедуваат изградбата, функционирањето и заштитата на хидромелиорациониот систем.

Член 9

Учесниците на овој општествен договор се согласни да преземаат мерки и активности со кои ќе обезбедуваат организациите на здружен труд - корисници на системот за наводнување, навремено да донесуваат годишни планови на сеидбата со соодветна структура на посевите, програма за користење на водите и програма за користење на системот за наводнување.

Член 10

Учесниците на овој општествен договор се согласни да преземаат мерки и активности со кои ќе обезбедат организациите на здружен труд од областа на водостопанството, да ги усогласат своите капацитети со динамиката на користењето на средствата предвидени со овој општествен договор заради извршување на работите, како и со потребите на организациите на здружен труд во областа на земјоделството во поглед на редовното обезбедување на водата за наводнување на земјоделските површини а во согласност со утврдената сеидбена структура.

Член 11

Учесниците на овој општествен договор во рамките на своите права и должности, ќе преземаат мерки за реализација на целите и задачите од чл. 3 и 4 на овој општествен договор да се обезбедат средства од следните извори:

- 1) сопствени средства на организациите на здружен труд од областа на водостопанството;
- 2) здружени средства на организациите на здружен труд од областа на земјоделството;
- 3) кредитни средства на домашни банки;
- 4) кредит на меѓународна банка;
- 5) средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и на Автономни Покраини
- 6) средства на општествено-политичките заедници;
- 7) средства на самоуправните интересни заедници од областа на водостопанството;
- 8) здружени средства на другите заинтересирани субјекти;
- 9) средства обезбедени според договорот за начинот на користењето на дел од средствата од надоместот за патштата за повлекување на странските кредити за развој на сообраќајот, енергетиката и земјоделското производство.

Член 12

Учесниците на овој општествен договор ќе ја испитаат можноста и ќе предложат воведување на придонеси од доходот на организациите на здружен труд, личниот доход на работниците, личниот доход од земјоделската дејност и личниот доход на работните луѓе што вршат дејности со личен труд со средствата во сопственост на граѓани, заради обезбедување на наменски средства за изградба на хидромелиорациони системи.

Учесниците на овој општествен договор ќе дадат иницијатива за склучување на самоуправни спогодби за здружување на средства за изградба и користење на големи хидромелиорациони системи за производство на храна за потребите на Југославија.

Член 13

Учесниците на овој општествен договор оценуваат дека носители на инвестиционите работи по правило треба да бидат организациите на здружен труд од областа на водостопанството и од областа на земјоделството што ќе бидат ангажирани за реализација на целите и задачите од овој општествен договор.

Член 14

Извршните совети на собранијата на републиките и извршните совети на собранијата на автономните покраини, како учесници на овој општествен договор се согласни при пропишувањето на даночните стапки да предложат поостро оданочување на обврзниците од земјоделството кои нерационално го искористуваат земјоделското земјиште во хидромелиорационите системи, а посебно ако неадекватно го користат земјоделското земјиште.

Член 15

Извршните совети на собранијата на републиките и извршните совети на собранијата на автономните покраини, како учесници на овој општествен договор се согласни, во согласност со своите права и должности, да преземаат соодветни мерки и активности за обезбедување услови за извршување на целите и задачите од овој општествен договор.

Член 16

Општото здружение за водостопанство на Југославија, како учесник на овој општествен договор, ќе презема мерки и активности заради усогласување на капацитетот на организациите на здружен труд од областа на водостопанството а заради навремено извршување на целите и задачите од овој општествен договор.

Член 17

Општото здружение на земјоделството и прехранбената индустрија на Југославија, како учесник на овој општествен договор, ќе презема мерки и активности за навремено донесување на годишни планови на сеидбата со соодветна структура на посевите и програма за користење на системот за наводнување.

Член 18

Самоуправните интересни заедници за водостопанство на републиките и автономните покраини, како учесници на овој општествен договор, во рамките на своите права и обврски, ќе преземаат мерки да се обезбедат услови и дел од средствата за реализација на целите и задачите од овој општествен договор.

Член 19

Здружниот сојуз на Југославија, како учесник на овој општествен договор, ќе презема мерки и активности за порационално користење на хидромелиорационите системи односно мерки за да можат индивидуалните земјоделски производители да ги окрупнуваат земјоделските површини, како и мерки за навремено донесување на планови на сеидбата со соодветна структура на посевите заради интензивирање на земјоделското производство.

Член 20

Учесниците на овој општествен договор се согласни да се обезбеди систематско следење на дејството од наводнувањето на земјиштето во хидромелиорациониот систем,

заради откривање и спречување на процесот на деградација на тие земјишта (забарување, засоленување и др.).

Учесниците на овој општествен договор се согласни во рок од пет години, од денот на склучувањето на овој општествен договор, имајќи ја предвид потребата за наводнување и расположивите количества на вода, како и нивната намена установена со генералната распределба во водостопански основи или во други документи, да утврдат кои површини на земјоделското земјиште можат да се наводнуваат и во таа смисла да се обезбеди до 2000 година да се наводнуваат најмалку 30% од тие површини.

Член 21

Сојузниот извршен совет, како учесник на овој општествен договор, ќе предложи во програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја, да предвиди единствено собирање на податоци за приносите и производството на површини во хидромелиорационите системи заради следење на ефектите од користењето на тие системи.

Член 22

Извршните совети на собранијата на републиките и извршните совети на собранијата на автономните покраини, како учесници на овој општествен договор, се согласни извршувањето на обврските и задачите од овој општествен договор, непосредно да го следат органите на управата надлежни за земјоделство и водостопанство во републиките и автономните покраини.

Член 23

Учесниците на овој општествен договор, ќе формираат одбор за координација и следење на активноста на извршувањето на обврските и задачите што произлегуваат од овој општествен договор, кој ќе го сочинуваат по еден претставник на секој учесник на овој општествен договор.

Одборот од став 1 на овој член ќе презема потребни мерки за координација и ефикасно извршување на преземените обврски, како и за решавање на отворените прашања во остварувањето на целите и задачите од овој општествен договор.

Член 24

Измени и дополненија на овој општествен договор се вршат на начинот на кој е тој склучен.

Член 25

Овој општествен договор влегува во сила кога ќе го потпишат овластените претставници на учесниците на овој општествен договор.

Член 26

Овој општествен договор се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Белград, 19 декември 1984 година

За Сојузниот извршен совет,
д-р Милорад Станоевиќ, с. р.
член на Сојузниот извршен совет и
претседател на Сојузниот комитет за
земјоделство

За Извршниот совет на Собранието на СР Босна и Херцеговина,
Стево Мирјаниќ, с. р.
член на Извршниот совет и претседател на Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство на СР Босна и Херцеговина

За Извршниот совет на Собранието на СР Македонија,
Христо Христоманов, с. р.
член на Извршниот совет и претседател на Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство на СР Македонија

За Извршниот совет на СР Словенија,
Бојан Турк, с. р.
заменик на претседателот на Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и исхрана на СР Словенија

За Извршниот совет на Собранието на СР Србија,
Никола Станиќ, с. р.
член на Извршниот совет и претседател на Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство на СР Србија

За Извршниот совет на Саборот на СР Хрватска,
д-р **Маријан Стрбашиќ**, с. р.
член на Извршниот совет и претседател на Републичкиот комитет за земјоделство и шумарство на СР Хрватска

За Извршниот совет на Собранието на СР Црна Гора,
Рајко Вукчевиќ, с. р.
член на Извршниот совет и секретар на Републичкиот секретаријат за работи на стопанството на СР Црна Гора

За Извршниот совет на Собранието на САП Војводина,
Петар Илиќ, с. р.
член на Извршниот совет и секретар на Покраинскиот секретаријат за земјоделство, прехранбена индустрија и шумарство на САП Војводина

За Извршниот совет на Собранието на САП Косово,
Есад Кнуска, с. р.
член на Извршниот совет и претседател на Покраинскиот комитет за водостопанство

За Општото здружение на земјоделството и прехранбената индустрија на Југославија,
м-р **Томе Кузмановски**, с. р.
секретар на Општото здружение на земјоделството и прехранбената индустрија на Југославија

За Општото здружение на тутунската индустрија на Југославија,
Константин Ивановиќ, с. р.
самостоен советник во РЗ на Општото здружение на тутунската индустрија на Југославија

За Општото здружение на водостопанство на Југославија,
Васо Микановиќ, с. р.
секретар на Општото здружение за водостопанство на Југославија

За Здружниот сојуз на Југославија,
Климе Чорбе, с. р.
член на Претседателството на Здружниот сојуз на Југославија

За Самоуправната интересна заедница за водостопанство на СР Босна и Херцеговина,
Богољуб Рикало, с. р.
делегат во Собранието на Самоуправната интересна заедница за водостопанство на СР Босна и Херцеговина

За Републичката самоуправни интересна заедница за водостопанство на СР Македонија,
Киро Роглев, с. р.
претседател на Собранието на Самоуправната интересна заедница за водостопанство на СР Македонија

За Звезда водних скупности СР Словеније,

Албин Дебевец, с. р.
претседател на Собранието Звезда водних скупности Словеније

За Републичката водостопанска самоуправни интересна заедница на СР Србија,
Драгослав Алексиќ, с. р.
секретар на Републичката водостопанска интересна заедница на СР Србија

За Републичката интересна заедница за водостопанство на СР Хрватска,
Младен Мариќ, с. р.
секретар на Републичката водостопанска интересна заедница на СР Хрватска

За Републичката самоуправни интересна заедница за води на СР Црна Гора,

Момир Булатовиќ, с. р.
секретар на Републичката самоуправни интересна заедница за води на СР Црна Гора

За Покраинската самоуправни интересна заедница за основно уредување на води на САП Војводина,
Ерне Кичи, с. р.
секретар на Самоуправната интересна заедница за основно уредување на води на САП Војводина

За Покраинската самоуправни интересна заедница за водостопанство на САП Косово,
Имер Маѓари, с. р.
секретар на Покраинската самоуправни интересна заедница за водостопанство на САП Косово

40.

Врз основа на член 124 од Уставот на СФРЈ, Сојузниот извршен совет, извршените совети на собранијата на републиките, извршните совети на собранијата на автономните покраини, Стопанската комора на Југославија, стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, склучуваат

ОПШТЕСТВЕН ДОГОВОР**ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И КОРИСТЕЊЕ НА ДЕВИЗИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПРИОРИТЕТНИОТ УВОЗ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОИЗВОДИ, ОДНОСНО СУРОВИНИ ЗА НИВНО ПРОИЗВОДСТВО ВО 1985 ГОДИНА НА ЕДИНСТВЕНИОТ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПАЗАР**

Член 1

Учесниците на овој општествен договор (во натамошниот текст: учесниците на Договорот) се согласни девизите што се издвојуваат според одредбите на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ”, бр. 15/77, 61/82, 71/82, 34/83 и 70/84) (во натамошниот текст: Законот), за плаќање на приоритетниот увоз на определени производи, односно суровини за нивно производство на најнеопходни резервни делови и транспортни трошоци во 1985 година на единствениот југословенски пазар да се обезбедуваат и користат под условите и начинот што се предвидени со овој општествен договор и тоа за:

- 1) суровини за производство на лекови за хумани и ветеринарски потреби, суровини за производство на медицински материјал, суровини за санитарски материјал и суровини за производство на детска храна, готови лекови и медицински материјали што не се произведуваат во земјата или се произведуваат во недоволни количини;
- 2) суровини за производство на детергенти;
- 3) суровини за производство на вештачки губрива, најнеопходни количини на репродукционен материјал и готови губрива;
- 4) суровини за производство на средствата за заштита на растенијата;
- 5) рибино брашно, месно брашно, обрано млеко во прав, адитиви, витамини и минерални додатоци за доброточна храна и храна за рибја младенка;
- 6) резервни делови за земјоделска механизација, суровини за производство на гуми и клинесте ремени, гуми за потребите на земјоделството, сисал и јутено влакно;
- 7) масло за јадење и маслодајни култури;
- 8) соја;
- 9) сурово кафе и чај;
- 10) какаоец;
- 11) најнеопходните стоки утврдени во член 16 на овој општествен договор, а заради отстранување на растројствата во редовното снабдување и квалитетно подобрување на структурата на туристичката потрошувачка во 1985 година.

За увоз на производите од витално значење за снабдувањето на населението (гугер, масло за јадење, рибино брашно, месно брашно, обрано млеко во прав, адитиви, витамини и минерални додатоци за доброточна храна, храна за рибја младенка, лимон, соина сачма, чај, суровина за производство на синтетички каучук, гуми и др.) девизи се обезбедуваат и преку стоковни кредити, компензациони работи и од други извори, а што се уредува со посебни мерки, договори и самоуправни спогодби.

Член 2

Учесниците на Договорот се согласни дека за потрајно решение на проблемите на снабдувањето на домашниот пазар е неопходно навремено да се преземаат мерки за зголемување на производството, пред сè, во земјоделството, за подобро и поорганизирано функционирање на един-

ствениот југословенски пазар и за договарање на производството и испораката врз долгорочни основи, пред почетокот на процесот на производството. За редовно и рамномерно и под еднакви услови снабдување со производи од посебен интерес за населението, се одговорни организациите на здружен труд и општествено-политичките заедници.

Учесниците на Договорот се согласни дека е неопходно билансниот дефицит на производите од член 1 на овој општествен договор во 1985 година, да се надмине со зголемување на домашното производство и со увоз на најнеопходните количини односно со обезбедување на соодветни девизи за плаќање на увозот на тие производи, со оглед на тоа дека расположливите стоковни фондови на производи од посебно значење за населението во 1985 година не се доволни за да можат да обезбедат редовно и рамномерно снабдување на домашниот пазар до втасувањето на ново производство.

Член 3

Стопанската комора на Југославија, стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, како учесници на Договорот, се согласни да преземат мерки за склучување на самоуправни спогодби на организациите на здружен труд – производители во рамките на соодветните општи здруженија на ниво на Југославија, кои во своето производство користат суровини и други производи од член 1 на овој општествен договор и потрошувачите на односните стоки, со кои ќе се регулираат основите за усогласување на меѓусебните односи на непосредно заинтересираните организации, како и ќе се преземат обврски во поглед на испораката, количините и динамиката на снабдувањето, како и во поглед на динамиката на користењето на девизи.

Врз основа на самоуправните спогодби од став 1 на овој член, заинтересираните организации на здружен труд на единствениот југословенски пазар поблиску ги уредуваат односите и условите за преземање на меѓусебните обврски во поглед на асортиманите, количините и динамиката на снабдување, а правата и обврските во поглед на обезбедувањето и користењето девизи и одговорноста за извршувањето на преземените обврски и заедничкиот ризик – и со посебни самоуправни спогодби, договори и други акти.

Со самоуправните спогодби од ст. 1 и 2 на овој член ќе се утврдат количините на суровините и производите од член 1 на овој општествен договор, поаѓајќи од материјалните биланси кои се составен дел на тие спогодби, што организациите на здружен труд се должни да ги произведуваат и да им ги испорачуваат на корисниците на стоки рамномерно и под еднакви услови на единствениот југословенски пазар.

Учесниците на Договорот се согласни дека организациите на здружен труд кои не ги извршуваат обврските преземени од самоуправните спогодби од ст. 1 и 2 на овој член не можат да користат девизи и други права според овој општествен договор.

Учесниците на Договорот се согласни дека организациите на здружен труд не можат да ги користат девизите и правата според овој општествен договор пред склучувањето на самоуправни спогодби од ст. 1 и 2 на овој член.

Член 4

Учесниците на Договорот се согласни странските средства за плаќање предвидени со Одлуката за заедничката девизна политика на Југославија за 1985 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 71/84), што ќе се откупат на менувачниците за ефективни динари или наменски ќе се издвојат од вкупниот извоз, да се распоредат така што Народната банка на Југославија со пренос на сметките на овластените банки на организациите на здружен труд што со самоуправни спогодби од член 3 на овој општествен договор се определени како корисници на девизи, ќе обезбеди износ од 560 милиони долари во конвертибилни девизи за плаќање увозот на производи и суровини за нивно произ-

водство од член 1 на овој општествен договор, според утврдените намени.

Народната банка на Југославија им продава девизи на овластени банки врз основа на барањата од тие банки што се должни да извршат контрола на наменското користење на продадените девизи, како и обезбедување на сопствено девизно учество на корисниците на девизи за производите за кои е тоа предвидено со овој општествен договор.

Народната банка на Југославија ќе ги обезбедува девизите од став 1 на овој член според динамиката на приливот на девизи.

Учесниците на Договорот се согласни дека, заради реализација на овој општествен договор, ќе предлагаат и преземаат и други дополнителни мерки.

Девизите од овој член организациите на здружен труд можат да ги користат само под услов да ги исполнуваат обврските од самоуправните спогодби од член 3 на овој општествен договор и да се придржуваат кон утврдната динамика на користењето на тие девизи. Оценка дека тие самоуправни спогодби се склучени во согласност со овој општествен договор дава Координациониот одбор од член 19 на овој општествен договор.

Учесниците на Договорот се согласни да предложат додатни извори на девизи ако не се обезбеди износот од став 1 на овој член, поради недоволниот откуп на девизи на менувачниците или од извоз.

Член 5

Учесниците на Договорот се согласни при користењето на странски кредити за увоз на репродукционен материјал во 1985 година да се обезбеди приоритет за суровините за производство на производите од член 1 на овој општествен договор.

Член 6

Учесниците на Договорот се согласни да предложат со измени на соодветните прописи да се предвиди организациите на здружен труд кои во своето производство за снабдување на домашниот пазар, а врз основа на самоуправните спогодби од член 3, ст. 1 и 2 од овој општествен договор, користат суровини од увоз за производство на лекови за хумани и ветеринарски потреби, медицински материјал, санитарски материјал и детска храна, да можат да го користат целокупниот износ на девизите од остварениот прилив во конвертибилни девизи.

Учесниците на Договорот се согласни да не се ограничува извозот на лекови и медицински материјал, под услов да се обезбеди нормално снабдување на домашниот пазар со тие производи.

За плаќање на увозот на готови лекови за хумани и ветеринарски потреби и на медицински материјал, што не се произведуваат во земјата или се произведуваат во недоволни количини, дел од девизите на организациите на здружен труд ќе им обезбеди Народната банка на Југославија преку овластените банки до износот од 25 милиони долари во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Девизите за плаќање на увозот на суровини од став 1 на овој член на организациите на здружен труд им ги обезбедува Народната банка на Југославија, преку овластените банки до износ од 78 милиони долари и 5 милиони долари за увоз на суровини за производство на санитарски материјал во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор. Тие средства Народната банка на Југославија ќе им ги става на располагање на организациите на здружен труд рамномерно во еднакви месечни рати за да се обезбеди континуитет во производството и снабдувањето на единствениот југословенски пазар со лекови.

Со самоуправната спогодба од член 3 ст. 1 и 2 на овој општествен договор ќе се утврди кој дел од девизите орга-

низациите на здружен труд ќе можат да го користат од износот од ст. 3 и 4 на овој член.

За плаќање на увозот на суровини за производство на лекови, организациите на здружен труд ќе користат компензациони работи на кои надлежните органи ќе им даваат приоритет при одобрувањето, со тоа што целокупниот износ на тие девизи да се користи само за плаќање на увозот на суровини.

Учесниците на Договорот се согласни дека ќе преземат мерки при распределбата на контингентот на памук од клиришкото подрачје да се обезбедат потребни количини памук за производство на санитарски материјал.

Член 7

Учесниците на Договорот се согласни да предложат со измени на соодветните прописи да се предвиди организациите на здружен труд кои во своето производство за снабдување на домашниот пазар, а врз основа на самоуправните спогодби од член 3 ст. 1 и 2 на овој општествен договор користат суровини од увоз за производство на детергенти односно основни суровини за производство на репродукционен материјал за детергенти, да можат да го користат целокупниот износ на девизите од остварениот прилив во конвертибилни девизи.

Девизите за плаќање на увозот на суровини од став 1 на овој член на организациите на здружен труд им се обезбедуваат до износ од 60 милиони долари во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Со самоуправната спогодба од член 3 став 1 на овој општествен договор ќе се утврди кој дел од девизите организациите на здружен труд ќе можат да го користат од износот од став 2 на овој член.

Член 8

Учесниците на Договорот се согласни да предложат со измени на соодветните прописи да се предвиди организациите на здружен труд кои во своето производство за снабдување на домашниот пазар, а врз основа на самоуправните спогодби од член 3 став 1 и став 2 на овој општествен договор, користат суровини и најнеопходен репродукционен материјал од овој општествен договор од увоз за производство на вештачки ѓубрива, да можат да го користат целокупниот износ на девизите од остварениот девизен прилив.

Девизите за плаќање на увозот на суровини и готови ѓубрива од став 1 на овој член на организациите на здружен труд им се обезбедуваат до износ од 110 милиони долари во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Со самоуправната спогодба од член 3 ст. 1 и 2 на овој општествен договор ќе се утврди кој дел од девизите организациите на здружен труд ќе можат да го користат од износот од став 2 на овој член.

Член 9

Учесниците на Договорот се согласни да предложат со измени на соодветните прописи да се предвиди организациите на здружен труд кои во своето производство за снабдување на домашниот пазар, а врз основа на самоуправните спогодби од член 3 став 1 или став 2 на овој општествен договор, користат суровини и најнеопходен репродукционен материјал од увоз за производство на средства за заштита на растенијата, да можат да го користат целокупниот износ на девизите од остварениот девизен прилив.

Девизите издвоени во смисла на став 1 од овој член организациите на здружен труд наменски ги користат за увоз на суровини и репродукционен материјал за производство на средства за заштита на растенијата.

Девизите за плаќање на увозот на суровини од став 1 на овој член на организациите на здружен труд им се обез-

бедуваат на износот од 50 милиони долари во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Со самоуправната спогодба од член 3 став 1 или став 2 на овој општествен договор ќе се утврди кој дел од девизите организациите на здружен труд ќе можат да го користат од износот од став 3 на овој член.

Член 10

Учесниците на Договорот се согласни девизите за плаќање увоз на увозот на рибино брашно, месно брашно, обрано млеко во прав, адитиви, витамини и минерални додатоци за добиточна храна и храна за рибја младакка, да се обезбедат во износ од 25 милиони долари во конвертибилни девизи што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Девизите од став 1 на овој член можат да се користат за плаќање увозот на рибино брашно, месно брашно, обрано млеко во прав, адитиви, витамини и минерални додатоци за добиточна храна и храна за рибја младакка, само ако организациите на здружен труд што се занимаваат со увоз или со производство на добиточна храна, обезбедат 50% девизи, вклучувајќи ги и компензационите и други работи, и ако склучат самоуправна спогодба за единствено настапување на странскиот пазар и за снабдување на единствениот југословенски пазар со тие производи.

Член 11

Учесниците на Договорот се согласни девизите за плаќање на увозот на потребните резервни делови за земјоделска механизација, на суровини за производство на гуми и клинесте ремени и на гуми за потребите на земјоделството, сисал и јутени влакна и суровини за производство на синтетички каучук и гуми да се обезбедат во износ од 12 милиони долари во конвертибилни девизи што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор. Тие средства можат да се користат само со сопствено учество на девизи во однос на 1:1, вклучувајќи ги и компензационите и другите аранжмани.

Со самоуправната спогодба од член 3 став 1 на овој општествен договор ќе се утврдат обемот и структурата на производите од став 1 на овој член, како и девизите што организациите на здружен труд можат да ги користат од износот од став 1 на овој член.

Член 12

Учесниците на Договорот се согласни девизи за плаќање на увозот на потребните количини масло за јадење и маслени култури да се обезбедат во износ од 60 милиони долари во конвертибилни девизи што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Девизите од став 1 на овој член можат да се користат за плаќање на увозот на потребните количини масло и маслени култури само ако организациите на здружен труд што се занимаваат со увоз и со производство на масло обезбедат 30% девизи вклучувајќи ги и компензационите и другите работи, и ако во рамките на Општото здружение за земјоделство и прехранбена индустрија на Југославија склучат самоуправна спогодба за единствен настап на странскиот пазар и за снабдување на единствениот југословенски пазар со тие производи во согласност со член 3 на овој договор.

Учесниците на Договорот се согласни да се обезбедат 20 милиони долари во конвертибилни девизи што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор за плаќање на 50% од вредноста од увезената соја, под услов маслото добиено од преработката на соја да се користи за широка потрошувачка.

Член 13

Учесниците на Договорот се согласни девизи за увоз на 50% од потребните количини сурово кафе и чај да се обезбедат до износ од 45 милиони долари во конвертибилни девизи од средствата што се издвојуваат по прописите

наведени во член 4 на овој општествен договор, а за увоз на 50% од потребните количини на сурово кафе и чај девизи обезбедуваат организациите на здружен труд што се занимаваат со увоз и преработка на кафе и чај, вклучувајќи ги и компензационите и другите аранжмани.

Девизите од став 1 на овој член можат да се користат за плаќање на увозот на сурово кафе само ако организациите на здружен труд што се занимаваат со увоз и со преработка на кафе во рамките на Општото здружение за земјоделство и прехранбена индустрија на Југославија склучат самоуправна спогодба со која ќе се обезбеди единствено настапување на странскиот пазар при купувањето на сурово кафе и снабдување на единствениот југословенски пазар со тие производи, во согласност со член 3 на овој општествен договор.

Член 14

Учесниците на Договорот се согласни девизи за плаќање на увозот на потребни количини какаоец, какао-путер и др. да се обезбедат во износ од 20 милиони долари во конвертибилни девизи што се издвојуваат по прописите наведени во член 4 на овој општествен договор.

Девизите од став 1 на овој член можат да се користат за плаќање на увоз на потребни количини какаоец, какао-путер и др. само ако организациите на здружен труд што се занимаваат со производството на чоколадни производи, обезбедат 50% девизи, вклучувајќи ги и компензационите и другите работи и ако склучат самоуправна спогодба за единствено настапување на странскиот пазар и за снабдување на единствениот југословенски пазар со тие производи во рамките на Општото здружение за земјоделството и прехранбената индустрија на Југославија.

Член 15

Учесниците на Договорот се согласни да предложат со измени на соодветните прописи да се предвиди организациите на здружен труд кои во своето производство за снабдување на домашниот пазар, а врз основа на самоуправните спогодби од член 3 став 1 или став 2 на овој општествен договор користат суровини и репродукционен материјал од увоз за производството на синтетички каучук, гуми и транспортни ленти, да можат да го користат целокупниот износ на девизи од остварениот девизен прилив.

Член 16

Учесниците на Договорот се согласни девизите во износ од 50 милиони долари во конвертибилни девизи да се користат за плаќање на најнеопходни стоки (риби и мекотелци, млеко во прав, путер, амбалажа за пакување на млеко и на преработки од млеко и масло, јужно овошје - лимон, странски алкохолни пијалаци, резервни делови: за туристички автобуси, за rent-a-car, за туристички бродови за јахти и за други наутички пловила, суровини за гуми и гуми за автобуси, пропаганден материјал за настапување на странски пазари, прехранбени специјалитети, асетатно влакно, стоки за широка потрошувачка и др.) за снабдување на пазарот и за поквалитетно подобрување на структурата на туристичката потрошувачка.

Од износот од став 1 на овој член, 5 милиони долари во конвертибилни девизи ќе се користат наменски за увоз на странски печат.

Девизите од став 1 на овој член организациите на здружен труд можат да ги користат, по правило, само со сопствено учество на девизи во однос 1:1, вклучувајќи ги и компензационите и другите аранжмани.

Начинот на користење и употреба на средствата од став 1 на овој член ќе го утврди Сојузниот извршен совет, на предлог од Сојузниот секретаријат за пазар и општи стопански работи, во соработка со Општото здружение на туристичкото стопанство на Југославија.

Учесниците на Договорот се согласни на основните организации на туристичкото стопанство, покрај девизите со кои располагаат по единствените критериуми, да им се обезбеди користење на 7% од девизите од сопствениот де-

визен прилив. Тие средства тие организации можат да ги користат само за увоз на репродукциони материјали и резервни делови и за подобрување на структурата на снабдувањето во сезоната.

Член 17

Производите од член 1 на овој општествен договор, односно суровините за нивно производство можат да се увезуваат по пат на компензациони работи и работи по кои се врши наплата на побарувањето, на начин што ќе го утврди Сојузниот извршен совет.

Член 18

Учесниците на Договорот се согласни девизите што се остваруваат за плаќање на увозот во смисла на овој општествен договор да се користат само за намените утврдени со овој општествен договор и додатните девизи што се издвојуваат според прописите наведени во член 4 на овој општествен договор да се користат само заедно со сопствените девизи, вклучувајќи ги и компензационите и другите аранжмани.

Член 19

Учесниците на Договорот се согласни, заради следење на спроведувањето на овој општествен договор и заради преземање на активности и давање на објасненија за одделни негови одредби, како и заради давање оглена дека самоуправните спогодби склучени според член 3 на овој општествен договор се во согласност со овој општествен договор, да се формира координационен одбор од претставни и на Сојузниот сектор, етапит за паза и општи стопански работи, Стопанската комора на Југославија и од по еден делегат на учесниците на Договорот од републиките и автономните покраини.

Координациониот одбор за следење на спроведувањето на Општествениот договор ќе ја следи и снабденоста на домашниот пазар со пченица од родот на 1984 година, и во случај на настанување на растројство во снабдувањето, ќе предложи мерки во согласност со овој договор, за да се обезбеди целосна снабденост со овој производ на единствениот југословенски пазар.

Координациониот одбор од став 1 на овој член најдоцна еднаш тримесечно, ќе ги известува учесниците на Договорот за извршувањето на одредбите на овој општествен договор.

Член 20

Овој општествен договор се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Белград, 16 јануари 1985 година

- За Сојузниот извршен совет,
Синиша Корица, с. р.
член на Советот и сојузен секретар за пазар и општи стопански работи
- За Извршниот совет на Собранието на СР Босна и Херцеговина,
Слободан Вуќиќ, с. р.
заменик на претседателот на Републичкиот комитет за стоковен промет и туризам
- За Извршниот совет на Собранието на СР Македонија,
Петар Мирчески, с. р.
потсекретар во Републичкиот комитет за општи стопански работи и пазар

- За Извршниот совет на Собранието на СР Словенија,
Алојз Клеменчиќ, с. р.
член на Советот
- За Извршниот совет на Собранието на СР Србија,
Лука Мачкиќ, с. р.
член на Советот
- За Извршниот совет на Саборот на СР Хрватска,
Боривоје Прерадовиќ, с. р.
претседател на Републичкиот комитет за стоковен промет
- За Извршниот совет на Собранието на СР Црна Гора,
Рајко Вукчевиќ, с. р.
член на Советот
- За Извршниот совет на Собранието на САП Војводина,
Бертрон Ленке, с. р.
член на Советот
- За Извршниот совет на Собранието на САП Косово,
Азис Абраши, с. р.
член на Советот
- За Стопанската комора на Југославија,
Антон Стипанчиќ, с. р.
член на Претседателството
- За Стопанската комора на СР Босна и Херцеговина,
Младен Корач, с. р.
секретар на Здружението за земјоделство и прехранбена индустрија
- За Стопанската комора на СР Македонија,
Благоја Сиљаноски, с. р.
претседател на Извршниот одбор на Собранието на комората
- За Стопанската комора на СР Словенија,
Раде Бохиниќ, с. р.
член на Извршниот одбор
- За Стопанската комора на СР Србија,
Стево Суша, с. р.
член на Претседателството
- За Стопанската комора на СР Хрватска,
Јосип Зрињанин, с. р.
советник на Стопанската комора
- За Стопанската комора на СР Црна Гора,
Бранислав Оташевиќ, с. р.
секретар на Општото здружение за туризам
- За Стопанската комора на САП Војводина,
Стеван Бек, с. р.
член на Претседателството
- За Стопанската комора на САП Косово,
Новица Меденица, с. р.
член на Претседателството

УСТАВЕН СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА

ОДЛУКА

ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА УСТАВНОСТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 7 СТАВ 1 ТОЧКА 1 ОД ПРАВИЛНИКОТ ЗА РЕШАВАЊЕ НА СТАНБЕНИТЕ ПОТРЕБИ НА РАБОТНИЦИТЕ НА РАБОТНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА „НИКОЛА ТЕСЛА“ ВО ЧАЧАК ОД 21 СЕПТЕМВРИ 1981 ГОДИНА И ПОСТАПКАТА НА НЕГОВОТО ОБЈАВУВАЊЕ

1. На иницијатива од Станислав Драшковиќ, од Чачак, Уставниот суд на Југославија поведе постапка за оценување на уставноста на одредбите на член 7 став 1 точка 1 од Правилникот за решавање на станбените потреби на работниците на Работната организација „Никола Тесла“ во Чачак од 21 септември 1981 година и постапката на неговото објавување.

2. Во одредбите на член 7 став 1 точка 1 од наведениот правилник е пропишано дека за добивање стан на користење од средствата на заедничката потрошувачка на работниците во наведената организација, на работникот му се вреднува секоја година од работниот стаж остварен во оваа организација, со по шест бода, а секоја година работен стаж, остварен во други организации на здружен труд и работни заедници, со по еден бод.

Уставниот суд на Југославија оцени дека оспорените одредби на наведениот правилник не се во согласност со Уставот на СФРЈ.

Причините за вакво становиште се изнесени во точка 4 од Одлуката на Уставниот суд на Југославија У-број 144/79 од 5 октомври 1983 година, објавена во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 59 од 18 ноември 1983 година.

3. Уставниот суд на Југославија, врз основа на прибавените податоци, оцени дека овој правилник е објавен на начинот определен со Статутот на Работната организација и дека начинот на неговото објавување е во согласност со Уставот на СФРЈ поради што нема причина за понатамошно водење на постапката.

4. Уставниот суд на Југославија, врз основа на член 375 став 1 точка 4 од Уставот на СФРЈ, на седницата од 14 ноември 1984 година, донесе

Одлука

1. Се укинуваат одредбите на член 7 став 1 точка 1 од Правилникот за решавање на станбените потреби на работниците на Работната организација „Никола Тесла“ во Чачак од 21 септември 1981 година.

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен лист на СФРЈ“ и во Работната организација, на начин на кој е објавен и овој правилник.

Оваа одлука ја донесе Уставниот суд на Југославија во следниот состав: претседателот на Уставниот суд на Југославија д-р Васил Гривчев и судиите: Славко Кухар, д-р Стана Ѓукиќ-Делевиќ, Воислав Ракиќ, Радко Мочивник, Милосав Стиговиќ, д-р Јосиф Трајковиќ, Јаким Спировски, Иван Франко, Рамадан Враниќи, Душан Штрбац, Божидар Булатовиќ и Мустафа Сефо.

У-бр. 77/82
14 ноември 1984 година
Белград

Претседател
на Уставниот суд на Југославија,
д-р Васил Гривчев, с. р.

ОДЛУКА

ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА УСТАВНОСТА И ЗАКОНИТОСТА НА ТОЧКА 4 ОД ЦЕНОВНИКОТ НА УСЛУГИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

1. На иницијатива од Ненад Липовац, пазарен инспектор на Собранието на општината Тиват, Уставниот суд на Југославија поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на одредбата на точка 4 од Ценовникот на услуги на трети лица, што го донесе Основната организација на здружен труд Електродистрибуција во Тиват на 29 февруари 1984 година, оценувајќи дека основано може да се постави прашање за спротивноста на оспорената одредба со Законот за мерните единици и мерилата и за нејзината согласност со Уставот на СФРЈ.

2. Во оспорениот ценовник се утврдени, помеѓу другото, и цените за баждарење на броила на електрична енергија, така што се предвидени цени за определени технички операции што се вршат во врска со тоа баждарење, со тоа што другите трошоци, како што се потрошокот на материјал за подготвување на броилото за баждарење и слични, ќе се пресметуваат посебно според нивниот реален износ.

3. Со член 41 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/84) е уредено периодично да се прегледуваат мерилата што се наоѓаат во јавна употреба, заради утврдување на нивната исправност. За периодичниот преглед на мерилата е должен да се грижи имателот на мерилото, а по исклучок со Законот е уредено за преглед на мерилата со кои се мери енергија и други услуги што им се испорачуваат на граѓаните, да се грижи организацијата на здружен труд што ги дава тие услуги, без оглед на тоа кој е имател на мерилата. Трошоците за испитување на мерилата, врз основа на овластувањето од истиот закон, ги утврди Сојузниот извршен совет со Одлуката за височината и начинот на плаќање на трошоците за преглед и типско испитување на мерилата и со Тарифата во состав на таа одлука („Службен лист на СФРЈ“, бр. 63/79), што е во согласност со уставното овластување на федерацијата да ги уредува односите и да го обезбедува извршувањето на прописите во областа на мерите и скапоцените метали (член 281 став 1 точка 13 од Уставот на СФРЈ). Во таа област организациите на здружен труд немаат ни уставни ни законски овластувања односите да ги уредуваат со самоуправни општи акти на нивните органи на управување.

Во согласност со изнесеното, Уставниот суд на Југославија оцени дека оспорената точка 4 од Ценовникот на услуги на трети лица е несогласна со Уставот на СФРЈ и спротивна на сојузниот закон.

4. Уставниот суд на Југославија, на седницата одржана на 21 ноември 1984 година, во согласност со чл. 275 и 292 од Уставот на СФРЈ и со член 13 од Деловникот на Уставниот суд на Југославија, донесе

Одлука

Се поништува одредбата на точка 4 од Ценовникот на услуги на трети лица.

Оваа одлука Уставниот суд на Југославија ја донесе во следниот состав: претседателот на Судот д-р Васил Гривчев и судиите: Славко Кухар, д-р Стана Ѓукиќ-Делевиќ, Воислав Ракиќ, Радко Мочивник, Милосав Стиговиќ, д-р Александар Фира, Јаким Спировски, Иван Франко, Душан Штрбац, Божидар Булатовиќ и Мустафа Сефо.

У-бр. 215/84
21 ноември 1984 година
Белград

Претседател
на Уставниот суд на
Југославија,
д-р Васил Гривчев, с. р.

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Одлуката за начинот на формирање на цените за производите од увоз за 1985 година, објавена во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 69/84, се поткрдала долунаведената грешка, па се дава

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ НА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ ЗА ПРОИЗВОДИТЕ ОД УВОЗ ВО 1985 ГОДИНА

Во точка 1 во групата 01193 во подгрупата 011930 наместо зборовите: „Производство на бои и лакови“ треба да стои: „Производство на средства за премачкување“.

Во групата 02012 бројот на подгрупата 020120 треба да се избрише.

Во групата 02013 бројот на подгрупата 020130 треба да се избрише.

Од Сојузниот комитет за законодавство, Белград, 9 јануари 1985 година.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОТСЕКРЕТАР ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

За потсекретар во Сојузниот секретаријат за надворешни работи се назначува Марко Косин, претседател на Комитетот за меѓународни односи на СР Словенија.

С.п.п. бр. 1856

26 декември 1984 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 76 став 2 од Законот за прекршоците со кои се повредуваат сојузните прописи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/77), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА СОЈУЗНИОТ СОВЕТ ЗА ПРЕКРШОЦИ

За претседател на Сојузниот совет за прекршоци се назначува Јанез Груден, судија на Судот на Здружениот труд на СР Словенија.

С.п.п. бр. 1857

26 декември 1984 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Се разрешува од должноста помошник на сојузниот секретар за внатрешни работи Милан Атељевиќ, поради истекот на времето за кое е назначен.

Именуваниот се става на располагање во смисла на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

С.п.п. бр. 1858

26 декември 1984 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Борисав Сребриќ, с. р.

СОДРЖИНА:

Страна

22. Уредба за контниот план и за билансите за организациите на здружен труд	49
23. Решение за определување на стоковниот контингент за злато во 1985 година	77
24. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Il Giorno“	77
25. Правилник за измени на Правилникот за постапката за остварување на правото на ослободување од плаќање на царината	77
26. Наредба за дополние на Наредбата за податоците во годишните извештаи на организациите на здружен труд и на другите самоуправни организации и заедници за вршењето на стопански дејности во странство, како и за роковите за поднесување на тие извештаи	78
27. Упатство за начинот на утврдување на износот на средствата што може да ги користи за исплата на аконтациите на чистите лични доходи корисникот на општествени средства кој не ги намирил втасаните обврски, како и за начинот на доставување на податоците за тоа до Службата на општественото книговодство	78
28. Список на организациите на здружен труд овластени за атестирање на челични јажиња за општа намена	79
29. Правилник за метролошките услови за вертикални цилиндрични резервоари	80
30. Правилник за условите за формирање лаборатории за преглед на вклопни часовници	86
31. Правилник за условите за формирање лаборатории за преглед на Доплеровите радары	87
32. Правилник за метролошките услови за Доплеровите радары	88
33. Правилник за метролошките услови за механички секундомери	89
34. Правилник за метролошките услови за инкубаторски термометри	91
35. Правилник за метролошките услови за бутирометри	92

	Страна		Страна
36. Правилник за метролошките услови за вклопни часовници -----	93	40. Општествен договор за обезбедување и користење на девизи за плаќање на приоритетниот увоз на определени производи, односно суровини за нивно производство во 1985 година на единствениот југословенски пазар -----	104
37. Правилник за метролошките услови за работни еталон-мостови на еднонасочена струја за мерење на отпорноста -----	96	Одлука за оценување на уставноста на одредбите на член 7 став 1 точка 1 од Правилникот за решавање на станбените потреби на работниците на Работната организација „Никола Тесла“ во Чачак од 21 септември 1981 година и постапката на неговото објавување -----	108
38. Одлука за усогласување на обемот и динамиката на порастот на нето домашната актива и на динарските пласмани на банките во периодот од 1 јануари до 31 март 1985 година -----	99	Одлука за оценување на уставноста и законитоста на точка 4 од Ценовникот на услуги на трети лица -----	108
39. Општествен договор за развојот, изградбата и по-ефикасното користење на системот за одводнување и на системот за наводнување во периодот до 1985 година -----	100	Исправка на Одлуката за начинот на формирање на цените за производите од увоз за 1985 година -----	108
		Назначувања и разрешувања -----	109

